



قم مقدسه

نجف اشرف

کنگره علمه آمناء الرسل



دومین گزارش

فعالیت‌های دبیرخانه

کنگره علمه آمناء الرسل

سورة  
الاحقاف



۱ .....

۴ .....

۵ دیدارهای اعضای کنگره علمی امناءالرسول با شخصیت‌های علمی و مدیران نهادهای عالی حوزوی ....

۶ دیدار با رئیس شورای عالی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و رئیس شورای عالی حوزه‌های علمیه .....

۷ دیدار با مدیر حوزه‌های علمیه .....

۸ دیدار با دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام .....

۹ دیدار با مدیر مؤسسه علمی و فرهنگی دارالحدیث .....

۱۱ دیدار با نماینده حضرت آیت‌الله العظمی سیستانی و رئیس مؤسسه آل‌البیت لاحیاء التراث .....

۱۲ دیدار با دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب .....

۱۴ دیدار با رییس جامعه المصطفی العالمیه .....

۱۶ دیدار با مدیر حوزه‌های علمیه خواهران .....

۱۷ دیدار با رئیس مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) .....

۱۹ دیدار با رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی .....

۲۲ .....

۲۴ اعضای هیات اعزامی .....

۲۵ برنامه سفر .....

۲۷ گزارش دیدارها .....

۳۰ دیدار با آیت‌الله العظمی بشیر نجفی رحمته‌الله .....

۳۲ دیدار با آیت‌الله موسوی‌الخرسان رحمته‌الله .....

۳۷ دیدار با تولیت عتبه عباسی .....

۴۱ جلسه هماهنگی کنگره عراق با عتبه عباسیه .....

۴۲ توافق‌نامه دبیرخانه کنگره علمی امناءالرسول با عتبه مقدسه عباسیه .....

۴۳ دیدار با عتبه حسینی .....

۴۶ دیدار با عتبه کاظمین .....

۴۹ دیدار با سرپرست تولیت عتبه علوی .....

۵۰ جلسه با صاحب‌نظران حوزه و دانشگاهی در مؤسسه آل‌البیت نجف اشرف .....

۵۲ دیدار با نماینده مقام معظم رهبری در عراق .....

۵۳ دیدار با اعضای مؤسسه آل‌البیت لاحیاء التراث .....

۵۴ دیدار با رئیس سابق دانشگاه کوفه .....

۵۴ دیدار با رئیس اسبق دانشگاه کوفه و رئیس مرکز پژوهش‌های دانشگاه کوفه .....





۵۵	دیدار با آیت‌الله شیخ محمد السند
۵۶	دیدار با امام جمعه نجف اشرف
۵۷	دیدار با رئیس مؤسسه شهید محراب
۵۷	دیدار با رئیس کتاب‌خانه شریف قرشی
۵۸	سایر دیدارها با اساتید حوزه و دانشگاه‌ها در نجف اشرف
۵۹	<b>شورای علمی</b>
۶۰	اسامی اعضای شورای علمی
۶۱	ارتباطات و رایزنی‌های علمی
۶۲	ارتباط و رایزنی با مدیران مراکز
۶۳	ارتباط و رایزنی با علما و شخصیت‌های علمی
۶۵	ارتباط و رایزنی با طلاب و فضیلاب خواهر
۶۶	جلسات شورای علمی
۸۱	مقالات دریافت شده
۸۶	ارزیابی‌های علمی
۸۸	هماهنگی با نشریات تخصصی جهت اختصاص یک شماره یا ویژه‌نامه به موضوعات کنگره
۹۰	<b>نشست‌ها</b>
۹۱	نشست‌های علمی برگزار شده کنگره علمی امناء الرسل
۹۴	خلاصه محتوای نشست‌های علمی برگزار شده
۹۴	کارکردهای علمی فرهنگی حوزه‌های علمیه شیعی پاکستان
۹۶	آثار وجودی حوزه‌های علمیه بلاد
۹۷	کارکردهای علمی فرهنگی حوزه‌های علمیه شیعی افغانستان
۱۰۱	روش‌شناسی آیت‌الله موسوی‌الخرسان در بررسی دو واقعه شق القمر و رد الشمس
۱۰۴	ارزیابی کتاب موسوعه ابن عباس تألیف آیت‌الله موسوی‌الخرسان از جهت روش و محتوا
۱۰۷	هجمه به قرآن و نقش علمای حوزوی در دفاع از حریم قرآن در دوران معاصر
۱۰۸	نقش جناب ابوطالب <small>رضی الله عنه</small> و طالبیان از نگاه علامه محقق سید مهدی خراسان
۱۱۴	نظریه پردازی در حوزه‌های علمیه
۱۱۵	شخصیت‌های قرآن‌پژوه حوزه‌های علمیه قم و نجف
۱۱۶	ضرورت حضور و فعالیت حوزویان در عرصه‌های بین‌المللی
۱۲۰	احیا و توسعه وقف ضرورت اساسی حوزه‌ها
۱۲۱	شخصیت‌شناسی حضرت آیت‌الله خراسان با رویکرد مهدویت
۱۲۲	نقش آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی‌الخرسان در احیای تراث اهل بیت <small>علیهم السلام</small>





**مصاحبه‌ها**

- ۱۲۷ .....  
 ۱۲۸ ..... مصاحبه‌های انجام شده جهت تدوین کتاب  
 ۱۲۹ ..... خلاصه مصاحبه‌های علمی انجام شده  
 ۱۳۰ ..... مصاحبه با آیت‌الله محمدجواد مروّجی طبسی حفظه الله  
 ۱۳۲ ..... مصاحبه با حجت‌الاسلام والمسلمین رضا مختاری حفظه الله  
 ۱۳۴ ..... مصاحبه با آیت‌الله نجم‌الدین طبسی حفظه الله  
 ۱۳۶ ..... مصاحبه با حجت‌الاسلام والمسلمین محمد الحسون حفظه الله  
 ۱۳۸ ..... مصاحبه با آیت‌الله اراکی

**امور اجرایی**

- ۱۴۰ .....  
 ۱۴۱ ..... تولید نرم‌افزار آثار آیت‌الله موسوی‌الخرسان  
 ۱۴۲ ..... چاپ و نشر کتب و منشورات  
 ۱۴۳ ..... ایجاد بانک‌های منابع و اطلاعات مربوط به کنگره و پی‌گیری مصوبات ...  
 ۱۴۴ ..... طراحی سایت اطلاع‌رسانی کنگره علمی امناءالرسال

**پیوست‌ها**

- ۱۵۱ .....  
 ۱۵۲ ..... مکاتبات انجام شده با شخصیت‌های علمی و محققان  
 ۱۵۴ ..... مکاتبات انجام شده با خوه‌ران عالمه محقق  
 ۱۵۵ ..... محورهای محتوایی کنگره علمی امناءالرسال  
 ۱۵۸ ..... محاور مؤتمرات امناءالرسال  
 ۱۶۰ ..... شیوه‌نامه نگارش مقالات کنگره علمی امناءالرسال  
 ۱۶۱ ..... فرایند ارزیابی مقالات کنگره علمی امناءالرسال  
 ۱۶۲ ..... کمیته داوری مقالات  
 ۱۶۳ ..... فرم ارزیابی اولیه مقالات کنگره علمی امناءالرسال  
 ۱۶۵ ..... اشخاص مصوب و مورد تأیید شورای علمی برای مصاحبه  
 ۱۶۶ ..... افراد مصوب جهت تدوین مقاله  
 ۱۶۸ ..... آئین‌نامه ارزیابی اولیه مقالات کنگره علمی امناءالرسال  
 ۱۶۹ ..... آئین‌نامه ارزیابی نهایی مقالات کنگره علمی امناءالرسال  
 ۱۷۲ ..... عناوین و موضوعات نشست‌های پیشنهادی به مراکز علمی  
 ۱۷۲ ..... عناوین و موضوعات نشست‌های علمی مراکز مشارکت‌کننده  
 ۱۷۴ ..... فهرست موضوعات نشست‌های علمی کنگره علمی امناءالرسال  
 ۱۷۸ ..... دستورالعمل برگزاری نشست‌های علمی  
 ۱۷۹ ..... کاربرد ارزیابی نشست‌های علمی کنگره علمی امناءالرسال  
 ۱۸۱ ..... کاربرد ارزیابی نشست‌های علمی کنگره علمی امناءالرسال  
 ۱۸۲ ..... فرم گزارش نشست‌های علمی کنگره علمی امناءالرسال  
 ۱۸۳ ..... سیاست‌های استمرار کنگره علمی امناءالرسال  
 ۱۸۳ ..... محورهای کنگره‌های آتی مصوب کمیته علمی ۲۷ بهمن ۹۹







## مقدمه

توجه و پرداختن به تعاملات علمی حوزه‌های علمیه شیعه به ویژه حوزه علمیه نجف اشرف و قم مقدسه، سبب احیای مجدد و عظمت اسلام خواهد بود؛ و این مهم، با شناخت و به‌کارگیری توانمندی‌های علمی، رعایت مکارم اخلاق در تعاملات و احترام به شخصیت‌ها و عمل به رهنمود آنان، توسعه یافته و ماندگار خواهد شد.

با عنایت به آرمان مذکور و با هدف بازشناسایی، معرفی و تکریم عالمان، شخصیت‌های علمی اخلاقی و ستارگان پرفروغ حوزه‌های قویم شیعه، کنگره علمی اماناءالرسال طراحی و اولین کنگره با بزرگداشت زحمات و تلاش‌های علمی حضرت آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی الخراسان رحمته‌الله در حوزه علمیه قم و نجف و با مشارکت و همکاری بیش از ۳۰ مرکز علمی و فرهنگی ایران و عراق برگزار خواهد شد.

به همین منظور دبیرخانه کنگره در دو بخش علمی و اجرایی فعالیت‌هایی را برنامه‌ریزی و اجرا نموده است که مجموعه حاضر با هدف اطلاع‌رسانی از فعالیت‌های انجام شده تهیه شده است.

به منظور همراهی و مشارکت نهادها و مراکز فرهنگی دیدارهایی با رؤسای این مراکز انجام شد و ضمن تشریح اهداف کنگره، ظرفیت و زمینه‌های همکاری آنها در



مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه



مجمع جهانی اهل بیت



جامعة  
المطهرین  
العالمیة



پیشرو حوزه‌های علمیه ایران



مجمع جهانی ترمب نابلسی



مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی



سازمان اوقاف امور خیریه



مركز الامانة والاعتماد



مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه



مؤسسه فرهنگ و تمدن اسلامی





برگزاری نشست‌های علمی، تشویق و ترغیب محققان در تدوین مقالاتی در محورهای کنگره و نیز اختصاص یک شماره از نشریات تخصصی به کنگره بیان شد و آن مراکز نیز همکاری خود را با کنگره آغاز نمودند. بخشی از گزارش به این دیدارها اختصاص یافته است.

برای هماهنگی امور علمی در نجف اشرف، برخی از اعضای علمی و اجرایی دبیرخانه سفری به عتبات عالیات داشته‌اند که در این سفر با شخصیت‌های علمی حوزوی عراق و مراکز علمی و فرهنگی دیدارهایی داشته‌اند؛ که بخشی از این گزارش به این سفر پرداخته است.

برای هماهنگی امور علمی کنگره، کمیته علمی متشکل از نمایندگان علمی مراکز مشارکت‌کننده تشکیل شد و تمام فعالیت‌های علمی کنگره اعم از محورها و موضوعات مقالات، نشست‌های علمی، شیوه ارزیابی مقالات و نشست‌های علمی، دستورالعمل تدوین مقالات، برگزاری نشست‌های علمی، تعیین افراد و شخصیت‌های علمی برای تدوین مقاله و مصاحبه؛ تعیین اعضای کمیته داوری؛ تعیین موضوع نشست‌های علمی مراکز مشارکت‌کننده و نیز تعیین موضوعات و عالمان فرهیخته و ستارگان پرفروغ حوزه‌های علمیه برای برگزاری کنگره در سال‌های آینده در این کمیته بررسی و تصویب شده است.

نشست‌های علمی که توسط مراکز علمی به صورت حضوری یا مجازی یا ترکیبی از حضوری و مجازی برگزار شده، بخشی دیگر از فعالیت‌های انجام شده در ارتباط با کنگره است؛ که گزارش آن‌ها در این مجموعه آمده است.





یکی دیگر از فعالیت‌های انجام‌شده تلاش برای تدوین کتابی در رابطه با آیت‌الله موسوی‌الخرسان و نیز تعاملات حوزه‌های علمیه نجف اشرف و قم مقدسه از منظر بزرگان است؛ که برای این منظور مصاحبه‌هایی با بزرگان و شخصیت‌های حوزوی انجام شده است؛ که خلاصه‌ای از مصاحبه‌های انجام شده تاکنون در این مجموعه آمده است.

برای تهیه مقالات کنگره، ارتباطات و رایزنی‌های علمی، دیدارها و مکاتباتی با مسئولان مراکز علمی و محققان و اصحاب قلم حوزوی و دانشگاهی انجام شده و حاصل این ارتباطات دریافت تعدادی مقاله در ارتباط با محورهای کنگره بوده است؛ که در این مجموعه گزارشی از مقالات دریافتی بر حسب محورهای کنگره ارائه شده است.

در بخش اجرایی کنگره نیز فعالیت‌های برای تولید نرم‌افزار آثار آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی‌الخرسان، چاپ و نشر کتب آیت‌الله خراسان تحت عنوان «موسوعه آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی‌الخرسان» و آثار و محصولات کنگره تحت عنوان «منشورات اولین کنگره علمی اماناء الرسل» و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی متعدد در ارتباط با فعالیت‌هایی دبیرخانه و تولید و توسعه و پشتیبانی محتوایی و فنی سایت کنگره انجام شده است. بخش‌های مختلف سایت کنگره شامل «فرزندگان»، «آثار»، «مقالات»، «ارسال مقاله»، «اخبار»، «چند رسانه‌ای» و «درباره ما» است که در این مجموعه به آن‌ها پرداخته شده است.

رضا اسکندری  
دبیر کنگره علمی اماناء الرسل





# دیدارها



## دیدارهای اعضای کنگره علمی اماناء الرسل با شخصیت‌های علمی و مدیران نهادهای عالی حوزوی

رئیس شورای عالی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و رئیس شورای عالی حوزه‌های علمیه؛  
آیت‌الله حسینی بوشهری؛



مدیر حوزه‌های علمیه و رئیس شورای سیاست‌گذاری کنگره؛  
آیت‌الله اعرافی؛



دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع)؛  
آیت‌الله رضائی؛



مدیر مؤسسه علمی و فرهنگی دارالحدیث و تولیت آستان حضرت عبدالعظیم (ع)؛  
آیت‌الله ری شهری؛



نماینده آیت‌الله العظمی سیستانی و رئیس مؤسسه آل‌البیت لاحیاء التراث؛  
حجت‌الاسلام والمسلمین آقای شهرستانی؛



دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی؛  
حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر شهریاری؛



رئیس جامعه المصطفی العالمیه؛  
حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر عباسی؛



مدیر مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران؛  
حجت‌الاسلام والمسلمین بهجت پور؛



رئیس مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور)؛  
حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر بهرامی؛



رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی؛  
حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر لکزایی؛







در این دیدار ابتدا حجت‌الاسلام والمسلمین اسکندری، دبیر کنگره علمی امناءالرسال، گسترش ارتباط میان حوزه علمیه قم و عراق را یکی از اهداف اصلی برگزاری این کنگره برشمرد و اظهار داشت: با وجود شرایط غیرعادی به دلیل شیوع بیماری کووید ۱۹، که ارتباطات علمی و بین‌المللی را با دشواری روبه‌رو نموده، این کنگره تاکنون توانسته است تا حدود زیادی در دستیابی به اهداف خود موفق عمل نماید.

وی، ضمن ارائه گزارشی از اقدامات صورت‌گرفته در زمینه برگزاری کنگره علمی امناءالرسال، خاطر نشان کرد: در زمینه کتب آیت‌الله موسوی الخراسان کار خوبی انجام شد و برخی کتب ایشان، که در دسترس نبود، جمع‌آوری گردید که به زودی در قالب یک نرم‌افزار توسط مرکز نور منتشر خواهد شد.

در این دیدار حضرت آیت‌الله حسینی بوشهری ضمن با برکت و مفید خواندن این حرکت علمی فرمودند: این حرکت مبارک موجب تقارب بیشتر در حوزه بزرگ شیعه و شناخت و معرفی شخصیت‌های بی‌بدیل آن خواهد شد. ایشان حمایت شورای عالی حوزه‌های علمیه و نیز جامعه مدرسین را از این کنگره اعلام نمودند.

شایان ذکر است آیت‌الله حسینی بوشهری در پاسخ به مکاتبه‌ای که از طرف دبیر کنگره برای تبریک انتخاب ایشان به عنوان دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه انجام شده بود، آمادگی دبیرخانه شورای عالی در خصوص همکاری با کنگره علمی امناءالرسال را اعلام فرمودند.







حجت‌الاسلام و المسلمین رضا اسکندری دبیر کنگره علمی امناء الرسل، در این دیدار ضمن تشکر از حمایت‌های مادی و معنوی مدیر حوزه‌های علمیه از کنگره، آیت‌الله موسوی‌الخرسان را از شخصیت‌های علمی و وارسته حوزه نجف دانست که در میان اندیشمندان حوزوی و دانشگاهی عراق از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است، خاطر نشان کرد: علی‌رغم این که کتاب ۲۱ جلدی ابن‌عباس ایشان جایزه کتاب سال حوزه را اخذ نموده؛ ولی هم‌چنان نظام فکری و اندیشه‌ای این عالم ربانی در مجموعه‌های دانشی ایران ناشناخته مانده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین اسکندری با بیان این که آثار و اندیشه‌های علمی آیت‌الله موسوی‌الخرسان در قالب منظومه‌ای ۶۰ جلدی جمع‌آوری و در قالب نرم افزار تدوین شده است، اظهار داشت: بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته در کنگره علمی امناء الرسل، مقرر شد تا مجموعه کتاب ایشان پس از تدوین موسوعه‌ای تخصصی، به کتابخانه‌های معروف دو کشور ایران و عراق اهدا گردد.

دبیر کنگره علمی امناء الرسل با اشاره به این که اعضای کمیته علمی کنگره و نهادهای همکار در برگزاری آن، متولی برگزاری نشست‌های تخصصی در زیرمجموعه‌های خود هستند، یادآور شد: در کنار برگزاری نشست‌های تخصصی در ایران، نشست‌هایی نیز در عراق برگزار شده است، که با توجه به محدودیت‌های دوران کرونا به صورت مجازی منعکس می‌گردد.

حضرت آیت‌الله اعرافی نیز پس از تشکر از همکاران و عوامل دست‌اندرکار برگزاری کنگره، حمایت خویش را از این حرکت مبارک اعلام کرده و به مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه برای همکاری علمی و اجرایی همه جانبه و فراگیر با این کنگره مأموریت دادند.





در ابتدای این دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین رضا اسکندری دبیر کنگره ضمن تشکر از برگزاری این جلسه و وقت‌گذاری حضرت آیت‌الله رضانی برای این موضوع، گزارشی از روند فعالیت‌های گسترده و رو به افزایش کنگره در بعد علمی و اجرایی، عقد تفاهمات عملیاتی کنگره علمی امناء‌الرسال با مجموعه‌های حوزوی و دانشگاهی عراق به ویژه شهر نجف و استقبال وافر ایشان برای گسترش همکاری‌ها با حوزه قم را مورد توجه قرار داد و اذعان داشت: کنگره علمی امناء‌الرسال زمینه‌های بسیار ارزشمندی را برای گسترش تعاملات حوزه قم و نجف ایجاد نموده است؛ این مهم یکی از دو محور اصلی کنگره در کنار بررسی شخصیت والای آیت‌الله موسوی‌الخرسان است.



در ادامه رئیس مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) نیز ضمن اعلام آمادگی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) برای همکاری علمی و اجرایی با دبیرخانه کنگره، برگزاری نشست علمی تخصصی درباره مسائل جهان اسلام و اولویت‌های آن برای طرح در محورهای کنگره در سال‌های آینده را پیشنهاد دادند.







در ابتدای این دیدار نیز حجت الاسلام والمسلمین رضا اسکندری، دبیر کنگره علمی امضاءالرسال ضمن ارائه گزارش از فعالیت‌های دبیرخانه کنگره درخواست کرد مؤسسه دارالحدیث هم در بعد علمی و اجرایی نقش داشته باشند.

سفارش برخی مقالات به محققین دارالحدیث داده شده است. اگر جناب عالی تأکید کنید که محققان دارالحدیث در این زمینه فعال شوند و مقاله بدهند بسیار مؤثر خواهد بود. اگر یک شماره از نشریات مجموعه وزین شما به کنگره اختصاص یابد، خیلی مفید خواهد بود.





آیت‌الله ری‌شهری در این دیدار فرمودند: کار بسیار خوبی است. اما سخت است. ما در حد وسعمان همکاری و حمایت می‌کنیم. ایشان هم شخصیت بسیار ارزنده‌ای است. شخصیت علمی قابل اعتنایی است ایشان از شخصیت‌های حوزوی ما یک سر و گردن بالاتر است. فرد محقق آزاد و خوب و شایسته‌ای است شایسته هرگونه تجلیل است.

در این دیدار حجت الاسلام والمسلمین طباطبایی رئیس دانشکده حدیث نیز اظهار داشت: ما از بهار ۱۴۰۰ آمادگی داریم که در هر شماره یک یا دو مقاله را در نشریه مؤسسه چاپ کنیم. از اسفند به بعد می‌توانیم نشست برگزار کنیم. در برگزاری نشست به زبان عربی هم مشکلی نداریم و موضوعات را با هماهنگی دبیرخانه انتخاب خواهیم کرد و به زبان عربی برگزار خواهیم کرد.







در ابتدای این دیدار، حجت الاسلام والمسلمین اسکندری، دبیر کنگره علمی امناء الرسل، گسترش ارتباط میان حوزه علمیه قم و عراق را یکی از اهداف اصلی برگزاری این کنگره برشمرد و اظهار داشت: با توجه به پیگیری‌های انجام شده و ارتباطات و رایزنی‌های متعدد با نهادهای عالی حوزوی تا کنون مراکز اصلی حوزوی برای همکاری علمی و اجرایی با دبیرخانه اعلام آمادگی کرده و امید است با وجود مشارکت فعال و اثرگذار مراکز حوزوی کنگره شایسته‌ای در ایران و عراق برگزار شود.

وی، با اذعان به فقدان شناخت کافی از شخصیت علمی آیت الله موسوی الخرسان در حوزه علمیه قم گفت: فراخوان مقاله انجام شده و تاکنون مقالات خوبی در زمینه ارتباط دو حوزه رسیده است، ولی به نظر می‌رسد بررسی شخصیت علمی آیت الله موسوی الخرسان تلاش گسترده‌تری را با همکاری مجموعه‌های مختلف علمی و حوزوی می‌طلبد.

حجت الاسلام والمسلمین سید جواد شهرستانی نیز در ادامه جلسه، از این حرکت علمی و پر اهمیت استقبال کرده و بر تلاش اثرگذار برای ایجاد تعامل و پیوند میان حوزه‌های علمیه نجف اشرف و قم مقدس تأکید ورزید.



## دیدار با دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب؛

حجت الاسلام والمسلمین دکتر حمید شهریاری؛



در این جلسه ابتدا حجت الاسلام والمسلمین اسکندری دبیر کنگره، گزارشی از روند فعالیت‌های علمی و اجرایی دبیرخانه از ابتدا تا کنون از جمله فراخوان مقاله و نشست علمی، آماده سازی آثار آیت الله برای چاپ و تهیه نرم افزار مجموعه آثار ایشان ارائه کرده و با توجه به رویکرد تقریب محور حضرت آیت الله خراسان در آثار خویش، همکاری مجمع را در راستای مأموریت‌ها و اهداف و رسالت‌های تقریبی خود با این کنگره مغتنم دانست.

دبیر کل مجمع جهانی تقریب نیز پس از تقدیر و تشکر از راه‌اندازی این کنگره و تلاش‌های مؤثر و ارزشمندی که تاکنون صورت گرفته، با توجه به محدودیت‌های مالی مجمع، آمادگی مجمع را برای همکاری‌های علمی و اجرایی با کنگره اعلام نمود.











رئیس جامعه المصطفی در این نشست، ضمن خیرمقدم به اعضای کمیته کنگره علمی امناءالرسال، برگزاری این کنگره را تجربه‌ای بسیار ارزشمند دانست و ابراز داشت: این کنگره از نظر تکریم شخصیت‌های بزرگ حوزه علمیه قم و نجف و گسترش ارتباط دو حوزه علمیه و نیز ایجاد بستری برای همکاری میان مراکز و نهادهای علمی و حوزوی ایران و عراق، گام‌های بسیار خوبی برداشته است.

وی برقراری ارتباط میان حوزه علمیه ایران و عراق را یکی از امتیازات کنگره علمی امناءالرسال دانست و خاطر نشان کرد: درباره حوزه علمیه قم و عراق، با وجود قابلیت‌های علمی بسیار گسترده در هر دو حوزه، باید اذعان داشت تعاملات و ارتباطات علمی در سطح بالایی قرار ندارد و یکی از راه‌های تقویت این ارتباطات، معرفی و بزرگداشت شخصیت‌های علمی دو حوزه است.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر عباسی آماده‌سازی و انتشار نرم‌افزار مجموعه آیت‌الله موسوی الخراسانی را فرصت مناسبی برای پژوهشگران به منظور تدوین مقالات در موضوع این کنگره دانست و ادامه داد: جامعه المصطفی آمادگی دارد به منظور گسترش همکاری‌های بین‌المللی المصطفی با کنگره، پیشنهادها را مطرح شده توسط کمیته برگزاری کنگره علمی امناءالرسال را مورد توجه و اهتمام قرار دهد.

رئیس جامعه المصطفی شخصیت‌های علمی حوزه‌های علمیه را متعلق به همه جهان اسلام دانست و گفت: از رهگذر معرفی و تکریم شخصیت‌های برجسته حوزوی، می‌توان بستر مناسبی برای توسعه تعامل و همکاری حوزه‌های علمیه فراهم نمود.





شایان ذکر است در ابتدای این نشست، حجت‌الاسلام والمسلمین اسکندری، دبیر کنگره علمی امناءالرسال، گسترش ارتباط میان حوزه علمیه قم و عراق را یکی از اهداف اصلی برگزاری این کنگره برشمرد و اظهار داشت: با وجود شرایط غیرعادی به دلیل شیوع بیماری کووید ۱۹، که ارتباطات علمی و بین‌المللی را با دشواری روبه‌رو نموده، این کنگره تاکنون توانسته است تا حدود زیادی در دستیابی به اهداف خود موفق عمل نماید.



وی، ضمن ارائه گزارشی از اقدامات صورت گرفته در زمینه برگزاری کنگره علمی امناءالرسال، خاطر نشان کرد: در زمینه کتب‌آیت‌الله موسوی‌الخرسان کار خوبی انجام شد و برخی کتب ایشان، که در دسترس نبود، به همت دست‌اندرکاران همایش جمع‌آوری گردید؛ هم‌اکنون، مجموعه خوبی از کتاب‌های آیت‌الله موسوی‌الخرسان جمع‌آوری شده است که به زودی در قالب یک نرم‌افزار به همت مرکز نور منتشر خواهد شد.

دبیر کنگره علمی امناءالرسال، با اذعان به فقدان شناخت کافی از شخصیت علمی آیت‌الله موسوی‌الخرسان در حوزه علمیه، ابراز داشت: درباره آیت‌الله موسوی‌الخرسان و تعامل حوزه علمیه قم و نجف، فراخوان مقاله صادر شد. هر چند مقالات خوبی در زمینه ارتباط دو حوزه ارسال گردید، ولی به نظر می‌رسد بررسی شخصیت علمی آیت‌الله موسوی‌الخرسان تلاش گسترده‌تری را با همکاری مجموعه‌های مختلف علمی و حوزوی می‌طلبد.

وی، ضمن تقدیر از همکاری‌های جامعه‌المصطفی در زمینه برگزاری کنگره علمی امناءالرسال، مشارکت بیشتر جامعه‌المصطفی را در محورهای مختلف این کنگره خواستار شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین اسکندری، در پایان، مشارکت بسیار خوب نهادهای علمی و حوزوی ایران و عراق در برگزاری این کنگره را یکی از ویژگی‌های کنگره علمی امناءالرسال برشمرد.





## دیدار با مدیر حوزه‌های علمیه خواهران؛

حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالکریم بهجت‌پور؛



حجت‌الاسلام والمسلمین رضا اسکندری، دبیر کنگره علمی امناءالرسال (نکوداشت آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی‌الخرسان) به همراه تعداد دیگری از اعضای کنگره با حضور در مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران با حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالکریم بهجت‌پور، مدیر حوزه‌های علمیه خواهران دیدار و گفت‌وگو کردند.

در این دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین اسکندری به ارائه گزارشی از فعالیت‌های این کنگره پرداخت و گفت: پیش‌نشست‌هایی جهت برگزاری قوی این کنگره برگزار شده و برنامه‌ریزی‌های خوبی نیز صورت گرفته است.

وی با بیان این که چاپ کتب و آثار آیت‌الله موسوی‌الخرسان یکی از فعالیت‌های انجام شده است، افزود: مقالات خوبی هم به دبیرخانه کنگره ارسال شده که در دست بررسی و چاپ قرار دارد.

دبیر کنگره علمی امناءالرسال ادامه داد: در راستای برگزاری مفید و علمی کنگره، اجرای نشست‌های علمی نیز با همکاری نهادهای حوزوی و انجمن‌های علمی حوزه در دستور کار قرار گرفته و در این راستا حدود ۴۰ محور تهیه شده تا این نشست‌ها در ایران و عراق برگزار شود.

وی با بیان این که کنگره علمی امناءالرسال، لیستی از شخصیت‌ها و علمای بزرگ ایران و عراق تهیه کرده تا به ترتیب کنگره‌هایی نیز برای این بزرگواران در آینده برگزار شود، گفت: همچنین برنامه‌ریزی‌هایی صورت گرفت تا در آینده کنگره‌ای نیز برای مرحومه بانو امین اصفهانی و شهیده بانو بنت‌الهدی برگزار شود.

در ادامه دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین بهجت‌پور با تشکر از دست‌اندرکاران برگزاری کنگره علمی امناءالرسال، تکریم علما و بزرگان دین را بسیار مهم ارزیابی کرد و برگزاری چنین کنگره‌هایی با هدف آشنایی مردم با بزرگان و علما را قابل تقدیر دانست.







در ابتدای این جلسه حجت الاسلام و المسلمین اسکندری کنگره علمی امناء الرسل، ضمن معرفی شخصیت علمی آیت الله خراسان، گزارشی از اقدامات انجام شده برای برگزاری کنگره و اهداف آن ارائه داد. در ادامه افزود: کنگره بزرگداشت آیت الله سید محمد مهدی موسوی الخراسان در شهرهای مقدس نجف و قم برگزار خواهد شد و نهادهایی همچون مرکز مدیریت حوزه های علمیه، جامعه المصطفی العالمیه، مجمع تقریب مذاهب اسلامی، مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) و دیگر نهادهای حوزوی در آن مشارکت خواهند داشت. به گفته ایشان، بررسی ابعاد شخصیت و احیاء و نشر آثار آیت الله سید محمد مهدی خراسان از جمله اقدامات در نظر گرفته شده برای این کنگره می باشد.

در ادامه این جلسه، حجت الاسلام و المسلمین دکتر بهرامی ضمن آرزوی موفقیت برای برگزار کنندگان کنگره بزرگداشت آیت الله سید محمد مهدی موسوی الخراسان، بیان نمودند که مرکز نور، بزرگترین تولید کننده نرم افزارهای پژوهشی اسلامی است و در طول بیش از ۳ دهه فعالیت







نرم افزارهایی در تمام موضوعات اسلامی تولید کرده است و در کنار این فعالیت بیش از ۴۰۰ عنوان نرم افزار برخط و برون خط برای شخصیت‌های دینی و کنگره‌ها و مناسبت‌های اسلامی تولید نموده و وظیفه خود در مقابل جامعه علمی پژوهشی را در حد توان انجام داده است.

در همین راستا ایشان آمادگی مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) را جهت حمایت معنوی از کنگره و تولید نرم افزار مجموعه آثار آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی الخرسان که بالغ بر یکصد مجلد است را اعلام کرد .

همچنین، راه‌اندازی کتابخانه برخط آثار ایشان و پایگاه اطلاع‌رسانی کنگره بزرگداشت آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی الخرسان از دیگر خدمات مرکز به کنگره خواهد بود.





## دیدار با رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی؛

حجت الاسلام والمسلمین دکتر نجف لکزایی؛



حجت الاسلام والمسلمین اسکندری، دبیر کنگره علمی امناءالرسول در دیدار با رئیس و اعضای هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ضمن تقدیر از تعاملات و همکاری درون حوزوی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، گزارشی از فرایند برگزاری کنگره علمی امناءالرسول ارائه نمود و افزود: حضور تاریخی علما و اندیشمندان اسلامی، در نجف اشرف، حوزه نجف را به حوزه‌ای تاثیرگذار در مباحث علوم اهل بیت علیهم السلام تبدیل نموده است.

حجت الاسلام والمسلمین اسکندری در ادامه به ظرفیت‌های علمی حوزه علمیه نجف و زمینه‌های پیش رو اشاره نمود و یادآور شد: کنگره امناءالرسول بر آن است تا ضمن تکریم شخصیت‌های علمی مورد





مورد اتفاق دو حوزه بزرگ، در مسیر احیای آثار این عزیزان، زمینه گسترش تعاملات حوزه قم و نجف رویکرد عملیاتی بگیرد.

دبیر کنگره علمی امناء الرسل آیت الله خراسان را از شخصیت‌های علمی و وارسته حوزه نجف دانست که در میان اندیشمندان حوزوی و دانشگاهی عراق از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است، خاطر نشان کرد: علی رغم این که کتاب ۲۱ جلدی ابن عباس ایشان جایزه کتاب سال حوزه را اخذ نموده؛ ولی همچنان نظام فکری و اندیشه‌ای این عالم ربانی در مجموعه‌های دانشی ایران ناشناخته مانده است.



حجت‌الاسلام والمسلمین اسکندری با بیان این که آثار و اندیشه‌های علمی آیت‌الله موسوی الخراسان در قالب منظومه‌ای ۶۰ جلدی جمع‌آوری و در قالب نرم‌افزار تدوین شده است، اظهار داشت: بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته در کنگره علمی امناء الرسل، مقرر شد تا مجموعه کتاب ایشان پس از تدوین موسوعه‌ای تخصصی، به کتابخانه‌های معروف دو کشور ایران و عراق اهدا گردد.

وی به زمینه‌های همکاری پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی با کنگره علمی امناء الرسل اشاره نمود و با تأکید بر این که بررسی اندیشه‌های سیاسی، فکری و فرهنگی از جمله موضوعات این همایش است؛ اظهار داشت: از مجموعه‌های پژوهشی، از جمله پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی انتظار می‌رود، تا در بررسی اندیشه‌ها و نظام فکری آیت‌الله موسوی الخراسان، مقالات و آثار فاخری را برای ارائه به جامعه علمی جهان اسلام تدوین نمایند.

وی در ادامه ضمن اشاره به سیره زیست حوزوی و کوشش علمی آیت‌الله موسوی الخراسان اشاره نمود و با بیان این که باید به حوزه پژوهش در عراق از منظرهای مختلف نگریسته شود، اذعان داشت: شکل‌گیری تعاملات حوزه قم و نجف، می‌تواند در گامی باشد تا با جهان عرب و اندیشمندان بزرگ





شیعه و اهل سنت ارتباط فکری فراگیری ایجاد نماییم.

حجت الاسلام والمسلمین اسکندری در بخش پایانی سخنان خود، ایجاد جریان مستمر تعاملی بین حوزه قم و نجف را مهمترین راهبرد کنگره امناء الرسل دانست.

حجت الاسلام والمسلمین لکزایی، رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی نیز در ادامه این جلسه، با بیان این که ارتباط با عراق و حوزه علمیه نجف از برنامه‌ها و سیاست‌های پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی است، و در این مسیر اقدامات ارزشمندی نیز صورت گرفته است، خاطرنشان کرد: برگزاری کنگره‌های متعدد علمی با همکاری و مشارکت حوزه‌های علمیه عراق تنها یکی از رویکردهای این مسیر است.



وی ضمن تبیین مجموعه آثار عربی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، به موسوعه‌نویسی در این زمینه اشاره نمود و ابراز داشت: همایش غدیر و همایش امام حسن عسکری علیه السلام از رویکردهای پیش رو در شکل دهی به تعاملات علمی حوزه قم و نجف است.

رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی دسترسی کامل به مجموعه آثار علمی آیت‌الله موسوی الخرسان به ویژه در قالب نرم‌افزاری را از الزامات برگزاری نشست‌های علمی و ارائه مقالات پژوهشی فاخر در این زمینه دانست و یادآور شد: نیاز است تا جلسه‌ای در قالب برپایی کارگاه برای معرفی آیت‌الله موسوی الخرسان و به منظور آشنایی با اندیشه‌ها، افکار و ارائه نظرات و دیدگاه‌های ایشان به جامعه پژوهشی برگزار گردد.

حجت الاسلام والمسلمین لکزایی در بخش پایانی سخنان خود، ضمن تقدیر از رویکرد تعامل بخش کنگره علمی امناء الرسل، تصریح کرد: تبیین محورهای مختلف نظام فکری آیت‌الله موسوی الخرسان می‌تواند انگیزه بخش مطالعات علمی پژوهش‌گران باشد.





# سفر عراق





توجه و پرداختن به تعاملات علمی حوزه‌های علمیه شیعه به ویژه حوزه علمیه نجف اشرف و قم مقدسه، سبب احیای مجدد و عظمت اسلام خواهد بود؛ و این مهم، با شناخت و به‌کارگیری توانمندی‌های علمی، رعایت مکارم اخلاق در تعاملات و احترام به شخصیت‌ها و عمل به رهنمود آنان، توسعه یافته و ماندگار خواهد شد.

با عنایت به آرمان مذکور، کنگره‌های علمی امناءالرساله طراحی و اولین کنگره را در راستای بزرگداشت زحمات و تلاش‌های علمی حضرت آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی الخرسانی رحمته‌الله پی‌ریزی و دبیرخانه دائمی و کمیته علمی کنگره، جهت اخذ رهنمود از مراجع عظام تقلید دامت برکاتهم و جلب مشارکت عتبات عالیات و مراکز و نهادهای بزرگ حوزوی و دستگاه‌های فرهنگی، سفری را به کشور عراق انجام داد که با استقبال وافر و شایان توجهی از سوی آنان روبرو شد.

آنچه پیش رو دارید گزارش این سفر پر برکت و مبارک است.

امید است این حرکت خودجوش و علمی مرضی حضرت باری تعالی و مورد عنایت ویژه صاحب اصلی حوزه‌های علمیه، حضرت بقیه الله اعظم رحمته‌الله قرار گیرد.





حجت الاسلام والمسلمین رضا اسکندری

دبیر گنکره علمی امناءالرسال



حجت الاسلام والمسلمین محمد تقی ربانی

مسئول کمیته علمی



حجت الاسلام والمسلمین سید منذر حکیم

عضو کمیته علمی



حجت الاسلام والمسلمین رضا مختاری

عضو کمیته علمی



حجت الاسلام والمسلمین محمد الحسون

عضو کمیته علمی



حجت الاسلام والمسلمین سید حسن طیب حسینی

مسئول کمیته اجرایی





## برنامه سفر

### شهر مقدس کربلا



۱. دیدار با تولیت عتبه عباسیه

حجت الاسلام والمسلمین سید احمد الصافی دامت ظلّه

۲. دیدار با تولیت عتبه حسینی

حجت الاسلام والمسلمین شیخ عبدالمهدی الكربلائی دامت ظلّه

۳. دیدار با مسئولان عتبه حسینی

الف: جناب حاج سید جعفر الموسوی، امین العام عتبه حسینی  
ب: جناب آقای سید افضل الشامی، قائم مقام امین العام عتبه حسینی

۴. بازدید از کتابخانه نسخ خطی آستان و کارگاه ترمیم نسخ خطی

### شهر مقدس کاظمین



۱. دیدار با رئیس اتحادیه علمای عراق

حجت الاسلام والمسلمین شیخ فؤاد المقدادی

۲. بازدید کتابخانه آیت الله سید هبه الله شهرستانی رحمته

۳. دیدار با رئیس وقف الشیعی عراق و تولیت عتبه کاظمین

جناب آقای دکتر حیدر حسن الشمری





## شهر نجف اشرف



۱. دیدار با آیت الله العظمی شیخ بشیر النجفی رحمته الله؛
۲. دیدار با آیت الله سید محمد مهدی الموسوی الخرسان رحمته الله (۳ جلسه)؛
۳. جلسه هماهنگی کنگره عراق جهت تفاهم نامه با عتبه عباسیه (۲ جلسه)؛
۴. دیدار با تولیت محترم عتبه علوی؛
۵. برگزاری جلسه با صاحب نظران حوزه و دانشگاهی در مؤسسه آل البیت نجف اشرف؛
۶. دیدار با نماینده مقام معظم رهبری رحمته الله در عراق آیت الله حسینی؛
۷. دیدار با مسئولان مؤسسه آل البیت نجف اشرف؛
۸. دیدار با رئیس سابق دانشگاه کوفه، دکتر عبدالأمیر الزاهد؛
۹. دیدار با رئیس اسبق دانشگاه کوفه و رئیس مرکز پژوهش های دانشگاه کوفه، دکتر حسن الحکیم؛
۱۰. دیدار با آیت الله شیخ محمد السند رحمته الله؛
۱۱. دیدار با امام جمعه نجف اشرف، حجت الاسلام والمسلمین سید صدرالدین قبانچی؛
۱۲. دیدار با رئیس مؤسسه شهید محراب، حجت الاسلام والمسلمین سید حیدر حکیم؛
۱۳. دیدار با رئیس کتابخانه شریف قرشی، حجت الاسلام والمسلمین شیخ مهدی شریف قرشی.



در ابتدای دیدارها دبیر محترم کنگره حجت الاسلام والسلمین رضا اسکندری هدف از برپایی کنگره را که عبارت از تکریم و قدرشناسی از رجال علم و فقاہت؛ بهره‌مندی از ظرفیت‌ها و نقش حوزه‌های علمیه و عالمان دینی در هدایت‌گری‌های میدانی؛ و بهره‌مندی از ظرفیت‌های اندیشه‌ای حوزه‌های علمیه نجف اشرف و قم مقدسه؛ در رشد و تعالی جوامع اسلامی است را بیان نموده و در ادامه گزارشی از فعالیت‌های دبیرخانه آنرا به شرح ذیل ارائه می‌کردند:

این کنگره طی رایزنی و مذاکره با رؤسای مراکز و نهادها و شخصیت‌های مؤثر در دو کشور ایران و عراق، و بیان اهداف و ضرورت اجرای طرح کنگره، تبیین، وجهت جلب حمایت و مشارکت آنان جلسات متعددی برگزار شد و در ادامه مراکز ذیل آمادگی خود را برای همکاری با اجرای این طرح اعلام نمودند:

- معاونت بین‌الملل دفتر مقام معظم رهبری مد ظله العالی
- دفاتر و بیوت برخی از مراجع عظام تقلید دامت برکاتهم
- جامعه مدرسین حوزه علمیه قم
- شورای عالی حوزه‌های علمیه
- مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
- جامعه المصطفی العالمیه
- مؤسسه آل‌البیت لاحیاء التراث
- مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران
- مرکز الابحاث العقائديه
- مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام)
- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی
- مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور
- سازمان اوقاف و امور خیریه
- مؤسسه کتابشناسی شیعه





و پس از آن هیات موسس تشکیل و سیاستگذاری کنگره را آغاز کرد و برخی از مهمترین مصوبات شورای سیاستگذاری عبارتند از:

- تصویب طرح کنگره
- تعیین زمان برگزاری کنگره در سال ۱۴۰۰ شمسی
- تعیین اعتبارات مورد نیاز و تسهیم سهم مراکز
- تعیین دبیر کنگره
- تعیین نمایندگان علمی و اجرایی مراکز

پس از تعیین دبیر کنگره، جهت تهیه، بررسی و تصویب امور محتوایی کنگره، کمیته علمی با مسئولیت حجت الاسلام و المسلمین محمد تقی ربانی میانجی و عضویت نمایندگان شخصیت‌های علمی مراکز مشارکت کننده که اسامی آنها در ذیل خواهد آمد تشکیل و تا کنون چندین جلسه را برگزار کرده است:

حجت الاسلام و المسلمین محمد باقر خوانساری  
نماینده مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور)



آیت الله محمد هادی یوسفی غروی  
نماینده مجمع جهانی اهل بیت (ع)



حجت الاسلام و المسلمین عباس اسکندری  
نماینده سازمان اوقاف و امور خیریه



حجت الاسلام و المسلمین محمد حسن زمانی  
نماینده مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه



حجت الاسلام و المسلمین مهدی طه نجف  
نماینده مؤسسه آل‌البیت لإحياء التراث



حجت الاسلام و المسلمین مقیمی حاجی  
نماینده مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه



حجت الاسلام و المسلمین محمد الحسون  
نماینده دفتر آیت الله العظمی سیستانی (رحمته الله)



حجت الاسلام و المسلمین علی اکبر حصاری  
نماینده مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه



حجت الاسلام و المسلمین رضا مختاری  
نماینده مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه



حجت الاسلام و المسلمین حسین عبدالمحمدی  
نماینده جامعة المصطفی العالمیة



حجت الاسلام و المسلمین رفیعی زنجانی  
عضو حقیقی



حجت الاسلام و المسلمین سید منذر حکیم  
نماینده مجمع تقریب مذاهب اسلامی



حجت الاسلام و المسلمین راشدی نیا  
نماینده مجمع تقریب مذاهب اسلامی





مهمترین اقداماتی که این کمیته تاکنون انجام داده است عبارتند از:

- ارتباط با مراکز، نهادها و دیدار با شخصیت های علمی جهت جلب مشارکت و دعوت به همکاری
- تهیه لیست و تصویب افراد و شخصیت های علمی برای تألیف مقاله مصاحبه، سخنرانی و برگزاری پیش نشست های تخصصی در ایران و عراق
- دعوت از شخصیت های علمی برای تألیف مقاله و مکاتبه با آنها
- شناسایی نشریات تخصصی با رویکرد فقهی، تاریخی، حدیثی کلامی، حوزوی در کشور و هماهنگی با آنها جهت اختصاص یک شماره و یا ویژه نامه به موضوعات کنگره
- برنامه ریزی تدوین کتاب «آیت الله موسوی الخراسان و تعاملات حوزه های علمیه نجف اشرف و قم مقدسه از منظر بزرگان» از طریق مصاحبه علمی با شخصیت ها و علما طی برنامه ای منسجم و منظم

جهت پیگیری امور اجرایی کنگره، کمیته اجرایی با مدیریت حجت الاسلام والمسلمین سیدحسن طیب حسینی و عضویت نمایندگان اجرایی مراکز مشارکت کننده سامان یافت و ضمن پی گیری مستمر امور، جلسات هم اندیشی هفتگی دبیرخانه را تشکیل و نسبت به نحوه اجرای امور مرتبط و مصوبات کنگره برنامه ریزی می نماید

اهم فعالیت های این کمیته نیز به شرح ذیل است:

الف) انجام امور مربوط به منابع انسانی

ب) انجام امور پشتیبانی

الف) شناسایی و تهیه آثار آیت الله موسوی الخراسان رحمته الله علیه

ب) برنامه ریزی تولید نرم افزار آثار آیت الله موسوی الخراسان رحمته الله علیه

ج) هماهنگی های اجرایی با بیت آیت الله موسوی الخراسان رحمته الله علیه و حوزه علمیه نجف، مراکز، نهادها

ه) پیگیری های اجرایی امور مربوط به کشور عراق

ح) امور اداری دبیرخانه

ط) امور اطلاع رسانی

ی) طراحی و راه اندازی سایت کنگره

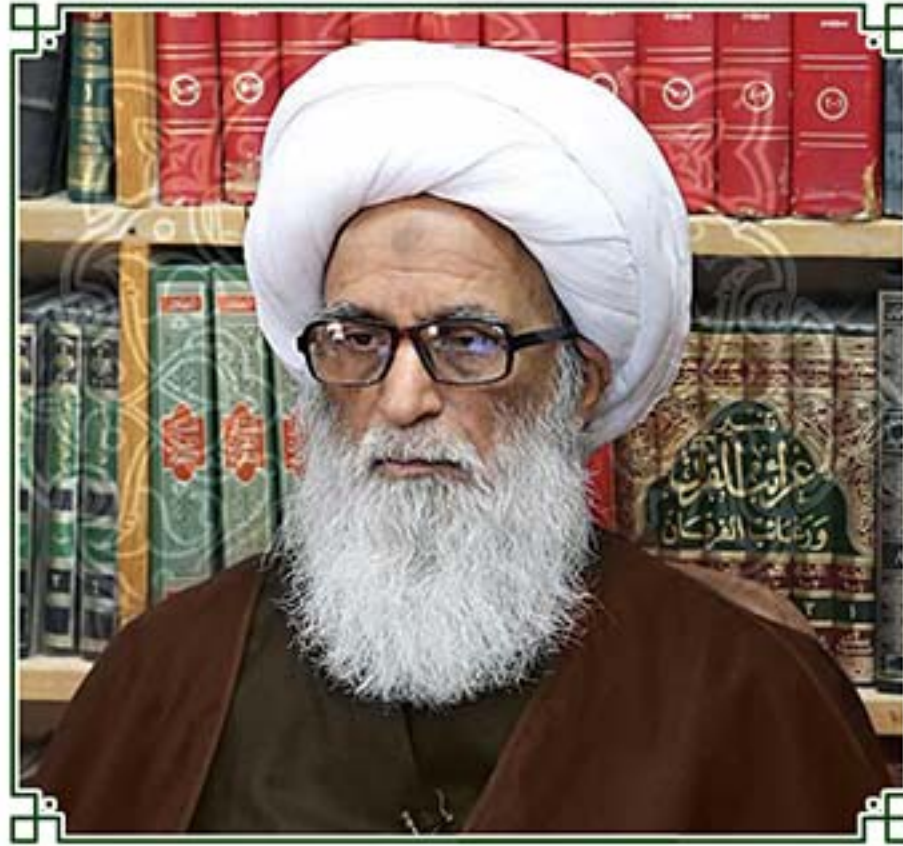
ک) طراحی سربرگ و لوگو و پوستر و فراخوان

ل) ساماندهی امور مالی

هرچند شروع فعالیت های اولیه برای تبیین، تشریح و ضرورت برگزاری کنگره در فضای بسیار خوبی انجام گرفت و رایزنی و گفتگوهای با مسئولین مراکز حوزوی در نجف اشرف و قم مقدسه و نیز نهادهای علمی و فرهنگی و شخصیت های حوزوی صورت گرفت و مشارکتی فوق العاده و حضوری درخشان را از مجامع برای راه اندازی کنگره را شاهد بودیم؛ اما در ادامه و در اواخر سال ۱۳۹۸ برخی اتفاق ها مثل تعرض به امنیت در عراق و شیوع بیماری منحوس کرونا، محدودیت های فراوانی را برای فعالیت های کنگره ایجاد کرد؛ که بحمدالله با رفع نسبی آنها در این مقطع زمانی توانستیم جهت هماهنگی ها و جلب مشارکت ها به کشور عراق سفر کنیم.







در این سفر پربرکت، هیئت اعزامی دبیرخانه کنگره علمی امناءالرسول توفیق یافت تا به محضر مرجع عالی قدر، حضرت آیت الله العظمی نجفی رحمته الله برسد.

در این دیدار حجت الاسلام و المسلمین رضا اسکندری، دبیر محترم کنگره ضمن تشکر از محضر آیت الله نجفی، هدف از برگزاری این کنگره را تکریم و قدرشناسی از رجال علم و فقاہت و بهره مندی از ظرفیت های بی بدیل حوزه های علمیه و عالمان دینی در هدایت گیری های میدانی بیان نمود و با ارائه گزارش فعالیت های دبیرخانه کنگره، خواستار رهنمود معظم له شدند.

بیانیات آیت الله العظمی نجفی خطاب به برگزار کنندگان کنگره تکریم علما: دشمنان اسلام عامدانه برای پنهان نگه داشتن علمای بزرگ و سیره مبارک آنها تلاش کردند تا مانع استفاده مردم از نور هدایت آنها شوند.





ایشان خواستار شدند که این کار خالصانه برای خداوند تبارک و تعالی باشد و انگیزه‌ای برای طلاب جدید علوم دینی به شمار آید و بر آن‌ها تأثیر بگذارد و همزمان یک اقدام قولی و عملی برای پایبندی به سیره این بزرگان باشد.

آیت‌الله نجفی در خصوص تکریم، اندیشه و جایگاه آیت‌الله سید مهدی الخرسان، بر جایگاه این خانواده مبارک در حوزه علمیه نجف اشرف تأکید کردند و در بیان تلاش‌های آیت‌الله خرسان، ایشان را یکی از شاهکارهای علمی و علمایی دانستند.

از سوی دیگر، هیئت علمایی از توصیه‌های آیت‌الله بشیر نجفی و وقتی که در اختیار آنها قرار دادند، تشکر و قدردانی کردند.

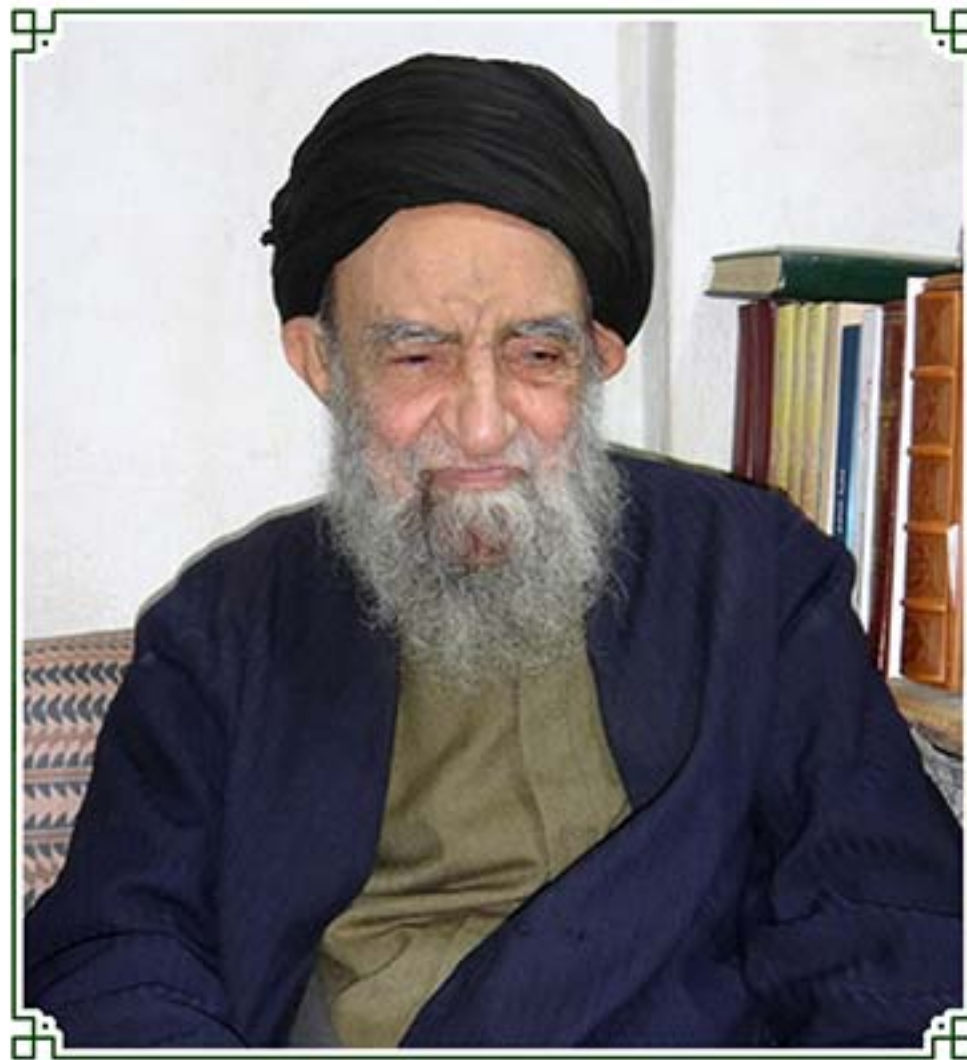


آیت‌الله بشیر نجفی از هیئتی از فضلا و محققان حوزه علمیه نجف اشرف و قم استقبال کردند. معظم‌له از تلاش‌های برگزارکنندگان این کنگره قدردانی کرده و بر اهمیت و جایگاه آن تأکید کردند و گفتند: این اقدام، حرکت در مسیر سیره قرآن در معرفی بزرگان و کسانی است که تاریخ به آنها ظلم کرد و سیره مبارک آنها را پنهان کرد.

آیت‌الله بشیر نجفی در همین راستا، بیان داشتند: دشمنان اسلام عامدانه برای پنهان نگه داشتن علمای بزرگ و سیره مبارک آنها تلاش کردند تا مانع استفاده مردم از نور هدایت آنها و جایگاه بزرگ آنها شوند، لذا این کنگره، مصداق عملی فریضه احیای امر به معروف و نهی از منکر است.







یکی از توفیقات و برکات در سفر هیئت اعزامی به عراق، توفیق دیدار با عالم جلیل القدر و محقق خستگی ناپذیر حضرت آیت الله سید محمد مهدی موسوی الخراسانی بود که طی سه جلسه حاصل گردید.

نکته مهمی که به عنوان یادگاری ارزشمند از رویارویی با این بزرگوار در اذهان اعضا ماندگار و درس آموز شد این که ایشان علی رغم کهنسنت سن و کم توانی جسمی در سن ۹۳ سالگی، هم چنان با نشاط و صف ناشدنی و جدیت ستودنی در کتابخانه ساده خود به تحقیق و پژوهش و تألیف مشغول بوده و اهتمام داشتند.

در این دیدار پرفیض، حضرت آیت الله سید محمد مهدی موسوی الخراسانی با استقبال محبت آمیز از اعضای دبیرخانه و هیئت اعزامی، در سخنانی ارزشمند، ضمن تأکید بر پرهیز از هرگونه شخصیت گرایی و فردمحوری در انجام پژوهش و تحقیقات علمی، محققین حوزوی را به بکارگیری بینش و بصیرت در فرایند تحقیق دعوت کرده و از کمبود این بینش و نیز غلبه احساسات و عواطف در میان پژوهش های موجود و پژوهش گران ابراز ناخرسندی نمودند.

در ادامه از باب تبرک، برخی از بیانات این عالم فرزانه در خصوص اهمیت و جایگاه پژوهش و تحقیق عینا بازگو می شود:



- ما وظیفه داریم خطاهای علمی بزرگانمان را تصحیح کنیم و پژوهش‌هایمان با بینش و بصیرت صورت پذیرد. حتی اگر موجب ناراحتی دیگران شود و دیگران را ناخوش آید. پژوهش‌های کنونی ما از کم‌بینشی رنج می‌برد. آنچه اکنون برای من مهم می‌باشد آن است که آثار و تراث شیعه بدون خطا باشند و تصحیح صورت گیرد.



- سوال می‌کنیم شیخ مفید اعلی الله مقامه کتاب تصحیح الاعتقاد را نوشت برای نوشته مرحوم صدوق که سهوالنبی بود و خواجه نصیر کتاب تجرید الاعتقاد را نوشت معنی تجرید چیست؟ و چه معنا می‌دهد؟ و چه می‌خواهد بگوید؟

- شیعه و سنی برای تجرید الاعتقاد خواجه نصیر شروح زیادی نوشتند از علامه حلی و غیره اما تاکنون کسی پرداخته که معنای تجرید چیست و آن را تفسیر کند جریده چیست و چرا تجرید الاعتقاد؟ این سوال هنوز جواب نیافته است.

- من همیشه به دوستان می‌گویم و توصیه می‌کنم در تصحیح و پژوهش‌ها با بینش و بصیرت ورود کنند و گرفتار شخصیت نویسنده نشوند. این جانب کتاب ابن عباس را چرا پرداختم زیرا تشیع و حضرت علی علیه السلام را از ابن عباس شناختم به گمانم حضرت علی علیه السلام





خدمت بزرگی به شیعیان خود نمود که فردی مثل ابن عباس را تربیت نمود و اهل سنت ابن سبا را دارند. اما ابن عباس به ما فهماند اول مظلوم و اول مغضوب بحقه علی علیه السلام است. وی در این دیدار از خاطرات خود با آیت الله سید مصطفی خمینی رحمته الله علیه سخن گفته و با اظهار علاقه خویش به حضرت امام خمینی رحمته الله علیه گفت: پدرم در ابتدای ورود امام خمینی رحمته الله علیه به نجف اشرف از وی استقبال نمود و مسجد خویش و امامت آن را به وی واگذار نمود. این عالم بزرگوار در ادامه جلسه ضمن در اختیار گذاشتن بخشی از آثار منتشر نشده خود به کنگره جهت انتشار، تصاویری از خود و امام خمینی رحمته الله علیه و آیت الله خویی رحمته الله علیه را در اختیار اعضا قرار دادند. معظم له در پایان دیدار، با اهدای انگشتر مزین به نگین سنگ متبرک حرم مطهر علوی و یک جلد صحیفه سجادیه به تصحیح خودشان و یک تسبیح متبرک از هیئت اعزامی و اعضای کمیته علمی، تشکر و برای آنان آرزوی توفیق نمودند.



آیت الله موسوی الخراسان



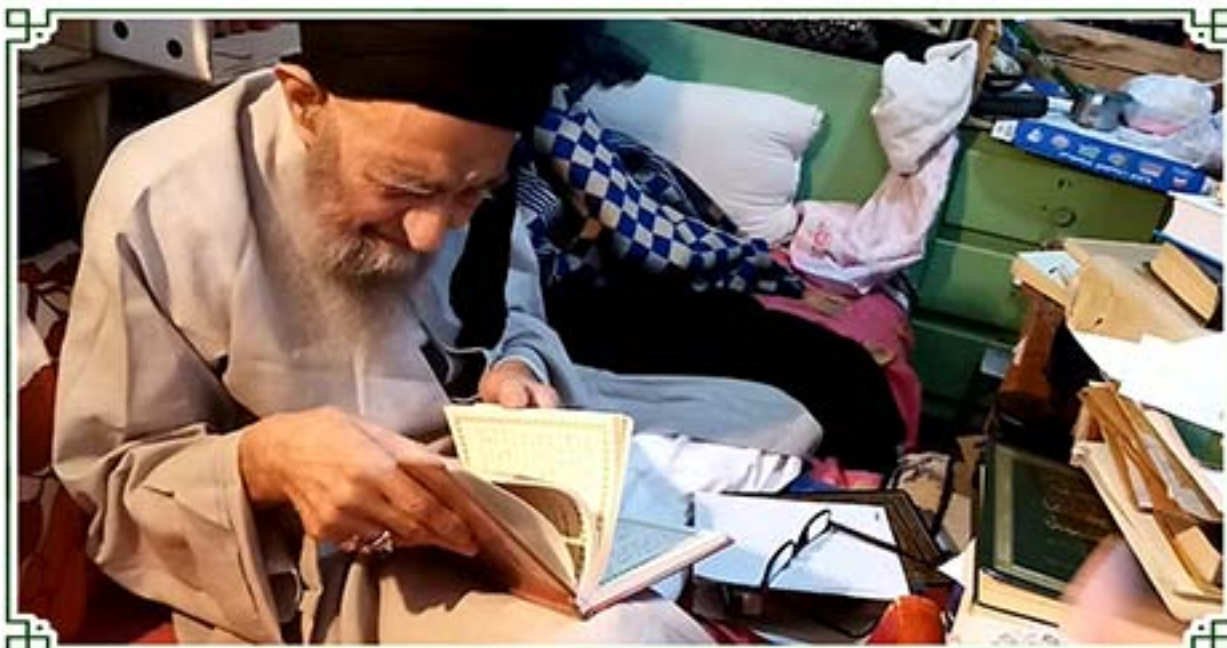
آیت الله موسوی الخراسان















مرکز مطالعات استراتژیک عتبه عباسی

در ابتدای این دیدار، حجت الاسلام والمسلمین اسکندری، دبیر کنگره ضمن تشکر از تولیت آستان مقدس عباسی، گزارشی از روند شکل‌گیری کنگره و دبیرخانه مربوطه در ایران ارائه نموده، خواستار همکاری ایشان در برپایی کنگره امناء الرسل و تشکیل لجنه علمی ویژه کشور عراق شد و ادامه داد: درخواست ما بر این است که از ناحیه جناب عالی و شخصیت‌های حوزه نجف چند نفر عضو این لجنه باشند که ما بتوانیم با همکاری آنان، مقدمات تعامل علمی را ایجاد کنیم.

وی در ادامه افزود: در مورد اجرا نیز نظر ما بر این است که اگر جناب عالی موافق باشید ما در عراق و ایران کنگره‌ها را به‌طور مستقل برگزار کنیم بدین صورت که اگر در عراق قرار است کنگره ای برای آیت‌الله موسوی الخراسانی و سایر بزرگان برگزار شود همه امور اجرایی آن به عهده عزیزان در عراق باشد و امور کنگره در ایران توسط ما اداره گردد.

دبیر کنگره در ادامه ضمن تأکید بر ضرورت هماهنگی محتوایی در امور علمی کنگره میان ایران و عراق، فراخوان مقالات را در دو حوزه به صورت مستقل خواستار شده و بر چاپ و انتشار مقالات تأیید شده در یک مجموعه تأکید ورزید.

حجت الاسلام اسکندری برخی از اقدامات دبیرخانه کنگره در ایران از سال گذشته را مانند جمع‌آوری کتب آیت‌الله خراسانی جهت انتشار تحت عنوان مجموعه آثار با هدف بهره‌مندی جامعه علمی از





تالیفات ارزشمند ایشان و تولید نرم‌افزار آثار، مورد اشاره قرار داده و همه‌گیری ویروس کرونا را مانعی از تأخیر در سفر به عراق و پیگیری جدی همکاری با مراکز علمی این کشور دانست.

ایشان ضمن اعلام آمادگی مسئولین محترم مؤسسه آل‌البیت، کتاب‌خانه آیت‌الله قرشی و سایر شخصیت‌های علمی و دانشگاهی عراق با کنگره مشروط به محوریت عتبه عباسیه از تولیت محترم درخواست نمود که برای استفاده بهینه از فرصت چند روزه حضور هیئت اعزامی در عراق فردی را به عنوان رابط و افرادی را به عنوان لجنه علمی معرفی نمایند تا با تشکیل جلسات، تصمیمات لازم را برای هماهنگی‌های علمی و اجرایی اتخاذ نمایند.



در ادامه جلسه، حجت‌الاسلام والمسلمین سید احمد صافی تولیت عتبه عباسی با اشاره به تأسیس مجلات میراثی در این استان با هدف معرفی مؤلفان و آثار آنها در زمینه‌های فقه، تفسیر، اصول و رجال افزود: علمای شیعه در نتیجه زهد، تواضع و عدم خودپسندی تا زمانی که زنده بودند خود را چیزی به شمار نمی‌آوردند آنها از اظهار جایگاه علمی خود دوری کرده و این موضوع باعث شده جوانان و سایر مردم از شناخت ایشان محروم باشند تا جایی که بعضی اوقات کسی موفق نمی‌شود حتی بعد از مرگ آنها درباره این علما مطلبی بنویسد.





ایشان ضمن تأکید بر ضرورت معرفی و تجلیل از شخصیت‌های علمی بدور از هرگونه گرایش و وابستگی و صرفاً با محوریت بعد علمی ایشان، حمایت خود را از برگزاری چنین همایش‌هایی اعلام نمود. وی، صبر بر علم و پشتکار در این مسیر را از نقاط مهم زندگی طالبان علم دانسته و شخصیت آیت‌الله موسوی‌الخرسان را از بزرگان دانست که با صبر و حرکت جهادی توانسته است علی‌رغم دسترسی به امکانات روز مانند شبکه‌های اجتماعی و کتابخانه‌های الکترونیک به مقامات درخشان علمی دست یابد.



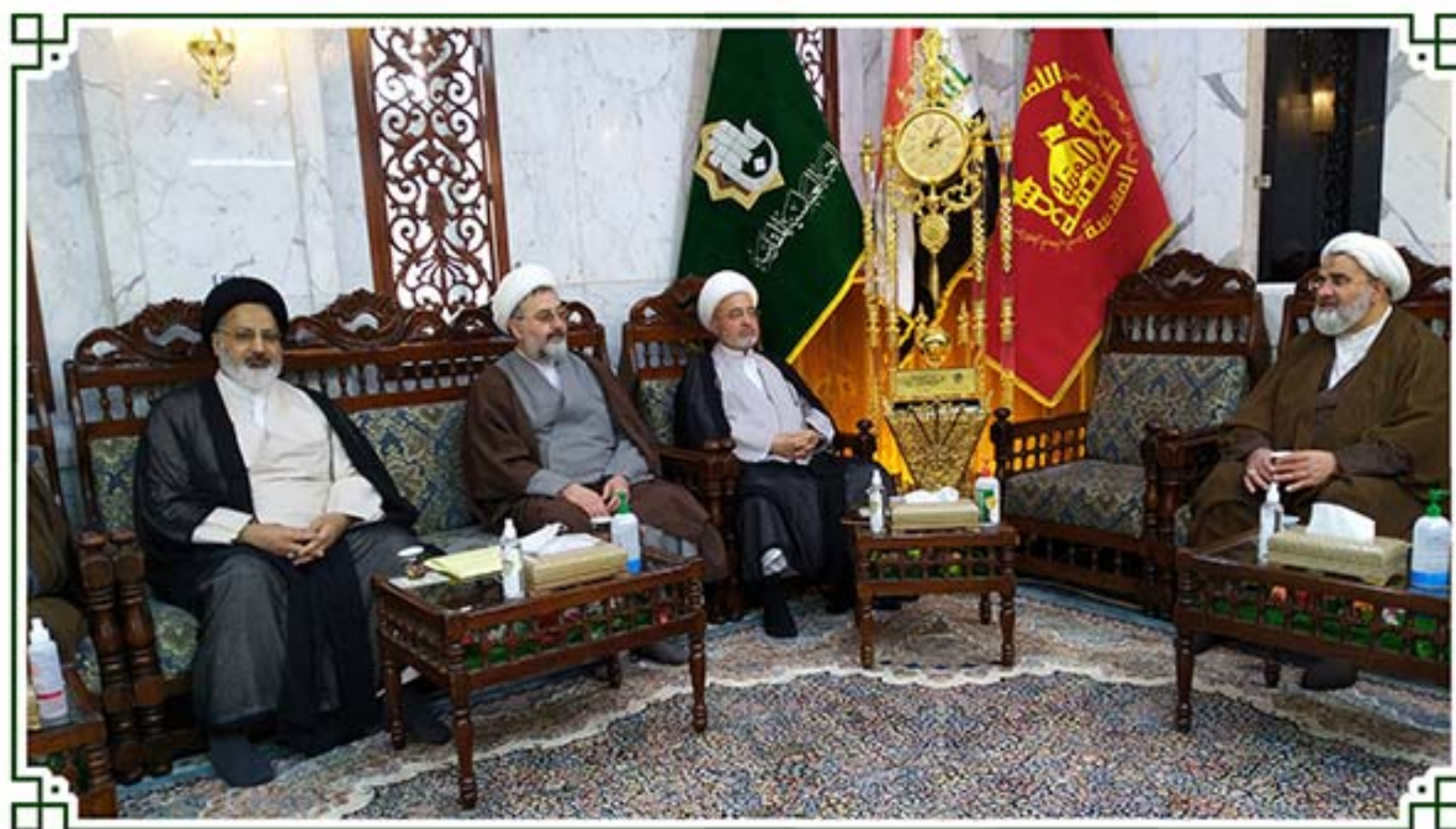
برخی از نکات و مسائل مورد تأکید تولیت عتبه عباسی در خصوص همکاری مشترک با کنگره علمی امناءالرسال که در ادامه جلسه توسط ایشان مطرح گردید عبارت است از:

- مکمل بودن دو دبیرخانه کنگره در نجف و ایران نسبت به یکدیگر؛
- انتخاب کمیته مشترک همکاری از هم اکنون با تأکید بر مسائل اداری مالی و مدیریتی؛
- برگزاری کنگره عراق در شهر نجف اشرف با توجه به وابستگی علمی آیت‌الله موسوی‌الخرسان به حوزه علمیه نجف؛
- عدم نقض توافقات انجام شده توسط کمیته‌های مشترک همکاری ایران و عراق؛
- ضرورت در جریان قرار گرفتن یکی از اعضای بیت آیت‌الله موسوی‌الخرسان نسبت به کنگره و فعالیت‌های آن با هدف هماهنگی در انتشار مطالب و موضوعات منتسب به ایشان؛
- حجت‌الاسلام والمسلمین صافی در پایان به این نکته اشاره کرد که ۵ نفر از فضایی خبره و





کارشناس در برگزاری کنگره و محقق و پژوهشگر در مسائل علمی و مشرف بر آثار آیت الله موسوی الخراسانی به عنوان نماینده ایشان معرفی شده تا قبل از بازگشت هیئت اعزامی به ایران جلسات هماهنگی به صورت مشترک برگزار گشته و منجر به توافق و تفاهم و عملیاتی گردد. برگزاری کنگره در ماه مبارک رجب در شهر نجف اشرف و قم از دیگر تصمیمات مشترکی بود که در این جلسه بر آن توافق گردید.





## جلسه هماهنگی کنگره عراق با عتبه عباسیه

هیئت اعزامی دبیرخانه کنگره طی دو جلسه کارشناسی مشترک با لجنه معرفی شده از طرف تولیت عتبه عباسیه جزئیات مربوط به نحوه مشارکت و تعامل علمی و اجرایی میان دبیرخانه کنگره در ایران و عراق را مورد بررسی دقیق و کارشناسانه قرار داد.



دبیر کنگره علمی امضاءالرسول در این جلسات با تأکید بر این نکته که ضروری است نهادهای علمی حوزوی و دانشگاهی در ایران و عراق، نقش تاثیرگذار و کامل در برگزاری کنگره و تولید محصولات علمی آن ایفا کنند اذعان کرد که ما در ایران، مؤسسات و نهادهای علمی و مهم را به همکاری با کنگره دعوت کرده و آرم‌های آن‌ها را در پوسترها و اطلاعیه‌های صادره از طرف دبیرخانه منتشر کرده و خواهیم کرد.

ایشان از لجنه علمی عراقی نیز تقاضا کرد که با سعه صدر و طبق صلاح دید خود، مراکز بیشتری را از میان مراکز و مؤسسات علمی در عراق به همکاری دعوت نموده و لوگوی آن‌ها را طبق نظر خویش در پوسترها و اطلاعیه‌ها درج نماید.

دبیر کنگره ضمن تأکید بر اتفاق نظر در بعد علمی و محتوایی کنگره بر بهره‌گیری از شاخص‌ها و استانداردهای مشترک در بعد محتوایی و علمی تأکید نموده و اذعان کرد که در بعد اجرایی، کنگره در ایران و عراق به صورت مستقل شکل خواهد گرفت.

در ادامه مقرر گردید همه تولیدات و محصولات علمی کنگره شامل مجموعه مقالات و منشورات به صورت مشترک و با تأیید و توافق دو طرف منتشر گردد.





همکاری و مشارکت اساسی عتبه عباسیه با دبیرخانه کنگره علمی امناءالرسال در راستای برگزاری همایشها از دیگر محورهای مورد توافق طرفین در این جلسه به شمار می رود. پس از پایان مذاکرات کارشناسی، توافقنامه ای به شرح ذیل توسط حجت الاسلام والمسلمین سیدلیث موسوی نماینده تام الاختیار تولیت عتبه عباسیه و حجت الاسلام والمسلمین رضا اسکندری دبیر کنگره علمی امناءالرسال مورد تأیید قرار گرفته و امضاء گردید.



### توافق نامه دبیرخانه کنگره علمی امناءالرسال با عتبه مقدسه عباسیه

۱. العتبه العباسیه شريك أساسی فی المؤتمر بمعنی دورها الفاعل الحقيقي فی اللجنة العلمیه والتنفيذیه.
۲. قبول المقالات والبحوث يكون بألیة الاتفاق بین اللجنة العلمیه فی قم واللجنة العلمیه فی العتبه العباسیه.
۳. ینحصر حق مفاتحة الجهات العلمیه داخل العراق بالعتبه العباسیه المقدسه.
۴. يكون موعد إقرار ورقه محاور البحوث والمقالات فی موعد أقصاه الخامس من شهر رمضان.
۵. الكلف الماليه تتكفل العتبه المؤتمر داخل العراق و یتراوح عدد المدعوین من ۳۰ - ۵۰ شخصاً. و تتكفل أمانة مؤتمر امناءالرسال بذلك فی الجمهوریه الإسلامیه فی ایران.
۶. لابد من اطلاع اللجنتين على مواضع الندوات العلمیه التمهیدیه فی البلدين.
۷. تحدد نسبة البحوث المشاركة ب ۳۳٪ تقريباً للجهه المستغانه و ۵۵٪ للجهه المضيفه فی البلدين.
۸. موقع الويب و البريد الالكتروني يشترك الطرفان بكلمات المرور. و يكون هناك بريدان الالكترونيان الأول لداخل ایران و الثاني للعراق و البلدان الاخری.
۹. الاعلانات عن المؤتمر يكون تحت شعاری العتبه و المؤتمر فقط.
۱۰. النقاط المتفق عليها فی الاجتماع المنعقد بتاريخ الخميس ۲۵ من شهر شعبان ۱۴۴۲ هـ بین لجنة العتبه العباسیه المقدسه و لجنة مؤتمر امناءالرسال.







در آغاز این دیدار حجت الاسلام والمسلمین اسکندری، دبیر کنگره ضمن قدردانی از تولیت محترم عتبه حسینی حضرت حجت الاسلام والمسلمین شیخ عبدالمهدی کربلائی بابت فرصتی که برای جلسه با هیئت اعزامی کنگره در اختیار قرار دادند، از همکاری و تعامل مثبت و سازنده و اثرگذار عتبه با کنگره مهدویت و آینده جهان در سال‌های گذشته که با همکاری بعثه مقام معظم رهبری و مؤسسات علمی و فرهنگی حوزه قم و نجف در نجف اشرف و کربلا برگزار گشته و منجر به چاپ مجموعه شش جلدی فاخری از منشورات آن همایش گردید قدرشناسی نمود.

دبیر کنگره با اشاره به پیشینه شکل‌گیری و راه‌اندازی کنگره علمی امناء الرسل، هدف از برگزاری آن را معرفی خدمات علمی ارزشمند علمای نجف، قم، خراسان، لبنان و سایر مراکز علمی جهان دانسته و افزود با مشورتی که با بزرگان و مسئولین حوزه علمیه از جمله آیت‌الله سیدهاشم حسینی بوشهری، آیت‌الله علی‌رضا اعرافی، حجت‌الاسلام سید جواد شهرستانی و سایر فضلا حوزوی داشتیم تصمیم بر آن شد که تکریم شخصیت علمی آیت‌الله سیدمحمد مهدی موسوی الخرسان نقطه شروع این سلسله همایش‌ها باشد.

وی ضمن اشاره به راه‌اندازی دبیرخانه کنگره از سال گذشته در ایران، بیماری کرونا را مانعی برای سفر و هماهنگی حضوری در عراق تا کنون دانسته و برخی از اقدامات انجام شده در راستای برگزاری همایش را همچون: فراخوان مقاله، جمع‌آوری و آماده‌سازی آثار آیت‌الله موسوی الخرسان جهت تولید نرم‌افزار و چاپ و انتشار مجموعه آثار و برگزاری نشست‌های متعدد علمی در مراکز حوزوی و دانشگاهی را مطرح نمود.

دبیر کنگره علمی امناء الرسل در ادامه به دیدار هیئت اعزامی با تولیت محترم عتبه عباسیه در روز گذشته و اعلام آمادگی ایشان برای همکاری کامل در زمینه فعال‌نمودن ظرفیت علما و فضلالی حوزوی و دانشگاهی و نیز برگزاری کنگره در عراق اذعان کرده و با اشاره به ظرفیت بالای عتبه حسینی از





تولیت محترم درخواست نمود که نهایت مساعدت خویش را در راستای برگزاری هرچه باشکوه‌تر این کنگره مبذول نماید.



تقاضای معرفی نماینده در زمینه علمی و اجرایی، پیشنهاد ساخت یک مستند از زندگی آیت‌الله موسوی الخراسان و انجام مصاحبه‌های علمی با شخصیت‌های حوزوی و دانشگاهی درباره شخصیت ایشان توسط شبکه کربلا از جمله درخواست‌های حجت‌الاسلام والمسلمین اسکندری از تولیت عتبه حسینی بود که در ادامه جلسه مطرح گردید.



در ادامه دیدار، حجت‌الاسلام والمسلمین شیخ عبدالمهدی کربلایی تولیت حرم مطهر امام حسین علیه السلام به تجربه‌های موفق عتبه در برگزاری کنگره‌های دیگر اشاره کرده و آمادگی کامل خود و آستان مقدس را برای تعامل و همکاری کامل با دبیرخانه کنگره و حمایت از آن اعلام نمود. ایشان در ادامه افزود: من ضمن معرفی رابط میان عتبه با دبیرخانه، شبکه کربلا را نیز برای هرگونه همکاری لازم با همایش از جمله ساخت مستند زندگی‌نامه آیت‌الله موسوی الخراسان مأمور خواهم کرد.



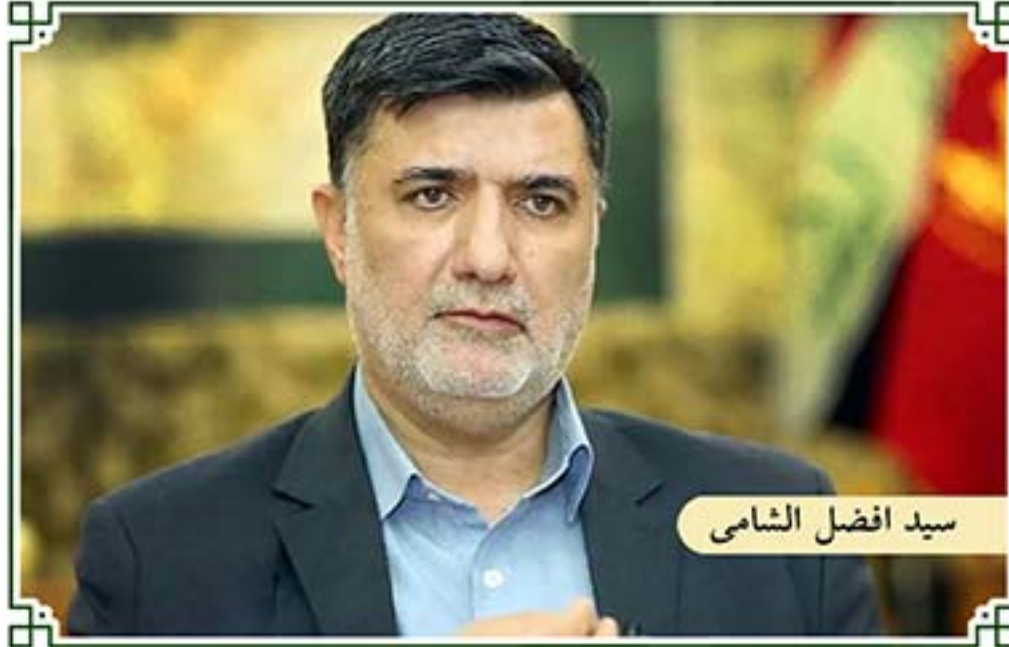




سيد جعفر الموسوي



سيد افضل الشامي



كتابخانه عتبه حسيني

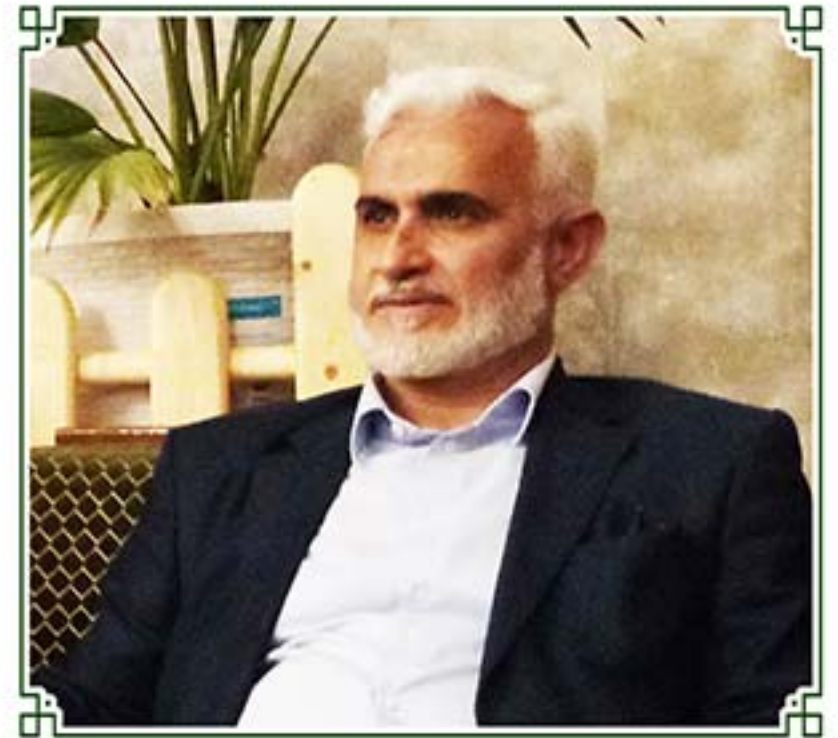


سيد جعفر الموسوي



## دیدار با عتبه کاظمین

دکتر حیدر حسن الشُّمَری؛ رئیس وقف الشیعی عراق و تولیت عتبه کاظمین



حجت الاسلام والمسلمین اسکندری، دبیر کنگره علمی امناء الرسل، با بیان اهداف کنگره مبنی بر ایجاد بستری برای تعاملات علمی میان حوزه‌های علمیه شیعی در سطح جهانی و مقدمه‌ای برای معرفی آثار و زحمات علمای شیعه در لبنان، نجف، خراسان، قم و اصفهان و سایر مراکز حوزوی و نیز تقدیر از تلاش‌های علمی آنان از جناب آقای دکتر حسن الشمری درخواست





کرد که ایشان به اعتبار مسؤولیت‌شان در حرم مطهر کاظمین و نیز دیوان وقف شیعی، به برگزاری باشکوه و مناسب این کنگره کمک نمایند.

دبیر کنگره در ادامه ضمن ابراز خرسندی نسبت به بازدید از کتابخانه آیت‌الله هبة‌الدین شهرستانی، پیشنهادهای مبنی بر بهبود و ارتقای سطح فعالیت‌های کتابخانه ارائه دادند.

ایشان در ادامه افزود: ما در کنگره ایران نیز اداره اوقاف را یکی از ارکان کار خود قرار دادیم و با آستان‌های مقدس هم صحبت کردیم که در این امر سهم داشته باشند.

تولیت آستان مقدس کاظمین در ادامه گفت: عتبه کاظمین و دیوان وقف شیعی برای حمایت از این کنگره آماده است. زمانی که یک عتبه یک موضوع دینی، فکری و فرهنگی را مورد بررسی قرار می‌دهد و کنگره برگزار می‌کند، سایر عتبات حمایت می‌کنند و این امری عادی است. نماینده‌ای توسط تولیت آستان مقدس کاظمین به عنوان رابط تعیین شد.











در این دیدار حجت الاسلام والمسلمین اسکندری دبیر کنگره علمی امناء الرسل، ضمن تشکر از سرپرست محترم تولیت عتبه علوی، دبیرخانه کنگره را معرفی و فعالیت‌های آن را تشریح نمودند و در ادامه درخواست کردند که پژوهش‌گران این آستان به موضوع‌های کنگره پرداخته و با ارائه مقاله، نظرات خود را ابراز نمایند.

وی با اشاره به سابقه طولانی خدمت خاندان آل‌الخرسان به عتبه علوی، درخواست کردند تمامی فعالیت‌های علمی و پر دامنه‌ی این خاندان در عتبه علوی به صورت کتاب تدوین شود.

در این دیدار سرپرست تولیت آستان علوی با ابراز خوشحالی از این حرکت مبارک و برگزاری کنگره، نسبت به درخواست دبیر محترم کنگره اعلام موافقت نموده و ضمن معرفی نماینده تام‌الاختیار خویش به ایشان، خدمت به علمای حوزه علمیه و پرسابقه نجف، خاصه آل‌الخرسان را از افتخارات خویش برشمرد.





## جلسه با صاحب نظران حوزه و دانشگاهی در مؤسسه آل البیت نجف اشرف

















## دیدار با رئیس سابق دانشگاه کوفه

دکتر عبدالامیر الزاهد



## دیدار با رئیس اسبق دانشگاه کوفه و رئیس مرکز پژوهش‌های دانشگاه کوفه

دکتر حسن الحکیم









## دیدار با امام جمعه نجف اشرف

حجت الاسلام والمسلمین سید صدرالدین قبانچی



سفر عراق

۵۶



## دیدار با رئیس مؤسسه شهید محراب

حجت الاسلام والمسلمین سید حیدر حکیم



## دیدار با رئیس کتابخانه شریف قرشی

حجت الاسلام والمسلمین شیخ مهدی شریف قرشی





سایر دیدارها با اساتید حوزه و دانشگاهها در نجف اشرف





شورای علمی



## اسامی اعضای شورای علمی:

شورای علمی کنگره که به منظور تهیه، بررسی و تصویب امور محتوایی کنگره ایجاد شده است متشکل از نمایندگان علمی مراکز مشارکت کننده و صاحب نظران به شرح ذیل است:

ردیف	نام و نام خانوادگی	نام مرکز
۱	حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمدحسن زمانی	مرکز مدیریت حوزه های علمیه
۲	حجت الاسلام والمسلمین دکتر مقیمی حاجی	مرکز مدیریت حوزه های علمیه
۳	حجت الاسلام والمسلمین محمدتقی ربانی میانجی	مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران
۴	حجت الاسلام والمسلمین دکتر حسین عبدالمحمدی	جامعه المصطفی العالمیه
۵	حجت الاسلام والمسلمین راشدی نیا	مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی
۶	آیت الله محمدهادی یوسفی غروی	مجمع جهانی أهل بیت <small>علیهم السلام</small>
۷	حجت الاسلام والمسلمین سید منذر حکیم	مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی
۸	حجت الاسلام والمسلمین محمدباقر خوانساری	مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور
۹	حجت الاسلام والمسلمین عباس اسکندری	سازمان اوقاف و امور خیریه
۱۰	حجت الاسلام والمسلمین مهدی نجف	مؤسسه آل البیت لإحياء التراث
۱۱	حجت الاسلام والمسلمین محمدالحسون	مرکز ابحاث العقائديه
۱۲	حجت الاسلام والمسلمین رضا مختاری	مؤسسه کتاب شناسی شیعه
۱۳	حجت الاسلام والمسلمین رضا اسکندری	مؤسسه فرهنگ و تمدن اسلامی مشکات حکمت
۱۴	حجت الاسلام والمسلمین رفیعی زنجانی	عضو حقیقی کمیته
۱۵	حجت الاسلام والمسلمین علی اکبر حصاری	عضو حقیقی کمیته





اهم اقدامات انجام‌شده در این محور عبارت است از:

- ۱) شناسایی مراکز علمی بر اساس اهداف و مقاصد مصوب کنگره؛
  - ۲) شناسایی شخصیت‌ها بر اساس اهداف و مقاصد مصوب کنگره؛
  - ۳) برگزاری جلسه و دعوت مراکز و شخصیت‌ها جهت ایفای نقش در تحقق بخشی به اهداف مصوب کنگره (تدوین مقاله، برگزاری نشست یا انجام مصاحبه).
  - ۴) جذب محقق برای تدوین مقاله:
    ۱. شناسایی محققان و صاحبان قلم؛
    ۲. ارتباط و گفتگو با محققان (به صورت حضوری و تلفنی)؛
    ۳. ایجاد انگیزه در محققان — از طریق تبیین محورهای کنگره و تبیین ضرورت حرکت‌های تعاملی؛
    ۴. برگزاری جلسه توجیهی محققان؛
    ۵. مکاتبه و ارسال نامه به ۱۷۲ محقق و پژوهشگر به همراه محورهای کنگره و سی‌دی آثار آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛
    ۶. تعیین و پیشنهاد موضوع به محققان: برای هر محقق علاوه بر ارسال محورهای مصوب، با توجه به تخصص و توان علمی پژوهشگر، حداقل دو موضوع بر اساس محورهای مصوب پیشنهاد شده است؛
    ۷. دریافت پاسخ و اعلام آمادگی محقق برای تدوین مقاله: تاکنون تعداد ۱۶۸ نفر از محققان برای تدوین مقاله اعلام آمادگی نموده و ۷ نفر نیز آمادگی برای همکاری نداشته‌اند.
    ۸. دریافت عنوان و چکیده مقالات از محققان؛
    ۹. پی‌گیری تدوین و ارسال مقاله،
- ارتباط مستمر و پشتیبانی محتوایی درخواستی از سوی محققان.





- حجت الاسلام والمسلمین محمودی مدیر دفتر آیت الله العظمی سیستانی
- حجت الاسلام والمسلمین میرمعزی معاونت پژوهش (سابق) حوزه های علمیه؛
- حجت الاسلام والمسلمین ابوالقاسم مقیمی حاجی معاونت پژوهش جدید حوزه های علمیه؛
- حجت الاسلام والمسلمین رستم نژاد؛ معاون آموزش حوزه های علمیه؛
- حجت الاسلام والمسلمین عالم زاده نوری؛ معاون تهذیب حوزه های علمیه؛
- حجت الاسلام والمسلمین محمد نقیب دزفولی رئیس دانشگاه قرآن سازمان اوقاف و امور خیریه در محل دانشگاه قم؛
- جناب آقای دکتر کاوند معاون پژوهش و نماینده دانشگاه قرآن سازمان اوقاف و امور خیریه در محل دبیرخانه.
- حجت الاسلام والمسلمین احمدی تبار قائم مقام دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع)،
- جناب آقای دکتر جوادی معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛
- حجت الاسلام والمسلمین ارباب سلیمانی نماینده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در حوزه های علمیه؛
- جناب آقای مشتاق مظفر؛ نماینده عتبه حسینی و مدیر مجمع الامام الحسین العلمی للتحقیق در مرکز مدیریت و دبیرخانه کنگره؛
- حجت الاسلام والمسلمین الشیخ محمد الحسون مسؤول مؤسسه ابحاث العقائديه؛
- حجت الاسلام والمسلمین رضا مختاری رئیس مؤسسه کتاب شناسی شیعه؛
- جناب آقای ابوالفضل خراسانی نماینده بنیاد و حیانی اسراء در مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران و دبیرخانه کنگره؛
- حجت الاسلام والمسلمین حسین دیانی سرپرست جامعه الزهراء؛
- حجت الاسلام والمسلمین عبدالرسول هاجری مسئول دبیرخانه انجمن های علمی حوزه؛
- حجت الاسلام والمسلمین حمیدرضا مطهری فر؛ مدیر و عضو هیئت علمی پژوهشکده تاریخ و سیره پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی و رئیس انجمن تاریخ حوزه.





## رایزنی با علما و شخصیت‌های علمی

• سید موسی شبیری زنجانی؛

• جعفر سبحانی؛

• رضا استادی؛

• نجم‌الدین مروجی طبسی؛

• محمدجواد مروجی طبسی؛

• سید احمد اشکوری؛

• سیدمحمدرضا حسینی جلالی؛

• شیخ حسن جواهری؛

• شیخ محمد سند بحرینی؛

• شیخ باقر ایروانی؛

• علی اکبر رشاد؛

• سید احمد مددی؛

• سید صادق حسینی یزدی؛

• محسن اراکی؛

• سید احمد موسوی مددی؛

• محمدهادی یوسفی غروی؛

• سید علی رضا حسینی خراسانی؛ از رجال علمی و محقق در عرصه کلام - رجال و احادیث اهل بیت علیهم السلام

• سید مهدی حائری قزوینی؛ حوزه علمیه نجف اشرف؛

• سیدعلی نقی اردبیلی؛ حوزه علمیه نجف اشرف؛

• سیدکاظم طباطبایی؛ رئیس دانشگاه حدیث دارالحدیث؛

• مهدی غلامعلی؛ پژوهش‌گر دانشگاه حدیث؛

• محمدحسن زمانی؛ پژوهش‌گر حوزوی؛

• سیدجواد شبیری زنجانی؛ استاد سطوح عالی حوزه؛

• مهدی طه نجف؛ پژوهش‌گر حوزوی؛

• سعید واعظی؛ حوزه علمیه نجف اشرف؛





- عزالدین رضانژاد؛ از فضلالی حوزه علمیه قم؛
- محسن مقیمی؛ از فضلالی حوزه علمیه قم؛
- علی رضا اسعدی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه دفتر تبلیغات اسلامی؛
- علی الهی خراسانی، عضو هیئت علمی دفتر تبلیغات اسلامی؛
- سید علی حکیم؛ از فضلالی حوزه علمیه نجف اشرف؛
- حجت‌الاسلام عبادالله سرشار تهرانی، محقق مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام؛
- سید محمود مدنی، استاد و محقق حوزه علمیه قم؛
- دکتر محسن الویری، استاد حوزه و عضو هیئت علمیدانشگاه باقرالعلوم علیه‌السلام؛
- رضا فاضل مازندرانی، از فضلا و اساتید حوزه، مدیر مدرسه فیضیه بابل.
- هادی فاضل مازندرانی، فاضل و مدرس سطوح عالی حوزه؛
- فتح‌الله نجارزادگان، استاد حوزه و دانشگاه (استاد دانشگاه تهران)؛
- دکتر رضا برنجکار، استاد حوزه و دانشگاه و رئیس دانشکده کلام و قائم مقام مؤسسه دارالحدیث؛
- علی ربانی گلپایگانی، استاد سطوح عالی حوزه؛
- اکبر مهدی‌پور نهاری، استاد و محقق حوزه؛
- سیدهادی صالحی محقق، مطالعات مهدویت؛
- یوسف‌زاده، هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و قرآن؛
- عبدالرحیم اباذری، از اساتید تاریخ معاصر؛
- مهدوی راد، استاد حوزه و دانشگاه و عضو هیئت علمی دانشگاه قم؛
- حجت‌الاسلام سعید جوادی آملی، محقق و استاد حوزه؛
- سیدعباس رضوی، از محقق و هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی؛
- یدالله مقدسی، محقق و هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی؛
- سیدمهدی رجایی، محقق و استاد سطوح عالی؛
- بهاء‌الدین قهرمانی‌نژاد، استاد دانشگاه تهران و عضو هیئت علمی؛
- دکتر عابدینی، محقق پژوهشکده باقرالعلوم علیه‌السلام و حوزه‌های علمیه خواهران قم؛
- دکتر نعمت‌الله صفری فروشانی، محقق و استاد حوزه؛





- سرکار خانم دکتر نفیسه فقیهی مقدس؛
- سرکار خانم دکتر عالیہ آذرتوس؛
- سرکار خانم دکتر کبیری؛
- سرکار خانم نفیسه السادات فاضلیان؛
- سرکار خانم علی اکبری؛
- سرکار خانم دکتر طوبی شاکری؛
- سرکار خانم هاشمی؛
- سرکار خانم خطیب؛
- سرکار خانم ام علی مشکور؛
- سرکار خانم جلالی؛
- سرکار خانم مریدی؛
- سرکار خانم محمدیان؛
- سرکار خانم نوحی؛
- سرکار خانم دکتر طاہرہ ماہروزادہ؛
- سرکار خانم دکتر محمودی؛
- سرکار خانم دکتر قوجایی؛
- سرکار خانم مریم رضایی؛
- سرکار خانم سمیہ کیاہور؛
- سرکار خانم حوریہ خدایی؛
- سرکار خانم دکتر مریم اسماعیلی؛
- سرکار خانم دکتر معصومہ اسماعیلی؛
- سرکار خانم دکتر معصومہ بہرامی؛
- سرکار خانم جمشیدی؛
- سرکار خانم زینب بہجت پور؛
- سرکار خانم توسکی؛





۱. این شورا تا کنون ۱۱ جلسه برگزار نموده که اهم مصوبات آن عبارت است از:
۲. تعیین افراد و شخصیت‌های علمی برای تدوین مقاله؛
۳. تعیین افراد و شخصیت‌های علمی برای مصاحبه؛
۴. تصویب فرایند، آئین‌نامه و فرم‌های ارزیابی مقالات کنگره؛
۵. تعیین اعضای کمیته داوری؛
۶. تعیین موضوع نشست‌های علمی مراکز مشارکت‌کننده؛
۷. پیشنهاد سیاست‌های استمرار کنگره علمی امناء الرسل؛
۸. پیشنهاد موضوعات آینده کنگره علمی امناء الرسل؛
۹. تصویب آئین‌نامه برگزاری نشست‌های علمی؛
۱۰. تعیین معیارها و فرم ارزیابی نشست‌های علمی؛
۱۱. تصویب محورهای محتوایی کنگره علمی امناء الرسل تنظیم شده بر اساس محورهای مورد توافق با لجنه علمی عتبه عباسیه (ویژه محققان غیر عرب زبان)<sup>۱</sup> و محاور المؤتمر امناء الرسل (المؤتمر التکریمی لآیة الله السید موسوی الخرسان) (ویژه محققان عرب زبان)؛
۱۲. تعیین عناوین موضوعات نشست‌های علمی کنگره علمی امناء الرسل برای مراکز علمی.



<sup>۱</sup> - نظر به مشارکت حوزه علمیه نجف و اعتاب مقدسه، محورهای فراخوان در دو قالب فارسی و عربی تهیه و بررسی و تصویب گردید





موضوع: بررسی و تعیین شخصیت های علمی برای تدوین مقاله و مصاحبه



مصوبات:

- ۱- تصویب افراد و شخصیت های علمی برای تدوین مقاله
- ۲- تصویب افراد و شخصیت های علمی برای مصاحبه





موضوع جلسه: بررسی فرایند، آئین نامه و فرم ارزیابی اولیه و ارزیابی نهایی مقالات کنگره علمی امناءالرسول

مصوبات:

۱. تصمیم گیری درباره نشست های علمی توسط مراکز مشارکت کننده در کنگره؛
۲. برنامه ریزی و تصمیم گیری برای آینده کنگره علمی امناءالرسول و تعیین شخصیت هایی برای سال های

آینده؛





۱. ضرایب و امتیاز معیارهای ارزیابی مقالات متناسب با نوع مقاله (علمی پژوهش‌پژوهشییا ترویجی) توسط هیئت داوری تغییر خواهند کرد؛
۲. تعیین هیئت داوری (ارزیابی) مقالات متشکل از آقایان یوسفی غروی، رضا مختاری، سیدمنذر حکیم، حسون، ربانی میانجی، زمانی و باقری بیدهندی؛
۳. تعیین موضوعات و روش برگزاری نشست‌های علمی به صورت تلفیقی از حضوری و مجازی؛
۴. مراکز برگزارکننده نشست، دبیرخانه کنگره را از برگزاری نشست‌ها مطلع نمایند تا ضمن ضبط صوتی و تصویری نشست‌ها، با هماهنگی با خبرگزاری‌ها و رسانه‌های مختلف این نشست‌ها پوشش خبری داده شود و اطلاع‌رسانی لازم صورت گیرد؛
۵. برای نشست‌های عربی، خبرگزاری‌های عربی و برای نشست‌های فارسی خبرگزاری‌های فارسی و ایرانی جهت پوشش خبری دعوت شوند؛
۶. تمامی نشست‌ها با کیفیت (دو دوربینه) ضبط شوند و به شبکه‌های مختلف جهت پخش ارسال شوند؛
۷. اعضای شورا موضوعات پیشنهادی نشست‌های علمی مراکز را ببینند و نظرات خود را یادداشت کنند و در جلسه بعد بیان کنند؛
۸. جلسات شورای علمی به صورت هفتگی برگزار شود؛

## ملاحظات:

در عرض این جلسه، نشستی با قائم مقام مدیرحوزه‌های علمیه جناب حجت‌الاسلام والمسلمین آقای ملکی برگزار شد و درباره محورهای کنگره در سال‌های آینده بحث و تبادل نظر شد.





موضوع جلسه:

تصمیم‌گیری درباره نشست‌های علمی توسط مراکز مشارکت‌کننده در کنگره



مصوبات:

۱. موضوعات نشست‌های جامعه‌المصطفی
  - بررسی روش پژوهشی آیت‌الله سیدمحمد مهدی موسوی الخراسان به عنوان شخصیتی فرامنطقه‌ای با نگاهی به آثار وی در احیاء منابع؛
  - آثار وجودی حوزه‌های علمیه نجف و قم در بلاد؛
۲. موضوعات نشست‌های مجمع جهانی اهل بیت (ع)؛
  - آیت‌الله موسوی الخراسان و دفاع از حریم ولایت و پیروان اهل بیت (ع)؛
  - راهبردهای حوزه‌های علمیه در دفاع از حریم ولایت و امامت و معارف اهل بیت (ع)؛
  - نقش حوزه‌های علمیه در صیانت از باورها و جلوگیری از انحراف در جوامع شیعی و پیروان مکتب اهل بیت (ع)؛
  - احیاء التراث اهل بیت؛





### ۳. موضوعات نشست‌های مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی:

- نقش‌های تقریب علمی و فعالیت‌های انجام یافته در رفتار و سیره آیت‌الله سیدمحمد مهدی موسوی الخراسان؛

- تعاملات علمی و سیره علمای سلف در تعامل با عالمان مذاهب؛
- مبانی و ضوابط تقریب علمی مذاهب اسلامی؛

### ۴. موضوعات نشست‌های مرکز ابحاث عقائديه:

- روش آیت‌الله موسوی الخراسان در احیاء آثار علما و مفاخر علمی؛
- اهمیت، ضرورت و شیوه‌های احیاء متون و مدارک علمی؛
- جایگاه احیاءگران منابع و مصادر در دوران معاصر؛
- تصویر (شخصیت) امام علی علیه السلام، امام حسن علیه السلام و امام حسین علیه السلام از دیدگاه آیت‌الله موسوی الخراسان؛
- معیارهای عالمانه و قابل قبول صیانت از شعائر حسینیة از دیدگاه آیت‌الله موسوی الخراسان؛

### ۵. موضوعات نشست‌های مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه:

- نقش آیت‌الله موسوی الخراسان در حفظ و احیاء تراث شیعه؛
- بررسی ابعاد زندگانی شخصی - علمی آیت‌الله موسوی الخراسان؛
- جایگاه تراث شیعه و ضرورت بایسته‌های آن؛
- معرفی اجمالی آثار علمی آیت‌الله سیدمحمد مهدی موسوی الخراسان؛

### ۶. موضوعات نشست‌های مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه:

- تطور و توسعه دانش دینی در یکصد سال اخیر در حوزه علمیه قم؛
- تعاملات و پشتیبانی‌های انسانی و علمی حوزه‌های نجف اشرف و قم مقدسه و راه‌های توسعه آن؛
- ظرفیت‌های جهانی حوزه‌های علمیه شیعه در راهبری جریان علم و دانش در عرصه‌های جهانی (بین الملل)؛
- برکات هزار ساله حوزه نجف؛
- برکات حوزه علمیه قم؛

### ۷. موضوعات نشست‌های مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران:

- سیره علمی آیت‌الله موسوی الخراسان به عنوان الگوی موفق پژوهشی حوزه‌های علمیه؛
- نقش زنان ولایی (یاران حضرت امیرالمومنین) در آثار آیت‌الله موسوی الخراسان؛
- بانوان عالم شیعه و انتظارات و توقعات در نقش‌آفرینی‌های دانشی؛

### ۸. موضوعات نشست‌های سازمان اوقاف و امور خیریه:

- نقش وقف در حفظ آثار مفاخر حوزه؛







- احیاء و توسعه وقف، ضرورت اساسی حوزه‌ها
  - این عباس از دیدگاه آیت‌الله موسوی الخراسان و مقایسه‌های با نگاه‌های دیگر به ابن عباس
  - پژوهش‌های قرآنی آیت‌الله موسوی الخراسان (تهیه فهرستی از پژوهش‌های قرآنی آیت‌الله موسوی الخراسان)
۹. موضوعات نشست‌های مؤسسه مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور:
- شیوه‌های حفظ و توسعه آثار مفاخر علمی حوزه با ابزارهای نوین
  - عرصه‌های سواد مجازی و ضرورت اشاعه و تجویز آن در حوزه‌های علمیه
  - بررسی ظرفیت‌های مجازی مراکز حوزوی نجف و قم و راه‌های تعمیق و توسعه
۱۰. موضوعات نشست‌های مؤسسه پژوهشی امام سجاد علیه السلام:
- بررسی پژوهش‌های آیت‌الله موسوی الخراسان در زمینه دعا و نیایش با تأکید بر صحیف سجادیه
۱۱. موضوعات نشست‌های مرکز حوزوی پژوهش‌های تاریخ اسلام:
- نوآوری‌های آیت‌الله موسوی الخراسان در نقد تاریخ
۱۲. موضوعات نشست‌های مؤسسه ذریه النبویه:
- منتقلة الطالبية
  - مقرر شد جلس‌های با رؤسای مؤسسه دارالحدیث و مؤسسه اسراء برگزار و نسبت به موضوعات نشست‌ها به توافق برسیم.



تاریخ برگزاری: ۱۳۹۹/۹/۱۷

موضوع جلسه: هم اندیشی درباره شخصیت‌ها و موضوعات کنگره در سال‌های آینده



مصوبات:

۱. خاندان‌ها جزو موضوعات کنگره قرار نگیرند.
۲. شخصیت‌های کنگره به صورت موضوع محوری انتخاب شوند.

ملاحظات:

قبل از این جلسه، نشستی با آیت‌الله رضوانی دبیرکل محترم مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام برگزار شد و ایشان برگزاری نشست علمی تخصصی درباره مسائل جهان اسلام و اولویت‌های آن برای طرح در محورهای کنگره در سال‌های آینده را پیشنهاد دادند.





موضوع جلسه: برنامه‌ریزی برای موضوعات آینده کنگره علمی امضاءالرسول

مصوبات:

۱. سیاست‌های زیر برای استمرار کنگره پیشنهاد می‌شود:

- ۱) موضوع یا شخصیت پیشنهادی، مورد پذیرش هر دو حوزه قم و نجف باشد.
- ۲) از مسائل اصلی و جدی حوزه‌ها باشد مثل نظام اخلاقی و تربیتی حوزه‌های علمیه
- ۳) موضوع پیشنهادی، دارای آسیب و محل اهداف کنگره نباشد.
- ۴) موضوع پیشنهادی، دغدغه و مورد اعتنا و توجه و انتظار زعما و حوزویان باشد.
- ۵) مرکز یا سازمانی متکفل برگزاری کنگره برای شخصیتی پیشنهادی نباشد.
- ۶) شخصیت‌هایی پیشنهاد شوند که در سال‌های اخیر برای آن‌ها کنگره برگزار نشده باشد، و اگر هم برگزار شده، ابعادی جدیدی از ایشان مد نظر باشد و مسائلی نو و جدید مطرح شود.
- ۷) تلفیقی از شخصیت‌های گذشته و حال باشد.
- ۸) کنگره موضوع محور باشد و شخصیت‌ها از حوزه‌های قم، نجف، خراسان و اصفهان انتخاب شوند.

۲. موضوعات زیر برای آینده کنگره پیشنهاد شود

- اخلاقی و تربیتی
- ظلم ستیزی
- وعظ و تبلیغ
- اهتمام به قرآن و تفسیر
- امامت و ولایت

۳. ذیل این ۵ موضوع شخصیت‌هایی شناسایی و معرفی شوند.

۴. شخصیت‌ها ترکیبی از گذشته و حال باشند و اولویت بندی شوند.





موضوع جلسه: هم اندیشی درباره شخصیت‌ها و موضوعات آینده کنگره



مصوبات:

کنگره‌های بعدی در محورهای زیر برنامه‌ریزی و شخصیت‌هایی متناسب با هر محور معرفی خواهد شد:

- محور قرآن
- محور عترت، امامت و ولایت
- محور اخلاق و تربیت
- محور هجرت و تبلیغ
- محور مجاهدت و ظلم‌ستیزی





موضوع: برنامه ریزی سفر هیئت علمی به نجف اشرف و عتبات عالیات



#### مصوبات:

۱. تعیین تیم اعزامی به عتبات با توجه به اهداف کنگره و محدودیت‌های مالی و شرایط خاص سفر به عراق در ایام کرونا
۲. تعیین موضوعات و برنامه سفر شامل دیدارها، نشست‌ها و بازدیدها
۳. تهیه اطلاعات مورد نیاز برای ترجمه و ارسال به نجف







## مصوبات:

۱. عناوین و محورهای کنگره، بازنگری شود و طبق توافق با لجنه علمی نجف به آنها ارسال شود
۲. مطالبی که در عراق توسط شخصیت‌ها و بزرگان مثل آیت‌الله بشیر، سند و ... درباره آیت‌الله موسوی الخراسان مطرح شد در کتاب مصاحبه استفاده شود.
۳. با برخی از شاگردان ایشان و افرادی که به ایشان علاقه دارند مثل آقای دکتر زاهد، آقای حکیم، از طریق مجازی سؤالات به آنها ارسال شود و در زمانی خاص جواب آنها به صورت مصاحبه دریافت شود. از بین شاگردان و علاقه‌مندان به آیت‌الله موسوی الخراسان، افرادی برای مصاحبه مجازی انتخاب شوند.
۴. محورها و عناوینی که در جلسه با لجنه علمی عتبه عباسی تنظیم شد توسط آقایان مختاری، حکیم، طیب حسینی و ربانی با ادبیات و با توضیحات دقیق‌تر و با ظرایف دقیق‌تر تنظیم و صورت جلس‌های پخته و دقیق تدوین شود.
۵. آقای ربانی، مختاری، سیدمنذر عناوین محور آیت‌الله موسوی الخراسان را بررسی و تصحیح کنند و عناوینی که در محور تعامل حوزه‌های علمیه آمده و حساسیت زاست را حذف و پیشنهادات لجنه علمی نجف را، اضافه کنیم و نتیجه را در جلسه بعدی شورای علمی به بحث بگذاریم.





موضوع جلسه: بررسی محورها و ریز موضوعات محورهای کنگره (مورد توافق در عراق)



مصوبات:

۱. محورهای محتوایی کنگره علمی امناء الرسل تنظیم شده بر اساس محورهای مورد توافق با لجنه علمی عتبه عباسیه
۲. محاور المؤتمر امناء الرسل (المؤتمر التکریمی لآیه الله السید الخرسان)





موضوع جلسه: بررسی عناوین موضوعات پیشنهادی نشست‌های علمی کنگره علمی امناء‌الرسال جهت ارسال به مراکز علمی در ایران و عراق و سایر مراکز اسلامی در سطح جهان



مصوبات:

تهیه و پیشنهاد عناوین موضوعات نشست‌های علمی کنگره علمی امناء‌الرسال به مراکز علمی





موضوع جلسه: تصمیم‌گیری درباره چگونگی چاپ و نشر آثار آیت‌الله موسوی‌الخرسان به عنوان خروجی کنگره



مصوبات:

۱. مجموعه آثار آیت‌الله موسوی‌الخرسان تحت عنوان موسوعه آیت‌الله موسوی‌الخرسان چاپ و منتشر شود.
۲. موسوعه آیت‌الله موسوی‌الخرسان شامل موارد زیر خواهد بود:
  - کتب تألیفی که موجود است؛
  - مقالاتی که شناسایی شوند؛
  - برخی از تحقیقات و تصحیحات ایشان؛
  - آثار در حال تحقیق و آماده چاپ
۳. آن دسته از تألیفات ایشان که فایل یا کتاب آن موجود است چاپ و منتشر شود.
۴. مقدمه بحار، تمام کتاب اخبار صاحب‌الزمان نوشته محمدبن یوسف کنجی شافعی و کتاب تذکره الالباب فی الانساب و بغیه الطالب فی ایمان ابی طالب و منتقله الطالبیه که جزو کارهایی است که به عنوان تحقیق و تصحیح و یا شرح انجام داده، چاپ شود.
۵. مقدمات ایشان که در کتاب مقدمات التراثیه منتشر شده است. همین کتاب دو جلدی چاپ و منتشر شود.
۶. آن چه از مقالات ایشان که شناسایی شود، در یک جلد تحت عنوان مجموعه مقالات آیت‌الله موسوی‌الخرسان چاپ و منتشر شود.
۷. آثار در حال تحقیق و نشر ایشان که شامل شش جلد است چاپ و منتشر شود.
۸. آثار غیر موجود در صورت دسترسی به آنها، چاپ و منتشر شوند.





دبیرخانه کنگره تا تاریخ ۱۴۰۰/۴/۱۵ تعداد ۳۵ مقاله به شرح زیر دریافت نموده است  
لیست مقالات دریافت شده توسط دبیرخانه

ردیف	موضوع مقاله	محور همایش	زبان
۱	نقش حوزه‌های علمیه در باورداشت مهدویت	تعامل حوزه‌های علمیه	فارسی
۲	رایات الاصلاح دور الحوزات العلمية في الدفاع عن الدين والعقيدة ومواجهة الانحراف في المجتمعات الاسلامية	تعامل حوزه‌های علمیه	عربی
۳	ابعاد همکاری متقابل حوزه علمیه نجف و قم	تعامل حوزه‌های علمیه	فارسی
۴	الحوزات العلمية وحدة التحديات والمواقف	تعامل حوزه‌های علمیه	عربی
۵	جایگاه پژوهش و تحقیق در تاریخ شیعه	تعامل حوزه‌های علمیه	فارسی
۶	نقش حوزه‌های علمیه در صیانت از دین و جلوگیری از انحرافات در جوامع اسلامی	تعامل حوزه‌های علمیه	فارسی
۷	سیره تقریبی فق‌های فریقین سیر تاریخی ارتباط و الفت علمای شیعه و سنی	تعامل حوزه‌های علمیه	فارسی
۸	طرح بررسی احوال، خدمات و آثار ۲۲ خاندان مؤثر جهان تشیع در عرصه‌های علم، فقاہت، ادب و سیاست	تعامل حوزه‌های علمیه	فارسی
۹	راهبردهای توسعه کیفی و آسیب شناسی برون داد پژوهشی در حوزه‌های علمیه	تعامل حوزه‌های علمیه	فارسی
۱۰	نقش علما و حوزه‌های علمیه در شکل‌گیری نظام دفاعی امنیتی براساس آموزه‌های مهدوی	تعامل حوزه‌های علمیه	فارسی
۱۱	«نقش حوزه‌های علمیه در دوران غیبت»	تعامل حوزه‌های علمیه	فارسی
۱۲	ابن عباس وأموال البصرة	آیت‌الله موسوی الخراسان	عربی
۱۳	تحلیلی بر: مدرسه فکری سیاسی آیت‌الله خویی (با تأکید بر مکانت آیت‌الله موسوی الخراسان در این مدرسه)	آیت‌الله موسوی الخراسان	فارسی
۱۴	البيان الصائب في إيمان أبي طالب - دفاع از ایمان ابرو طالب با تأکید بر دیدگاه آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی الخراسان	آیت‌الله موسوی الخراسان	فارسی
۱۵	شرح زندگی آیت‌الله سید حسن خراسان	آیت‌الله موسوی الخراسان	فارسی
۱۶	کتاب نفحات الرحمان من أخلاق العلامة الخراسان	آیت‌الله موسوی الخراسان	عربی
۱۷	اصطلاح‌شناسی « اهل البيت (علیهم السلام) » با تقریر و تکمیل ارجوزة آیت‌الله العظمی خویی و شرح آیت‌الله خراسان	آیت‌الله موسوی الخراسان	فارسی
۱۸	واکاوی سیر تحول تاریخی در حوزه‌های علمیه	آیت‌الله موسوی الخراسان	فارسی
۱۹	نقش حوزه علمیه نجف در تحولات اجتماعی و سیاسی معاصر با تأکید بر خدمات علمی آیت‌الله موسوی الخراسان	آیت‌الله موسوی الخراسان	فارسی





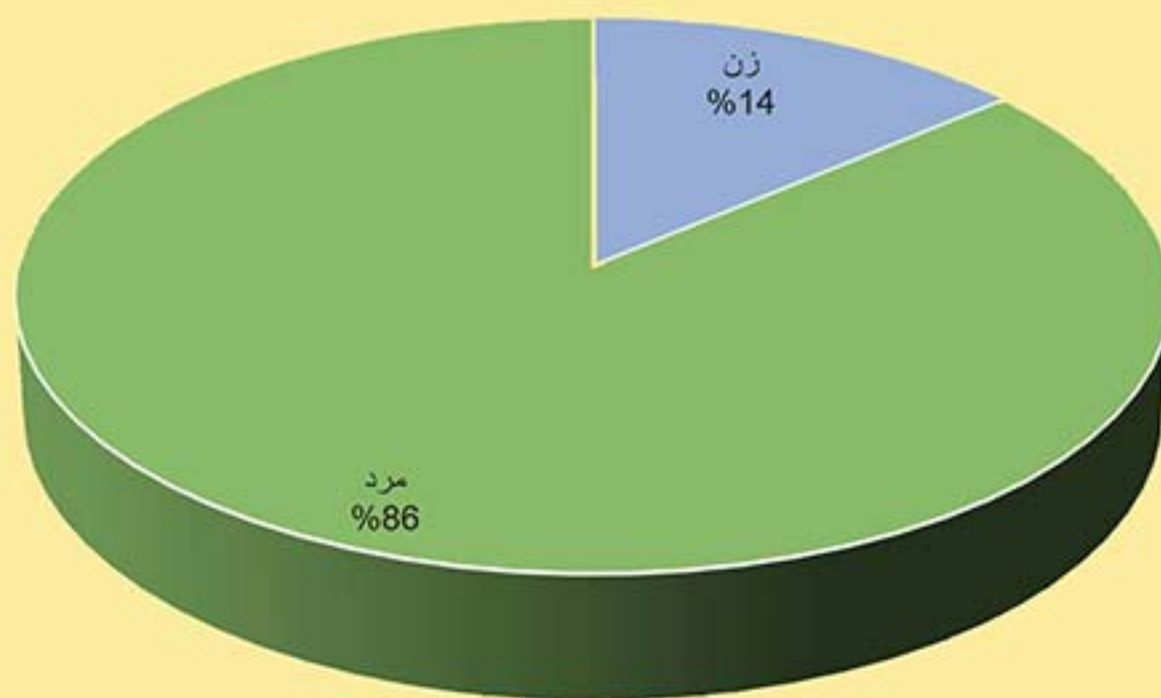


عربی	آیت الله موسوی الخراسان	دراسة تحليلية في الاسلوب العلمي للعلامة محمد مهدي الخراسان في اثبات معجزة شق القمر (كتاب مزيل اللبس في مسألتي شق القمر و رد الشمس)	۲۰
فارسی	آیت الله موسوی الخراسان	تحلیلی بر روایات تفسیری متعارض منسوب به «ابن عباس» با تأکید بر «موسوعه ابن عباس» تألیف آیت الله محمد مهدی موسوی الخراسان	۲۱
فارسی	آیت الله موسوی الخراسان	اولویت ها و وظایف روحانیت در قبال جامعه دینی با رویکردی بر آراء و اندیشه های معمار کبیر انقلاب <small>علیه السلام</small>	۲۲
فارسی	آیت الله موسوی الخراسان	گزارشی از چند کتاب و مقاله چاپ شده اخیر از حضرت استاد علامه موسوی الخراسان	۲۳
فارسی	آیت الله موسوی الخراسان	حوزه های علمیه و گفتمان مهدویت: در دوران غیبت	۲۴
فارسی	آیت الله موسوی الخراسان	نقش حوزه نجف معاصر در پاسداری از مرزهای فکری و جغرافیائی جهان اسلام	۲۵
عربی	آیت الله موسوی الخراسان	نظرة إلى الجهود التفسيرية في كتاب علي إمام البررة	۲۶
فارسی	آیت الله موسوی الخراسان	نگاهی به کتاب «منتقلة الطالبية» و هجرت های سادات ابوطالی و مؤلف و محقق	۲۷
فارسی	آیت الله موسوی الخراسان	کتاب شناخت آیت الله سید محمد مهدی موسوی خراسان	۲۸
عربی	آیت الله موسوی الخراسان	انتفاضة شعبانية شيعيان عراق با مرجعیت آیت الله خویی نقش آیت الله محمدرضا خراسان و حوزه نجف در مبارزه با صدام	۲۹
فارسی	آیت الله موسوی الخراسان	المحسن السببط في رؤيت البحاثة المحقق السيد محمد مهدی موسوی الخراسان دراسة و تحليل	۳۰
فارسی	آزاد	مفهوم «قلب» از منظر قرآن	۳۱
فارسی	آزاد	نقش زنان در هدایتگری	۳۲
عربی	آیت الله موسوی الخراسان	مخطوطات الساده آل الخراسان	۳۳
عربی	آیت الله موسوی الخراسان	نافذة على التاريخ في ربع قرن من الصحيح الصريح الى الصريح الذبيح	۳۴
فارسی	تعامل حوزه های علمیه	گستره مسائل علم رجال	۳۵
فارسی	آیت الله موسوی الخراسان	زندگی نامه خودنوشت آیت الله موسوی الخراسان	۳۶





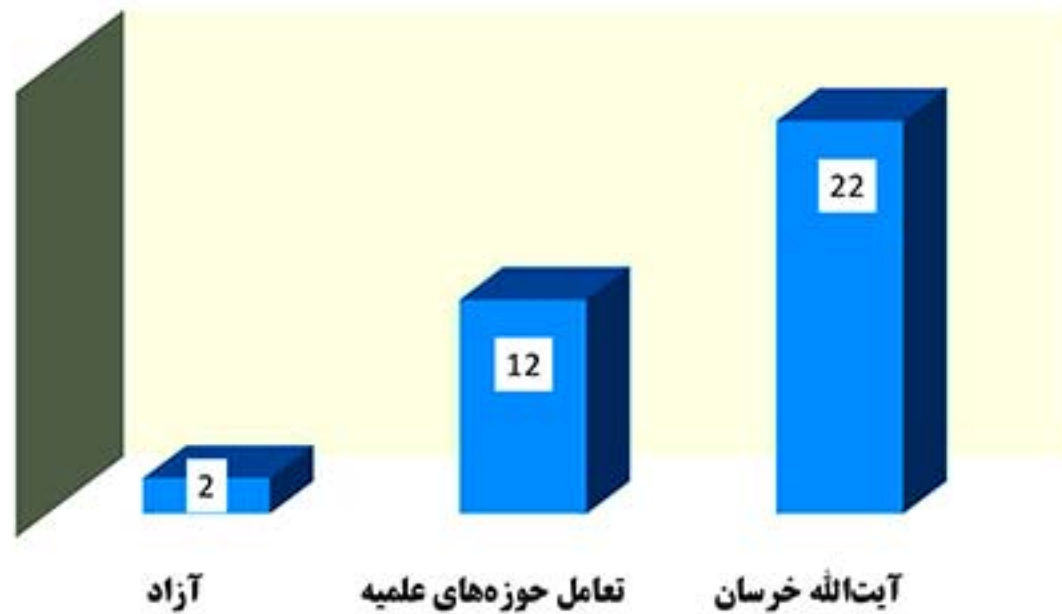
توزیع درصد محققان مورد تعامل برای تدوین مقاله بر حسب جنسیت







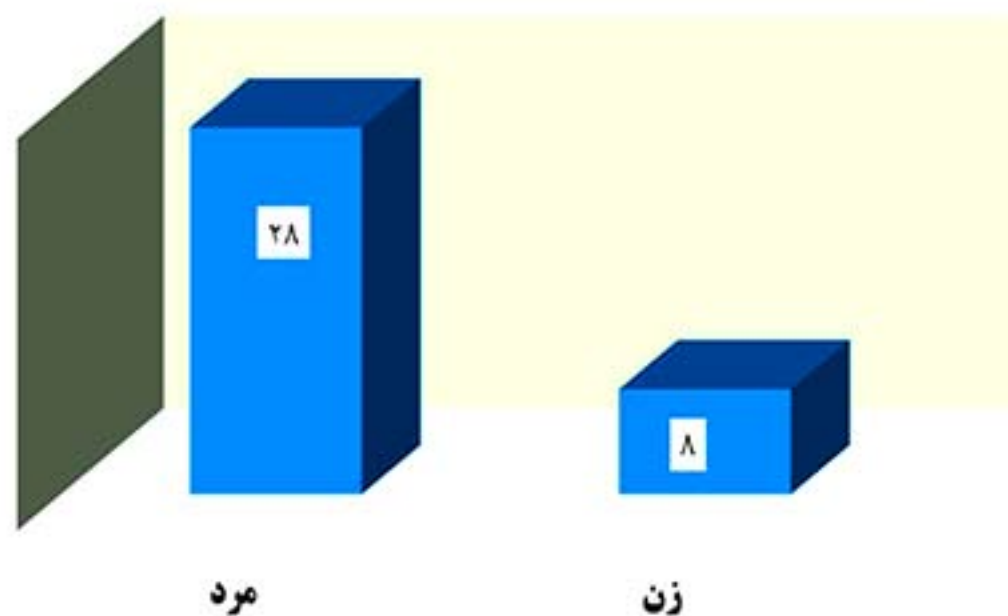
### تعداد مقالات دریافتی بر حسب محورهای کنگره



### توزیع نسبی مقالات دریافتی بر حسب زبان



### تعداد مقالات دریافتی بر حسب جنسیت نویسندگان





توزیع فراوانی مقالات رسیده بر حسب محور کنگره و به تفکیک جنسیت فرستند مقاله

مجموع	خانم	آقا	محور کنگره
۲۱	۴	۱۷	آیت الله موسوی الخراسان
۱۳	۳	۱۰	تعامل حوزه های علمیه
۲	۱	۱	متفرقه
۳۶	۸	۲۸	جمع

توزیع فراوانی مقالات رسیده بر حسب محور کنگره و به تفکیک وضعیت چکیده

مجموع	چکیده ندارد	چکیده دارد	محور کنگره
۲۲	۱۰	۱۲	آیت الله موسوی الخراسان
۱۲	۷	۵	تعامل حوزه های علمیه
۲		۲	متفرقه
۳۶	۱۷	۱۹	جمع





برای ارزیابی مقالات دریافتی فرایند و فعالیت‌های زیر صورت می‌پذیرد:

- بررسی اولیه توسط مسئول کمیته علمی؛
  - ارجاع به نویسنده جهت اصلاح؛
  - ارجاع به هیئت داورى همراه با توضیحات؛
  - تعیین داور با هماهنگی اعضای هیئت داورى؛
  - ارزیابی مقاله توسط داور و تکمیل فرم‌های مصوب؛
  - ارسال نتیجه ارزیابی به کمیته علمی؛
  - تصمیم‌گیری نسبت به اقدامات بعدی (اصلاح و تکمیل یا تأیید مقاله).
- هیئت داورى (ارزیابی) مقالات متشکل از افراد زیر است:
- آیت‌الله محمدهادی یوسفی غروی؛
  - حجت‌الاسلام والمسلمین آقای سیدمنذر حکیم؛
  - حجت‌الاسلام والمسلمین آقای محمدالحسون؛
  - حجت‌الاسلام والمسلمین آقای محمدتقی ربانی میانجی؛
  - حجت‌الاسلام والمسلمین آقای محمدحسن زمانی؛
  - حجت‌الاسلام والمسلمین آقای ناصر باقری بیدهندی؛
  - آقای سیدحامد شاهرخی (دبیر کمیته).

#### ۱. ارزیابی‌های علمی و مشاوره

اقدام گسترده‌ای به عنوان مشاوره با مؤلفان و یا داوطلبان تدوین مقاله نسبت به عرصه‌های مورد نیاز برای تلاش علمی، انتخاب موضوع با توجه به جهت‌گیری و نگاه خاص محقق به مسأله‌های فی‌مابین دو حوزه نجف و قم و نیز آرایه محتواهای مورد نیاز به محققین در قالب سیدی — معرفی سایت و یا ارجاع به اساتید آشنا یا پژوهش‌های آیت‌الله موسوی‌الخرسان صورت گرفته است



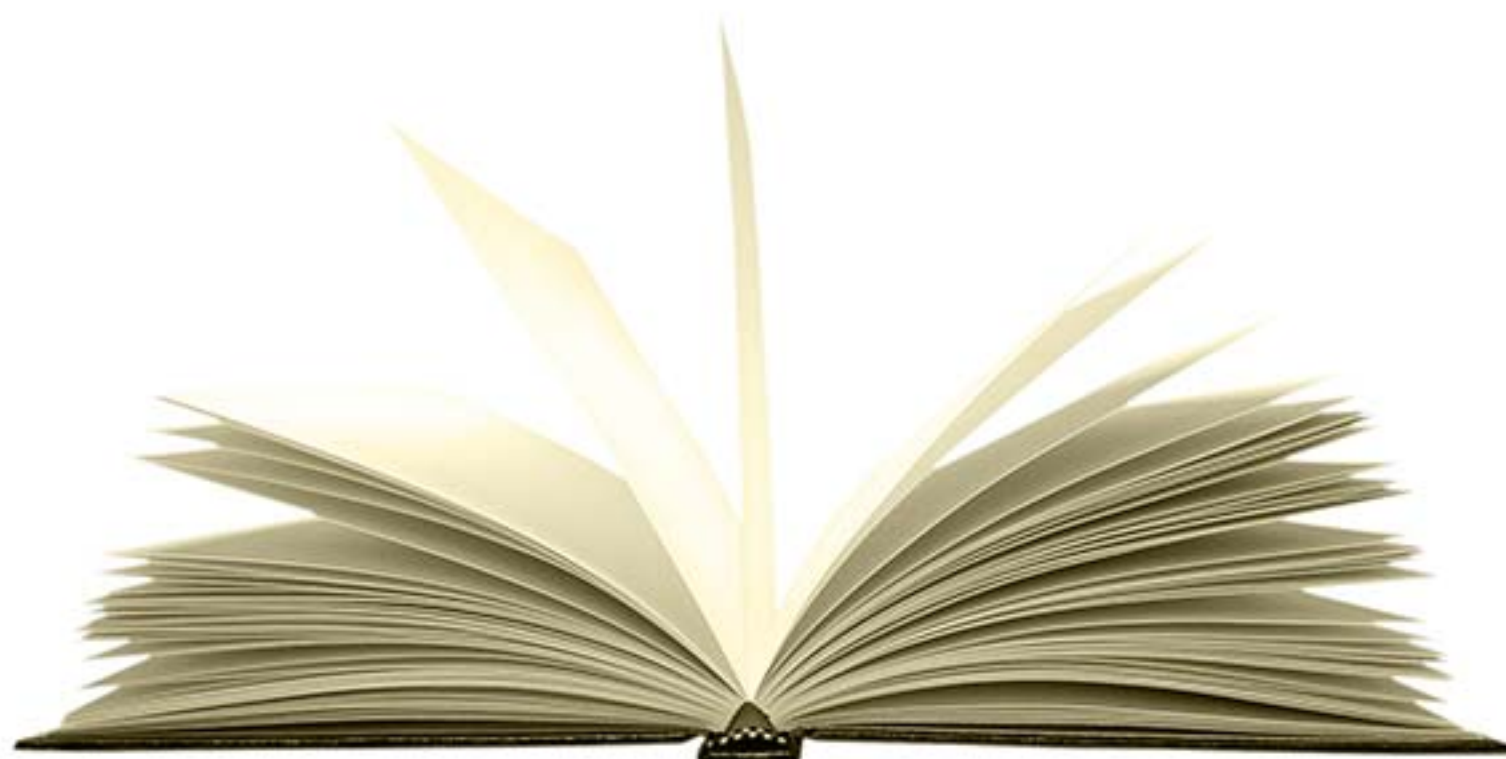


برای برگزاری نشست‌های علمی اقدامات زیر از سوی دبیرخانه انجام شده است

- (۱) تنظیم عناوین و موضوعات نشست‌های علمی متناسب با دو محور اصلی کنگره؛
- (۲) تهیه و تنظیم دستورالعمل برگزاری نشست‌های علمی و فرم‌های ارزیابی و گزارش‌دهی نشست‌ها؛
- (۳) تصویب موضوعات، دستورالعمل اجرایی و فرم‌های ارزیابی در شورای علمی؛
  - موضوعات ابتدا به صورت لیستی پیشنهاد گردید و بعد از بررسی به صورت اختصاصی حداقل دو موضوع برای هر مرکز، در جلسه شورای علمی بحث و به تصویب رسید.
- (۴) ارسال عناوین و موضوعات مصوب نشست‌ها و دستورالعمل برگزاری نشست‌ها و فرم‌های ارزیابی و گزارش‌دهی نشست‌ها به مراکز و نهادهای مشارکت‌کننده؛
- (۵) پیشنهاد موضوعات علمی به مراکز و دستگاه‌ها متناسب با مأموریت و اهداف آن‌ها؛
- (۶) پی‌گیری تعیین و انتخاب موضوع نشست هر یک از مراکز؛
  - تا کنون مراکز زیر موضوع نشست‌های علمی خود را انتخاب نموده‌اند:
    - جامعه المصطفی
    - بنیاد و حیانی اسراء
    - دانشگاه قرآن
    - دانشگاه قرآن نامه‌ای به ۱۳ دانشکده دارای مقطع کارشناسی ارشد ارسال کرده که نشست‌هایی را برگزار کنند.
- (۷) تهیه جدول زمانبندی توسط مجری؛
- (۸) اطلاع‌رسانی؛
  - مراکز علمی که آمادگی خود را برای برگزاری نشست به دبیرخانه اعلام می‌کنند، موضوع و زمان برگزاری نشست و اساتید و سخنرانان نشست را به دبیرخانه اعلام می‌نمایند. دبیرخانه کنگره نیز ضمن تهیه و بارگذاری اطلاعیه برگزاری نشست، برگزاری این نشست‌ها را به دیگر مراکز مشارکت‌کننده اطلاع‌رسانی می‌نماید.
- (۹) حضور کارشناسان کمیته علمی در نشست‌ها؛
  - در اکثر نشست‌های علمی برگزار شده از سوی کمیته علمی دبیرخانه افرادی به عنوان کارشناس و یا استاد مدعو حضور داشته‌اند.
- (۱۰) برگزاری نشست
  - تا کنون ۱۵ نشست علمی برگزار شده که شرح تفصیلی آن در بخش نشست‌های علمی آمده‌است.







پس از مذاکره و گفتگو با نشریات مختلف جهت اختصاص یک شماره نشریه یا یک ویژه نامه به موضوعات کنگره، نشریات ذیل با این امر موافقت کرده اند و پذیرفته اند که یک شماره از نشریه یا یک ویژه نامه را به کنگره اختصاص دهند:

- ۱ - مجله حوزه دفتر تبلیغات اسلامی مقرر گردید یک شماره را به کنگره اختصاص دهد
- ۲ - مجلات دانشگاه قرآن: این دانشگاه در زمینه اختصاص یک شماره نشریه به موضوعات کنگره اقدامات زیر را انجام داده است:

- نامه ای را به دانشکده ها ارسال کرده اند که به جای مقالات پایانی و تحقیقات کلاسی روی موضوعات کنگره کار کنند

- همچنین از دبیرخانه درخواست شده که نام های به حوزه های علمیه خواهران ارسال کند تا آنها مقالاتی (تحقیقات پایانی) که در رابطه با محورهای کنگره دارند می نویسند، جهت چاپ در نشریات به دانشگاه قرآن بدهند.

- ۳ - مجلات شورای هماهنگی مجلات تخصصی معاونت پژوهش حوزه های علمیه

- معاونت پژوهش حوزه با اختصاص شماره های از نشریات خود به کنگره موافقت کرده است و علی رغم موافقت و مکاتبه انجام شده، به علت تغییرات و جابجائی معاون اقدام مورد انتظار صورت نگرفته است و در حال پی گیری جهت عملی شدن مکاتبه قبلی می باشیم.







نشست‌ها



## نشست‌های علمی برگزار شده کنگره علمی امناء الرسل

ردیف	عنوان نشست	محور	مجری	سخنران اول	زمان
۱.	کارکردهای علمی فرهنگی حوزه‌های علمیه شیعی پاکستان	تعامل حوزه‌های علمیه	جامعه المصطفی	ریس شاهد اعظم	۱۳۹۹/۸/۶
۲.	آثار وجودی حوزه‌های علمیه بلاد	تعامل حوزه‌های علمیه	جامعه المصطفی	حجت الاسلام والمسلمین احمد خوانساری	۱۳۹۹/۸/۷
۳.	کارکردهای علمی فرهنگی حوزه‌های علمیه شیعی افغانستان	تعامل حوزه‌های علمیه	جامعه المصطفی	دکتر محمد رضا ضیایی	۱۳۹۹/۸/۱۱
۴.	روش‌شناسی آیت‌الله موسوی الخراسان در بررسی دو واقعه شق القمر و رد الشمس	آیت‌الله موسوی الخراسان	جامعه المصطفی	حجت الاسلام والمسلمین عبدالمحمدی دکتر صفری پروشانی	۱۳۹۹/۱۰/۳
۵.	ارزیابی کتاب موسوعه ابن عباس تألیف آیت‌الله موسوی الخراسان از جهت روش و محتوا	آیت‌الله موسوی الخراسان	جامعه المصطفی	آیت‌الله یوسفی غروی	۱۳۹۹/۱۰/۴
۶.	هجمه به قران و نقش علمای حوزوی در دفاع از حریم قران در دوران معاصر	تعامل حوزه‌های علمیه	دانشگاه قرآن	دکتر محمد اکبری	۱۳۹۹/۱۲/۱۲
۷.	نقش جناب ابوطالب <small>رضی الله عنه</small> و طالبیان از نگاه علامه محقق سید مهدی خراسان	آیت‌الله موسوی الخراسان	مؤسسه ذریه النبویه	دکتر احمد شفیعی نیا حجت الاسلام والمسلمین محمدتقی ربانی	۱۳۹۹/۱۲/۱۶
۸.	نظریه پردازی در حوزه‌های علمیه	تعامل حوزه‌های علمیه	بنیاد بین‌المللی علوم حیاتی اسراء	دکتر حسینی نیشابوری، دکتر نانجی، دکتر بهتاش	۱۳۹۹/۱۲/۲۰
۹.	شخصیت‌های قرآن‌پژوه حوزه‌های علمیه قم و نجف	تعامل حوزه‌های علمیه	دانشکده علوم قرآنی مید	دکتر محمد مهدی خواجه‌پور	۱۴۰۰/۴/۲
۱۰.	ضرورت حضور و فعالیت حوزویان در عرصه‌های بین‌المللی	تعامل حوزه‌های علمیه	معاونت پژوهش مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران	حجت الاسلام والمسلمین اسکندری حجت الاسلام والمسلمین ربانی میانجی	۱۴۰۰/۴/۵
۱۱.	احیا و توسعه وقف ضرورت اساسی حوزه‌ها	تعامل حوزه‌های علمیه	دانشگاه علوم قرآنی مشهد	دکتر نوروزی	۱۴۰۰/۴/۱۲
۱۲.	شخصیت‌شناسی حضرت آیت‌الله خراسان بارویکرد مهدویت	آیت‌الله موسوی الخراسان	مرکز تخصصی مهدویت حوزه علمیه قم		۱۴۰۰/۴/۱۴
۱۳.	نقش آیت‌الله موسوی الخراسان در احیای تراث اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small>	آیت‌الله موسوی الخراسان	مجمع جهانی اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small>	حجت الاسلام والمسلمین محمدتقی ربانی حجت الاسلام والمسلمین محمد الحسون حجت الاسلام والمسلمین رضا مختاری حجت الاسلام والمسلمین احمدی تبار	۱۴۰۰/۴/۱۵





تعداد نشست‌های علمی برگزار شده بر حسب محورهای کنگره



آیت‌الله موسوی‌الخرسان      تعامل حوزه‌های علمیه

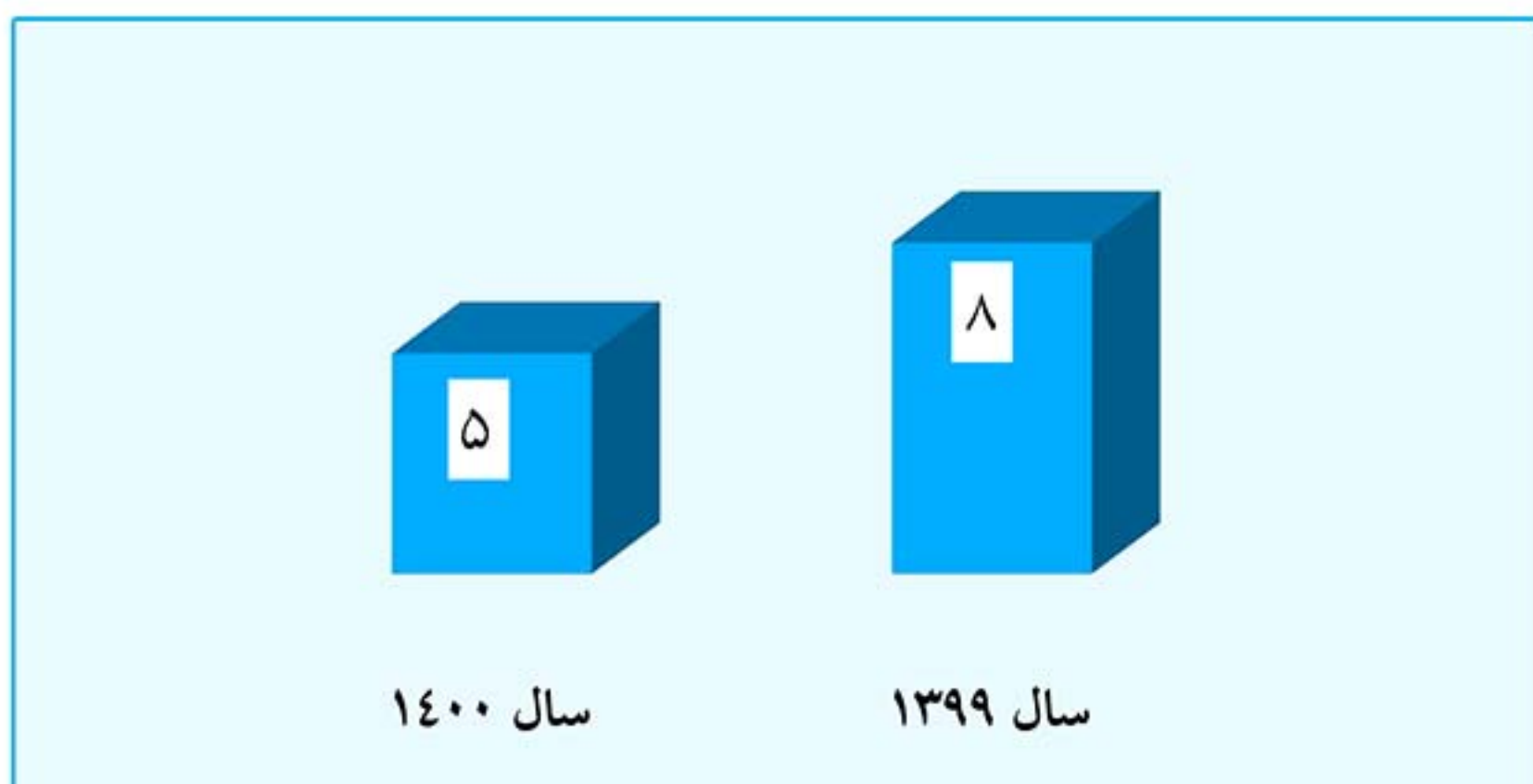
توزیع فراوانی نشست‌های علمی برگزار شده بر حسب مرکز برگزارکننده و به تفکیک محور کنگره

جمع	تعامل حوزه‌های علمیه	آیت‌الله موسوی‌الخرسان	مرکز برگزارکننده
۱	۱		بنیاد بین‌المللی علوم و حیاتی اسراء
۵	۳	۲	جامعه المصطفی
۱		۱	مجمع جهانی اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small>
۱	۱		دانشگاه قرآن
۱		۱	مؤسسه الذریه النبویه
۱	۱		مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران
۱	۱		دانشکده علوم قرآنی میبد
		۱	مرکز تخصصی مهدویت
۱	۱		دانشگاه علوم قرآنی مشهد
۱۳	۸	۵	جمع





## تعداد نشست‌های علمی برگزار شده بر حسب سال



(۱) پی‌گیری و دریافت محتوای نشست از مراکز برگزارکننده؛

(۲) بارگذاری خبر و خلاصه محتوای نشست‌ها در سایت کنگره ([alkhersan.ir](http://alkhersan.ir))؛

تا کنون خبر و خلاصه محتوای ۸ نشست در سایت کنگره بارگذاری شده است.

(۳) پیاده‌سازی محتوای نشست؛

فایل صوتی و فیلم نشست به صورت کامل پیاده می‌شود.

(۴) ترجمه محتوای نشست‌های علمی برگزار شده به زبان عربی یا فارسی؛

(۵) تصمیم‌گیری درباره نوع استفاده از محتوای نشست در جلسه کمیته علمی پیش نشست‌ها.

۱. تبدیل محتوای نشست به مقاله (در حال انجام)؛

۲. چاپ در مجموعه آثار کنگره (در حال انجام)؛

۳. انتشار محتوای نشست در سایت؛

۴. چاپ محتوای نشست در نشریه.







نخستین پیش‌نشست کنگره علمی امناءالرسال، با سخنرانی آقای شاهد اعظم، به همت دبیرخانه کنگره، به صورت مجازی و حضوری برگزار شد.

در نخستین پیش‌نشست کنگره علمی امناءالرسال، که دبیرخانه کنگره برگزار نمود، آقای شاهد اعظم، با اشاره به کارکردهای علمی و فرهنگی حوزه علمیه شیعی پاکستان، درباره آیت‌الله سیدمحمد مهدی موسوی‌الخرسان ابراز کرد: آیت‌الله سیدمحمد مهدی موسوی‌الخرسان دروس سطح و خارج را در حوزه علمیه نجف گذراند. از استادان آیت‌الله موسوی‌الخرسان می‌توان به به سیدحسین بن هادی‌الخرسان، پدر ایشان اشاره کرد که از علمای نجف اشرف به شمار می‌رفت. برخی دیگر از استادان ایشان، سیدابوالحسن اصفهانی، آقای محمدحسن نائینی، آقاضیاءالدین عراقی و ابوتراب خراسانی بودند.

وی، درباره آثار آیت‌الله موسوی‌الخرسان ابراز کرد: ایشان ۲۹ اثر را تصحیح و بازنگری کرده است، مانند موسوعه ابن‌ادریس حلی، طب‌النبی ﷺ، طب‌الائمة، طب‌الرضا ﷺ و رساله ذهبیه، التوحید، اکمال‌الدین و اتمام‌النعمه و امالی شیخ صدوق.

سخنران نشست، در ادامه، از تألیفات آیت‌الله موسوی‌الخرسان سخن به میان آورد و با بیان این‌که برخی از آثار ایشان هنوز چاپ نشده است، درباره معنا و مفهوم «حوزه» ابراز کرد: هنگامی‌که این واژه به میان می‌آید، از نظر هویت فیزیکی، عموماً عمارتی دارای چارچوب خاص به ذهن می‌رسد. «حوزه علمیه»، عنوانی عام برای مراکز علمی شیعه متشکل از مجموع دست‌اندرکاران و مدارس مذهبی است که غالباً وظیفه آموزشی و پژوهشی و تربیت و پرورش طلاب علوم دینی، گسترش معارف اسلامی و تبیین عقاید شیعی را بر عهده دارند.

آقای شاهد اعظم، در بخش دیگری از سخنانش، به ورود اسلام به شبه‌قاره هند اشاره کرد و خاطر نشان ساخت: پیش از ظهور اسلام، شبه‌قاره هند با سواحل جنوبی دریای عمان و خلیج فارس روابط بازرگانی داشت و در قرن ۷ میلادی، زمانی که اسلام در شبه‌جزیره عربستان ظهور کرد، روابط بازرگانی نقش عمده‌ای در آشنایی ساکنان ساحلی شبه‌قاره هند با اسلام ایفا نمود.

وی ورود اسلام به هند را از زمان پیامبر گرامی اسلام ﷺ، از مسلمات تاریخ دانست و ورود اسلام را از مسیر تجارت و ارتباطات مردمی برشمرد و تصریح کرد: برخی نیز عنوان می‌نمایند که تشنگان معارف الهی از نقاط مختلف جهان به حجاز مهاجرت نمودند و بازرگانان عرب، که در زمان پیامبر گرامی اسلام ﷺ





مسلمان شده بودند، اسلام را در مناطق ساحلی و جزایر جنوب هند رواج دادند.

آقای شاهد اعظم ادامه داد: در زمان خلافت امیرالمؤمنین علیه السلام، گروهی به شبه‌قاره هند اعزام شدند و مردمان هند به مرور به وحدانیت خدا و نبوت پیامبر گرامی اسلام ﷺ اعتراف کردند و اسلام را پذیرفتند.

سخنران نشست افزود: بدین ترتیب، جمعی از بازرگانان عرب در شهرهای ساحلی هند و سند اقامت گزیدند و مساجد و عبادتگاه‌هایی ساختند و این امر سبب گردید مردم بومی نیز با این آیین جدید آشنا شوند.

وی، با اشاره به ورود تشیع به شبه‌قاره قند، اذعان نمود: در قرن ۱۰ هجری، با ورود یکی از دانشمندان و مفسران ایرانی تبار به نام محمدبن طاهر، بذر مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام) در این دیار کاشته شد.

سخنران نشست ادامه داد: دومین شخصیتی که می‌توان در این زمینه مطرح کرد، محقق نامدار قرن ۱۱، شیخ مبارک ناگوری است؛ وی ایرانی تبار بود و علاوه بر علوم نقلی مانند تفسیر، علوم قرآنی، فقه، حدیث، به علوم عقلی مانند فلسفه و عرفان نیز علاقه داشت.

آقای شاهد اعظم ورود شخصیت برجست‌های همچون ابوالفیض فیضی را یکی از افرادی برشمرد که در ورود و گسترش اسلام به شبه‌قاره نقش ایفا کرد و اظهار داشت: وی در فنون و علوم مختلف مانند علم روز، شعر، قافیه، تاریخ، لغت، علم هیئت، انشاء و هندسه مهارت و به زبان‌های مختلف مانند فارسی، سانسکریت و عربی تسلط کامل داشت.

وی، در ادامه، از برخی از شخصیت‌های نام‌برد که در ورود اسلام به شبه‌قاره نقش ایفا کردند و خاطر نشان ساخت: گسترش دین و مذهب، یکی از اقدامات مهم و رسالت اصلی عالمان و اندیشمندان دینی است که می‌توانند در دوره‌های مختلف با فرایندهای خاص روبه‌رو باشند. از این نظر، هند جایگاه فرهنگی و مذهبی برجست‌های در شبه‌قاره داشته است. تأسیس کتاب‌خانه، مدارس علوم دینی و مراکز علمی، پرورش شاگردان و تأسیس مراکز فرهنگی از سویی و رقابت و مبارزه با گروه‌های رقیب از سوی دیگر، از مهم‌ترین اقدامات عالمان شیعه به شمار می‌رود.

آقای شاهد اعظم به فعالیت علمی و فرهنگی شیعیان در لکنه‌ها اشاره و تصریح نمود: پس از اشغال هند به دست انگلیس، حدود یک قرن، شاهد رکودی در همه جهات هستیم و فعالیت‌های علمی و فرهنگی شیعیان را کد ماند.

وی، با اشاره به جدایی پاکستان از هند و پایان اشغال بریتانیا، ابراز داشت: پس از جدایی پاکستان، شاهد رشد نسبتاً خوبی در حوزه‌های علمیه، به ویژه حوزه‌های علمیه شیعه، هستیم. در این مقطع زمانی، مدارس علمیه با رشد معتنا بهی در تأسیس و پرورش شاگردان و فعالیت‌های فرهنگی و علمی روبه‌رو بودند.

سخنران نشست پس از بررسی اجمالی مدارس علمیه پاکستان، ابراز داشت: اکنون، بیش از پانصد مدرسه علمیه شیعه در پاکستان مشغول فعالیت هستند که نزدیک به نوزده هزار طلبه در آن‌ها درس می‌خوانند.

رشد مدارس علمیه در پاکستان پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، موضوع دیگری بود که آقای شاهد اعظم مورد توجه قرار داد؛ وی در این باره اظهار داشت: یکی از این دست مدارس، مدرسه علمیه جامع امام خمینی (علیه‌السلام) در کراچی است که سازمان مدارس و پس از آن، نمایندگی مقام معظم رهبری (علیه‌السلام) اداره می‌کنند.







این نشست علمی روز چهارشنبه ۷ آبان ۱۳۹۹ با موضوع «آثار وجودی حوزه‌های علمیه بلاد»، به همت جامعه المصطفی (معاونت پژوهش مجتمع آموزش عالی فقه) و با همکاری دبیرخانه کنگره علمی امناء الرسل، با سخنرانی حجت‌الاسلام احمد خوانساری به صورت برخط برگزار شد. سخنران نشست، ضمن ابراز انزجار از هتک حرمت پیامبر اسلام ﷺ، تصریح کرد: در کشورهای مدعی آزادی بیان، برای برخی مطالبی که اهمیتی ندارد، مجازات‌های سنگین تعیین می‌شود و راه تحقیق را برای بعضی مسائل می‌بندند، در حالی که اهانت به پیامبر گرامی اسلام ﷺ را به بهانه آزادی بیان تأیید می‌نمایند. وی با اشاره به نظر امام خمینی علیه‌السلام درباره مهدورالدم بودن نویسنده کتاب آیات شیطانی، واکنش جدی جهان اسلام را در زمینه توهین به رسول گرامی اسلام ﷺ خواستار شد و در ادامه، حوزه‌های علمیه را یکی از ثروت‌های معنوی جهان اسلام و اندوخته فرهنگی و میراث جهان اسلام و دنباله‌رو سلسله مبارکه و شجره طیبه برشمرد.

سخنران نشست، با اشاره به زندگی‌نامه آیت‌الله موسوی‌الخرسان، از آثار فراوان ایشان در زمینه‌های مختلف سخن به میان آورد و با بیان این‌که آثار تصحیحی آیت‌الله موسوی‌الخرسان ۲۹ مورد است، ابراز کرد: آیت‌الله موسوی‌الخرسان ۲۲ عنوان اثر تألیفی دارد که برخی از آن‌ها هنوز به چاپ نرسیده است.

حجت‌الاسلام خوانساری با اشاره به حوزه‌های علمیه فراوانی که در شهرهای گوناگون بنا شدند، خاطر نشان ساخت: در دوران کنونی، برخی حوزه‌های علمیه مانند حوزه علمیه قم و نجف، مرکزیت حوزه‌های علمیه را عهده‌دار هستند. برخی از حوزه‌ها هم در قرون گذشته، مهد پرورش عالمان گران قدری بودند و البته امروزه نیز به خدمت به اسلام ناب محمدی ﷺ مشغول‌اند.

وی، در ادامه، از حوزه علمیه خوانسار، اصفهان، حله، حلب و جبل عامل نام برد و گفت: این حوزه‌های علمیه برکات فراوانی داشتند و در قرون متمادی، نام آن و علمای پرورش‌یافته در آن مطرح بوده است. حجت‌الاسلام خوانساری با اشاره به تلاش علمای اسلام در تأسیس کتابخانه‌های متعدد و تربیت شاگردان مبرز، بیان کرد: در ادوار گوناگون، تولیدات حوزه‌های علمیه مورد استقبال جامعه اسلام، به ویژه جوانان، بوده است.

وی، در ادامه سخنان خود، درباره آثار و برکات حوزه‌های علمیه خوانسار و اصفهان توضیح داد و با اشاره به حضور شیخ‌بهایی در حوزه علمیه اصفهان، اظهار داشت: یکی از اقدامات مهم شیخ‌بهایی، ترغیب طلاب به تبیین متون حدیثی بود. بدین ترتیب، شروح متعددی بر کتب مشهور شیعه نوشته شد. در دوران ایشان، تعداد زیادی از علما به شوق دیدار شیخ‌بهایی به اصفهان آمدند.







این نشست علمی با همکاری و مشارکت دبیرخانه کنگره علمی امناءالرسال و جامعه المصطفی العالمیه در روز سه‌شنبه ۲ دیماه ۱۳۹۹ با موضوع «کارکردهای علمی فرهنگی حوزه‌های علمیه شیعی افغانستان» با سخنرانی دکتر محمدرضا ضیایی در سالن عارف الحسینی مجتمع جامع امام خمینی علیه السلام برگزار گردید.

دکتر محمدرضا ضیایی در ابتدای این نشست ضمن اشاره به کارکرد فرهنگی حوزه‌های علمیه شیعی افغانستان و بیان معانی لغوی و اصطلاحی حوزه تاریخچه‌ای از تأسیس حوزه‌های دینی در افغانستان ارائه نمود و اظهار داشت: در گذشته حوزه‌های علمیه شیعه مخصوصاً در سرزمین افغانستان بسیار ساده بوده، خیلی از علمای شیعه خانه‌های شخصی خودشان را به عنوان مرکز علمی و مرکز درسی انتخاب می‌کردند. حسینیه‌ها و مساجد از جمله حوزه‌هایی بودند که علما به تدریس و تعلیم اشتغال داشتند.

وی با بیان این که وقتی ما حوزه‌های علمیه شیعه در افغانستان را مطرح می‌کنیم، منظور ما حوزه‌های درسی است که علمای شیعه به تعلیم و تربیت شاگرد پرداخته‌اند، خاطر نشان کرد: کارکرد علمی و فرهنگی حوزه‌های علمیه شیعه را می‌توان به انواع و اقسام مختلف از جمله کارکرد تدریس، تعلیم و تربیت شاگرد، کارکرد تألیف و ایجاد آثار علمی و کارکرد تبلیغ و بیان معارف اهل بیت علیهم السلام تقسیم و دسته‌بندی نمود.

وی با اشاره به این که پیشینه حوزه‌های علمیه شیعه در افغانستان به اواخر قرن نخست بر می‌گردد، یادآور شد: نخستین کسی که حوزه علمیه شیعی را در افغانستان ایجاد نمود و به تربیت شاگرد و تعلیم و تدریس پرداخت، شخصی به نام ضحاک بن مزاحم بلخی، یکی از علما و از بزرگان حوزه علمیه افغانستان بوده است.

وی سفر به مدینه منوره و بهره علمی از محضر امام سجاد علیه السلام را از ویژگی‌های خاص ضحاک بن مزاحم بلخی عنوان کرد و اظهار داشت: ایشان مدت ۷ سال قرین و همنشین مفسر بزرگ اسلامی، ابن عباس بوده است. به همین جهت است که در منابع تفسیری، روایت‌های ایشان غالباً از ابن عباس نقل شده است.

وی به نقش مهم ضحاک بن مزاحم بلخی در گسترش معارف اسلامی و معارف اهل بیت علیهم السلام در سرزمین افغانستان اشاره نمود و ابراز داشت: بر اساس شواهد تاریخی، ایشان حدود ۳۰۰۰ شاگرد پسر و ۷۰۰ نفر شاگرد دختر را تربیت نموده است.





وی با بیان این که این عالم ربانی شاگردان متبحر در علوم تفسیر، فقه و حدیث را تربیت نموده است. خاطر نشان کرد: بعد از ضحاک بن مزاحم بلخی نیز شخصیت‌های دیگری مسیر ایشان را که تدریس، تعلیم و تربیت شاگرد بود، ادامه دادند.

وی در ادامه ضمن تبیین شخصیت علمای مؤثر در حوزه علمیه افغانستان، سهل بلخی، احمد بن سهل، ابوزید بلخی، زکریای رازی، ابواسحاق ابراهیم بن سیار را از جمله شخصیت‌های مؤثر سرزمین افغانستان دانست و ابراز داشت: این علما از شخصیت‌های علمی و تأثیرگذار در جامعه‌ی آن روزگاران بوده، در رشد فرهنگی، علمی، دینی و اعتقادی مردم تأثیر فراوانی داشته‌اند.

وی ابوالحسن شهید بن حسین جهودانکی و ابوالجیش مظفر را از شخصیت‌های تأثیرگذار مخصوصاً در حوزه‌ی فلسفه و کلام منطقه افغانستان برشمرد و ابراز داشت: حوزه‌ی درسی دیگری که در افغانستان داریم، حوزه‌ی درسی ابوالقاسم نصر بوده که ایشان واقعاً محدث، فقیه و متکلم بوده و در قرن چهارم هجری یکی از فقهای برجسته‌ی سرزمین افغانستان شناخته می‌شد.

وی ابو عمر محمد بن عمر بن عبدالعزیز کشی، صاحب کتاب «رجال کشی» را از شاگردان ابوالقاسم نصر و از رجال یون و تراجم‌نگاران و رجال‌شناسان جهان شیعی منطقه افغانستان دانست و اذعان داشت: در سایر مناطق افغانستان نیز شخصیت‌های دیگری بوده‌اند که دارای حوزه‌ی درسی بوده و شاگردان زیادی را در آنجا تربیت نموده است که از آن جمله می‌توان به حوزه‌ی درسی حریر بن عبدالله سجستانی اشاره کرد.

وی افزود: در مسئله‌ی کارکرد تدریس، تعلیم و تربیت شاگرد، حوزه‌های علمیه‌ی شیعیان افغانستان از آغاز تا حمله‌ی مغول دارای تأثیرات فراوانی بوده است و شخصیت‌های بسیار مهم علمی و فرهنگی در این حوزه‌های علمیه رشد و نمو نموده است.

وی در بخش دوم سخنان خود به کارکرد حوزه‌های علمیه شیعه افغانستان در راستای تألیف کتاب و ایجاد آثار علمی و فرهنگی اشاره نمود و یادآور شد: تدوین «صحیفه‌ی سجادیه‌ی» امام سجاده علیه السلام، از نخستین و مهم‌ترین دستاورد حوزه‌های علمیه شیعه افغانستان به شمار می‌رود.

وی ایجاد آثار علمی، کتاب بزرگ و گرانسنگ «من لا یحضره الفقیه» شیخ صدوق علیه السلام را یکی دیگر از دستاوردها و کارکردهای مهم حوزه‌های علمیه افغانستان برشمرد و اذعان داشت: شیخ صدوق علیه السلام ضمن حضور در سرزمین بلخ و برپایی کرسی درسی، شاگردان زیادی را در مدت چهار سالی که در آنجا حضور داشت تربیت نمود.

وی افزود: سید نعمت با شیخ صدوق مباحثه علمی و مذاکرات علمی داشتند که این دوران سرآغازی بر فلسفه نوشتن کتاب «من لا یحضره الفقیه» شد.

وی خاطر نشان کرد: علاوه بر این موضوعات ما کتاب‌های دیگری نیز در زمینه‌های تفسیر قرآن کریم، سیره‌نگاری اهل بیت علیهم السلام و پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم، احادیث و حدیث‌شناسی داریم که در سرزمین افغانستان نگارش یافته و در دسترس مردم قرار گرفته است.

وی آثار ابو حذیفه اسحاق بن بشر کاهلی خراسانی و ابوالمعالی فقیه غزنوی بلخی را از جمله کتاب‌های مهم





تألیفی غزنین برشمرد یادآور شد: از جمله «تفسیر القرآن» از مقاتل بن سلیمان یا «مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة» که کتاب مهم در موضوعات اخلاقی و عرفانی است که صد فصل و در صد موضوع اخلاقی و عرفانی جمع‌آوری شده است و توسط شقیق بلخی به نگارش درآمده است.

وی در ادامه تبلیغ و بیان معارف اهل بیت علیهم‌السلام را از دیگر جنبه‌های کارکردی حوزه‌های علمیه‌ی شیعی دانست و گفت: خطه‌ی سرزمین افغانستان در زمینه تبلیغ معارف الهی، شخصیت‌های مهم و تأثیرگذار بسیاری را به خود دیده است؛ گستره فعالیت ایشان نه تنها در سرزمین افغانستان، بلکه در جهان اسلام بوده است.

وی ضمن اشاره به فعالیت‌های تبلیغی خاندان واعظ غزنوی، علی بن حسین واعظ غزنوی را از شخصیت‌های بسیار مهم و بزرگ عرصه تبیین معارف الهی در منطقه غزنین دانست و یادآور شد: شخصیت دیگری که واقعاً از منبری‌ها و از خطیبان بزرگ و از واعظان خطه‌ی مشهور و معروف و عالم پرور غزنین بوده است، شخصی به نام سید حسن غزنوی است.

وی افزود: در منابع تاریخی داریم که ایشان وقتی در غزنین سخنرانی می‌کرد و به موعظه و نصیحت می‌پرداخت جمعیت انبوهی پای منبر ایشان حاضر می‌شدند. ایشان از فصاحت و بلاغت عجیبی برخوردار بوده هزاران نفر در زیر سخنرانی و موعظه‌ی ایشان حضور پیدا می‌کردند.

وی یادآور شد: واعظ کاشفی از دیگر شخصیت‌های علمی و فرهنگی افغانستان است که در عصر تیموریان منبری قهار بود؛ گفته شده است که نه تنها توده‌ی مردم، بلکه عالمان دینی شیعه و یا اهل سنت و شخصیت‌های حکومتی و وزیران تیموری پای منبر واعظ کاشفی می‌نشستند و از مطالب علمی و دقیق ملا حسین واعظ کاشفی استفاده می‌کردند.

وی در بخش دیگری از سخنان خود کارکرد حوزه‌های علمیه‌ی شیعه‌ی افغانستان در ۱۵۰ سال اخیر را مورد توجه قرار داد و اذعان داشت: بعد از این که انگلستان مهره خود عبدالرحمن خائن، را با توطئه‌های نرم، گمارد، او خیلی از مخالفینش از جمله توده‌ی مردم و مخصوصاً بیش از ۶۰ درصد جمعیت شیعیان افغانستان و مردم هزاره را سرکوب کرد.

وی تخریب حوزه‌های علمیه‌ی شیعیان، حسینیه‌های هزاره و تغییر کاربری مساجد شیعی را از جمله توطئه‌های عبدالرحمن خائن عنوان کرد و ابراز داشت: در آن زمان بچه‌ها و فرزندان هزاره‌ها و شیعیان حق نداشتند وارد مکتب‌های دولتی و وارد دانشگاه‌های دولتی شوند.

وی افزود: بعد از ترور نادرشاه قدار توسط عبدالخالق در کابل، گروهی از علمای افغانستان که از زیر شمشیر جلاد خونخوار عبدالرحمن زنده باقی مانده بودند به افغانستان برگشتند و حوزه‌های علمیه و حوزه‌های درسی تشکیل دادند. یکی از کارکردهای مهم این حوزه‌های علمیه این بود که فرهنگ اسلامی و شیعی را در بین جامعه‌ی اسلامی و شیعه‌ی افغانستان احیاء کردند و زنده نگه داشتند و این عالمان دینی توانستند با تشکیل مکتبخانه‌های سنتی در برابر مکتبخانه‌های دولتی رقابت کنند.

وی تصریح کرد: با توجه به وقفه مهاجرت و یا شهادت عالمان شیعی، خیلی از مردم احکامشان را فراموش کرده بودند؛ لذا کارکردهای مهمی که این حوزه‌های علمیه‌ی شیعی در این سده‌ی اخیر





که غالباً تحت عنوان مکتبخانه‌های سنتی یاد می‌شد، نقش تبیین آموزش احکام آنان بود. وی با بیان این که یکی از برنامه‌های مکتبخانه‌ها در این سده‌ی اخیر که توسط عالمان دینی اداره می‌شد، تبیین و آموزش عقاید، اصول و فروع دین به جوانان و نوجوانان بود، خاطرنشان کرد: مسئله‌ی آموزش اخلاق اجتماعی دیگر از دستاوردهای مهم مکتبخانه‌های شیعی در افغانستان بوده است. وی در پایان سخنان خود با اشاره به این که مسئله‌ی آداب و رسوم و امر به معروف و نهی از منکر از مسائلی بود که توسط عالمان دینی در افغانستان به مردم آموزش داده می‌شد، اظهار داشت: مسئله‌ی دیگر اصلاح ذات البین بود. در مسئله‌ی اصلاح ذات البین حوزه‌های علمیه‌ی شیعی در افغانستان و عالمان دینی نقش بسیار مؤثر و مهمی داشتند، زیرا خیلی از مردم به حکومت مراجعه نمی‌کردند و به محضر عالم دینی می‌آمدند و عالم دینی با توجه به آگاهی، موقعیت اجتماعی و نفوذ کلام و معنوی که داشت بین این‌ها اصلاح می‌کرد.





سخنران: ۱- سخنرانی دکتر صفری فروشانی ۲- حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالمحمدی



این نشست علمی با همکاری و مشارکت دبیرخانه کنگره علمی امناءالرسال و جامعه المصطفی‌العالمیه در روز چهارشنبه ۳ دیماه ۱۳۹۹ با موضوع «بررسی دو واقعه شق القمر و رد الشمس» با سخنرانی دکتر صفری فروشانی و حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالمحمدی در سالن عارف‌الحسینی مجتمع جامع امام خمینی علیه السلام برگزار گردید.

در این نشست علمی، حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالمحمدی، با تأکید بر سیره آیت‌الله موسوی‌خرسان، به نقش علمای پارسا در حفاظت و صیانت از مکتب اهل بیت علیهم السلام اشاره نمود و اذعان داشت: ایشان خدمات ارزشمندی در زندگی زاهدانه رقم زده است و این شخصیت می‌تواند الگوی برجست‌های برای طلاب حوزه قم و نجف باشد.

وی اظهار داشت: در طول تاریخ، علمای اسلام توانستند خدمات بزرگی به جامعه بشری ارائه نمایند و پس از غیبت کبری، این پرچم را عالمان مکتب اهل بیت علیهم السلام برافراشته نموده و در امتداد رسالت ائمه اطهار علیهم السلام گام برداشتند.



ایشان ضمن اشاره به شئون و رسالت ائمه اطهار علیهم السلام در تبیین معارف اسلامی ابراز داشت: صیانت از دین در برابر تحریف‌ها و بدعت‌ها و گسترش معارف الهی، یکی از رسالت‌ها و وظایف علمای دین است. صیانت از دین در برابر انحراف و تحریف بسیار مهم‌تر از دیگر شئون رسالتی علما است و آن‌ها باید این حقایق (قرآن کریم و بیش از شصت هزار روایت اسلامی)، را بفهمند و به درستی به بشریت منتقل نمایند. فهم دقیق دین و تبیین درست آن، مهم‌ترین رسالت ائمه اطهار علیهم السلام بود و امروز بر دوش عالمان پارساست و بزرگان در طول تاریخ در حد قابل قبولی این وظیفه را انجام دادند و ده‌ها هزار عنوان کتاب از اندیشمندان و عالمان به یادگار مانده است. علمای اسلام پیش‌تاز مبارزه با استکبار، استعمار و انحراف هستند. اندیشمندان اسلام هیمنه انحراف را بارها در گذر تاریخ درهم کوبیدند.







بخشی از آثار آیت‌الله موسوی‌الخرسان با هدف تبیین معارف دینی و بخشی به منظور صیانت از مکتب اهل بیت علیهم‌السلام نگاشته شده است، و بهره‌گیری از ابزار پاسخ به شبهات، از شیوه‌های مهم آیت‌الله موسوی‌الخرسان در صیانت و تحریف زدایی از مکتب اهل بیت علیهم‌السلام بود.

سخنران نشست با تأکید بر اینکه علماء، مرزبانان اندیشه اسلامی هستند، خاطر نشان کرد: براساس روایتی از امام صادق علیه‌السلام، مرزبانی عالم دین، از مرزبانی نگهبانان مرزهای جغرافیایی بسیار مهم‌تر و سخت‌تر است، زیرا علمای اسلام نمی‌گذارند اذتاب شیطان بر مؤمنان و مسلمانان غلبه یابند.

دکتر صفری فروشانی نیز در این نشست به روش‌شناسی آیت‌الله‌الخرسان در بررسی دو واقعه شق‌القمر و ردالشمس اشاره نمود و اذعان داشت: آیت‌الله موسوی‌الخرسان از سنگربانان مذهب تشیع در زمان حیات خویش بود. آیت‌الله موسوی‌الخرسان به مفاهیم علمی موضوع شق‌القمر و ردالشمس ورود نموده، نظر محدثان، مفسران، مکلمان و مورخان را نیز مورد توجه قرار داد. آیت‌الله موسوی‌الخرسان در این کتاب، از منابع مختلف حدیثی و تاریخی جدید و قدیم بهره برده، و آن کتابی ماندگار شده است. آیت‌الله موسوی‌الخرسان در بررسی دو واقعه شق‌القمر و ردالشمس از روش متن‌محوری بهره برده است. به ویژگی‌های تحقیقات متن‌محوری اشاره نمود.



سخنران: ۱- آیت الله یوسفی غروی ۲- حجت الاسلام والمسلمین رفیعی، رئیس مجتمع آموزش عالی تاریخ، سیره و تمدن اسلامی



با همکاری و مشارکت دبیرخانه کنگره علمی امناء الرسل و جامعه المصطفی العالمیه نشست علمی «ارزیابی کتاب موسوعه ابن عباس، تألیف آیت الله موسوی الخراسانی از جهت روش و محتوا»، پنجشنبه ۴ دیماه ۱۳۹۹ برگزار شد.

در این نشست علمی آیت الله یوسفی غروی، توضیحاتی درباره نحوه تدوین و نشر کتاب موسوعه ابن عباس ارائه نمود و یادآور شد: این کتاب به صورت کلی تاریخی است، ولی در نگارش آن رویکرد تحلیلی و تعلیلی دیده می شود. وی با اشاره به مطرح شدن موضوع «ابن عباس و اموال بصره» در این کتاب، ابراز داشت: کتب مختلفی درباره این موضوع به نگارش درآمده، ولی آیت الله خراسانی به شکل متفاوتی به این موضوع پرداخته است.

آیت الله یوسفی غروی، آیت الله خراسانی را شخصیتی لازم التبیین خواند و خاطر نشان کرد: بزرگداشت این شخصیت هم به دلیل تجلیل از آیت الله خراسانی هم جلب توجه به ارتباط علمی بین حوزه علمیه قم و نجف است.

شایان ذکر است در ابتدای این نشست علمی، حجت الاسلام والمسلمین دکتر رفیعی، رئیس مجتمع آموزش عالی تاریخ، سیره و تمدن اسلامی، در سخنانی، به ارزیابی کتاب موسوعه ابن عباس پرداخت و ابراز داشت: آیت الله سید محمد مهدی خراسانی نزدیک یک قرن عمر بابرکت خود را در تحقیق، تدوین





نگارش گذرانده و حتی تصحیح برخی از کتب اهل سنت را به انجام رسانده است. در میان آثار مختلف ایشان، موسوعه ابن عباس، شاخص‌ترین اثر شناخته می‌شود که در ۲۱ جلد نوشته شده است که پنج جلد نخست و هفدهم آن به دلیل تاریخی بودن اهمیت بیشتری دارد.

وی یادآور شد: تلاش ایشان آن بوده است که به ابهامات موجود در زندگی ابن عباس، که مهم‌ترین آن سقیفه، رابطه با خلفا، بیعت با امام حسن علیه السلام و جریان کربلاست، پاسخ دهد. پنج جلد موسوعه ابن عباس به شرح حال این شخصیت تاریخی در دوران خلفا، امیرالمؤمنین علیه السلام، امام حسن علیه السلام، امام حسین علیه السلام، عبدالله بن زبیر و مروانیان می‌پردازد. در دوران ابن عباس چند مسئله حساس وجود دارد که باید مورد بررسی قرار گیرد: نخست سقیفه و موضع وی پس از آن. مشهور است عبدالله بن عباس سه سال پس از هجرت پیامبر صلی الله علیه و آله به دنیا آمد؛ بنابراین، در هنگام رحلت نبی مکرم اسلام صلی الله علیه و آله نوجوان بود که نمی‌توان از او چندان انتظار اظهار نظر سیاسی درباره جانشینی و خلافت پیامبر صلی الله علیه و آله داشت. در عوض نام پدر وی، عباس، عموی پیامبر صلی الله علیه و آله در حوادث مختلف مطرح است. براساس نظر آیت الله خراسان، وی در دوران خلافت ابوبکر به دلیل سن کم، به جز چند مورد، ورود چندانی به این موضوع نداشته است.



حجت‌الاسلام والمسلمین رفیعی در تشریح رابطه ابن عباس با خلفا، بیان داشت: مؤلف کتاب موسوعه ابن عباس می‌گوید رابطه او با خلیفه دوم بیشتر از خلیفه اول بوده است.

وی ایام خلافت امیرالمؤمنین علیه السلام را دوران اوج شکوفایی ابن عباس خواند و ابراز داشت: در جلد سوم و چهارم این موسوعه، آیت الله خراسان مفصلاً نقش ابن عباس در ولایت بصره، در داستان جنگ جمل، صفین و نهروان را مورد بررسی قرار می‌دهد. در جلد هفدهم کتاب به موضوع خیانتی پرداخته شده که در روایات تاریخی به ابن عباس نسبت داده شده است و آیت الله خراسان این موضوع را رد می‌نماید. آیت الله خراسان با بیان داستان‌هایی می‌کوشد میزان ارادت و علاقه ابن عباس را به امیرالمؤمنین علیه السلام تبیین نماید؛ در داستانی نقل می‌نماید ابن عباس جوانی را دید که تحت تأثیر دستگاه





تبلیغات معاویه، در کنار کعبه، از امام علی علیه السلام براءت می جوید؛ ابن عباس در گفت و گو با او به بیان فضائل امام علی علیه السلام می پردازد تا جایی که موجب ندامت و پشیمانی آن جوان شد.



در کتاب مو سوعه دلیل نبودن ابن عباس در کربلا، به ضعف بینایی وی نسبت داده می شود. هر چند در برخی از کتب دیگر گفته شده است که امام حسین علیه السلام از ابن عباس برای همراهی دعوت به عمل نیاورد. در مجموع تلاش آیت الله الخراسان این است که شخصیت ابن عباس را از مجموعه ابهامات تاریخی مطرح شده تطهیر نماید.





سخنران: حجت‌الاسلام محمد اکبری عضو هیأت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم



این نشست علمی با موضوع «هجمه به قرآن و نقش علمای حوزوی در دفاع از حریم قرآن در دوران معاصر» و با سخنرانی حجت‌الاسلام دکتر محمد اکبری عضو محترم هیأت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم روز سه شنبه دوازدهم اسفند ماه ۱۳۹۹ ساعت ۱۱ صبح از طریق وینار در دانشکده علوم قرآنی قم برگزار شد. محتوای این نشست هنوز به دبیرخانه ارائه نشده است.





سخنران:

- ۱- حجت الاسلام والمسلمین حکیم
- ۲- حجت الاسلام والمسلمین دکتر احمد شفیعی نیا رئیس اندیشکده اتحاد اسلامی وابسته به پژوهشگاه مطالعات تقریبی
- ۳- حجت الاسلام والمسلمین ربانی میانجی
- ۴- حجت الاسلام والمسلمین شجاعی راد
- ۵- حجت الاسلام والمسلمین محمد اعرافی



این نشست علمی با موضوع «نقش حضرت ابوطالب علیه السلام و طالبیان از نگاه آیت الله سید محمد مهدی خراسان» به همت دبیرخانه کنگره بین المللی «امناء الرسل» با حضور اندیشمندان، پژوهشگران و علاقه‌مندان، به صورت حضوری و مجازی برگزار شد.

حجت الاسلام والمسلمین حکیم در این نشست علمی، ضمن تبریک ایام رجب المرجب، با تلاوت آیاتی از کلام الله مجید، آیات «أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا، وَمَنْ يَزُوقْ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا»، «مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ. تُؤْتِي أُكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ»، و «وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا» را





تفسیرکننده سوره کوثر دانست و اظهار داشت: «کوثر»، خیر کثیر مستمر، پایدار و پاینده است و «إِنَّ شَاتِئِكَ هُوَ الْأَبْتَرُ» به ما نشان می‌دهد که کوثر، نیروی انسانی تأثیرگذار، ماندگار و پایداری است که مخالفان را ناکام می‌نماید.

رئیس پژوهشکده ذریه نبوی حضرت ابوطالب را حلقه وصل حضرت ابراهیم را و نبی گرامی اسلام بر شمرد و با تأکید بر این که ائمه هدی، که فرزندان رسول خدا بر شمرده می‌شوند، منشأ تحول در جهان بشریت بوده‌اند، ابراز کرد: مسلمانان، به ویژه پیروان مکتب اهل بیت، وظیفه دارند نقش ماندگار و اثرگذار حضرت ابوطالب را تبیین نمایند و در ادامه، ضمن مظلومیت‌زدایی، ظرفیت‌های موجود جهان اسلام را فعال کنند تا تمدن مطلوب اسلامی محقق گردد.



وی، با اشاره به اهتمام حوزه علمیه، مجمع جهانی تقریب و مجمع جهانی اهل بیت به برگزاری کنگره بین‌المللی حضرت ابوطالب، برگزاری کنگره «امناءالرسال» را یکی از راهبردهای نظام جمهوری اسلامی برشمرد و تصریح کرد: برنامه‌ریزی دشمنان بر این مبنا بود که بین حوزه‌های علمیه اختلافی ایجاد شود و با ضربه زدن به مراکز تولید علم و علما، جهان اسلام را با آسیب جدی مواجه سازند. در چنین شرایطی، برگزاری کنگره «امناءالرسال» با محوریت آیت‌الله موسوی‌الخرسان مورد توجه قرار گرفت که شخصیت تقریبی دارد و کارهای فراوان تحقیقی انجام داده است و یکی از چهره‌های معروف و مقبول حوزه‌های علمیه به شمار می‌رود.

حجت‌الاسلام والمسلمین حکیم، در پایان، پژوهشکده ذریه نبوی را عهده‌دار تهیه سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای لازم برای معرفی حضرت ابوطالب و فرزندان ایشان معرفی نمود.

حجت‌الاسلام والمسلمین شفیعی‌نیا نیز حضرت ابوطالب را جامع بین دو نسل رسالت و امامت برشمرد و اظهار داشت: اگر این دو نسل نبودند، خلقت خدا با بن‌بست و چالش روبه‌رو می‌شد. اگر هدایت نبوی و مساعدت علوی نبود، این هدایت رخ نمی‌داد.





رئیس اندیشکده اتحاد اسلامی جایگاه حضرت ابوطالب علیه السلام را بسیار والا دانست و با اشاره به ظرفیت‌های جهان اسلام، تجمیع آن‌ها را موجب تشکیل قدرت عظیمی در برابر دشمنان جهان اسلام بر شمرد و تصریح نمود: بزرگ‌ترین محور بحث درباره حضرت ابوطالب علیه السلام، مسئله توحید ایشان است؛ روش الهی در زندگانی ایشان به روشنی دیده می‌شود.

وی افزود: خدا تثبیت دعوت و تضمین آینده رسالت پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله را عهده‌دار شد. حضرت ابوطالب علیه السلام نیز این دو وظیفه را وجهه همت خویش قرار داد.

سخنران نشست، در ادامه، از حمایت مادی و معنوی حضرت ابوطالب علیه السلام از نهضت رسول الله صلی الله علیه و آله سخن به میان آورد و اذعان کرد: حضرت ابوطالب علیه السلام در بُعد معنوی نیز به خوبی از پیامبر صلی الله علیه و آله حمایت می‌نمود و حضرت ابوطالب علیه السلام نقش پررنگی در تضمین رسالت داشت.



در ادامه، حجت‌الاسلام والمسلمین ربانی، دبیر کنگره «امناءالرسال»، با اشاره به حق عظیم حضرت ابوطالب علیه السلام به گردن همه مسلمانان، به ویژه پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام، تصریح کرد: اسلام عزیز، همواره، در معرض هجمه‌ها و حملات دشمنان، به ویژه درباره مسائل مربوط به اهل بیت علیهم السلام، بوده و این حملات منحصر در برهه و مقطع خاصی نبوده است.

وی ادامه داد: اقداماتی که در پاسخ به این شبهات انجام شده است، شامل دو دسته است: یکی، پاسخ موردی برخی علما به شبهه مزبور و دیگری، واکنش برخی از علما به صورت جریان‌ی، در پاسخ به این گونه شبهات که جریان‌شناسی در این باره ضرورت می‌یابد.

دبیر کنگره بین‌المللی «امناءالرسال» با اشاره به نقش پررنگ آیت‌الله موسوی الخراسانی در پاسخ‌گویی به هجمه‌ها و شبهات، خاطر نشان ساخت: ایشان در پاسخ به این شبهات، فقط شبهه را مطرح نکرده و نگاه ایشان به این موضوعات، جریان‌ی بوده است.





وی، در ادامه، با اشاره به نقش جریان اموی در سندسازی و از بین بردن برخی از اسناد اسلامی، تصریح کرد: نگاه آیت‌الله موسوی‌الخرسان به احیای کسانی که متعلق به امیرالمؤمنین علیه السلام یا وابسته به حضرت علیه السلام هستند، بسیار ارزشمند است. آیت‌الله موسوی‌الخرسان کوشید این گونه جریان‌های معاند را بشناسد و در مقام پاسخ‌گویی شایسته به هجمه‌های آنان برآید.

حجت‌الاسلام والمسلمین ربانی، ضمن مردود دانستن بسیاری از مواردی که استفاده نابجایی از «تقیه» صورت می‌پذیرد، ابراز داشت: ما سبک زندگی تقیه‌محور نداریم و در بسیاری از موارد، از تقیه به صورت سلیقه‌های استفاده می‌نماییم. زندگی حضرت ابوطالب علیه السلام نمونه بارزی از خط مشی درست در زمینه تقیه به شمار می‌رود.



حجت‌الاسلام والمسلمین شجاعی‌راد نیز کتاب «منتقلة الطالبية» را جزو کتب اساسی علم انساب ارزیابی کرد و اظهار داشت: حضرت ابوطالب علیه السلام در تحریم‌های کمرشکن، به یاری اسلام و پیامبر صلی الله علیه و آله آمد. ایشان اسوه مقاومت است و نقش ایثارگری حضرت ابوطالب علیه السلام در فرزندانش نیز ادامه یافت.

وی، در ادامه، از هجرت سادات به اقصی نقاط جهان به دلیل درگیری با حکومت وقت سخن گفت و بیان کرد: هجرت‌های بزرگ سادات، تاریخ‌ساز و تمدن‌ساز بود و هر یک از این هجرت‌ها مباحث فراوانی را شامل می‌شود. کتاب مزبور، متکفل رصد این حرکت جهادی و هجرت‌های بزرگ است و محل هجرت سادات را مورد توجه قرار داده است و به نوعی، تلفیقی بین جغرافیا، تاریخ و انساب به شمار می‌رود.

سخنران نشست درباره نویسنده این کتاب اظهار داشت: مؤلف این کتاب، ابراهیم بن ناصر علوی اصفهانی، از سادات حسنی است که نسب وی با چهارده واسطه، به امام حسن مجتبی علیه السلام می‌رسد. وی و خود خانواده‌اش جزو مهاجرین هستند.







حجت‌الاسلام والمسلمین اعرافی هم در سخنانی، دفاع از مظلومیت و مهجوریت حضرت ابوطالب علیه السلام را ضروری دانست، زیرا در این باره، در اثر تبلیغات زهراآگین دشمنان، سهمگین‌ترین و دردناک‌ترین تهمت‌ها مبنی بر - نغوذبالله - شرک و بی‌ایمانی، نثار حضرت ابوطالب علیه السلام می‌شود.

وی، در ادامه، شخصیت آیت‌الله موسوی الخراسان و تحقیق ایشان درباره کتاب «منتقلة الطالبیة» را مورد توجه قرار داد و تصریح کرد: سخن گفتن از مقام قدسی حضرت ابوطالب علیه السلام بسیار سخت و سنگین است، زیرا ایشان جزو حامیان اصلی پیامبر صلی الله علیه و آله بود و در حدوث، بقا و تقویت اسلام نقش بسزایی داشت.

حجت‌الاسلام والمسلمین اعرافی، در پایان، از مقاله‌اش سخن به میان آورد و پرداختن به اشعار درباره حضرت ابوطالب علیه السلام و برشمردن دلایل ایمان ایشان را از جانب فریقین، جزو ویژگی‌های این مقاله دانست.

حجت‌الاسلام والمسلمین طاحونی نیز در ارائه مقاله‌اش، با بیان این‌که خدا، نخستین مدافع حیثیت راهبردی حضرت ابوطالب علیه السلام در برابر دشمنان است، اظهار داشت: بعثت نبی مکرم اسلام صلی الله علیه و آله، یکی از رویدادهای بزرگ تاریخ است و اعجاز حضرت صلی الله علیه و آله، نجات امت بود و تمدن‌سازی بود.

وی، در ادامه، افزود: ایمان حضرت ابوطالب علیه السلام جزو بدیهیات است. با این حال، کینه‌توزی دشمنان، مقام بزرگان دین را هدف قرار داده است و معاندان همواره کوشیده‌اند مقام بزرگان را زیر سؤال ببرند. هدف شوم آنان، به چالش کشاندن امیرالمؤمنین علیه السلام و اولاد طاهر ایشان است.

حجت‌الاسلام والمسلمین طاحونی یکی از ویژگی‌های شخصیت حضرت ابوطالب علیه السلام را پیراستگی از جاهلیت و گرفتاری‌های دوران جاهلی و دوری از افکار، عقاید، اعمال و رفتار جاهلی بیان کرد و خاطر نشان ساخت: دفاع حضرت ابوطالب علیه السلام از اسلام بسیار درخشان است. ما حضرت ابوطالب علیه السلام را مانند فرزند بزرگوارش، مظهر و نماد وحدت امت اسلامی می‌دانیم و وجود مقدسش را مدافع حقوق بشر برمی‌شماریم.



وی، با اشاره به مقاله‌اش با نام « افتخارات جاودانه و تمدن‌ساز حضرت ابوطالب علیه السلام » تصریح کرد: افتخارات حضرت ابوطالب علیه السلام دشمنان ایشان را در میدان‌های نبرد در افکار، عقاید و رفتار عمومی بشریت مغلوب کرده است؛ بخشی از این افتخارات به دوران پیش از اسلام بازمی‌گردد و بعضی به دوران بعثت و رسالت نبی مکرم اسلام صلی الله علیه و آله مربوط می‌شود. بخش عمده‌ای از این افتخارات، معنوی و برای بشریت، شایسته الگوبرداری است.

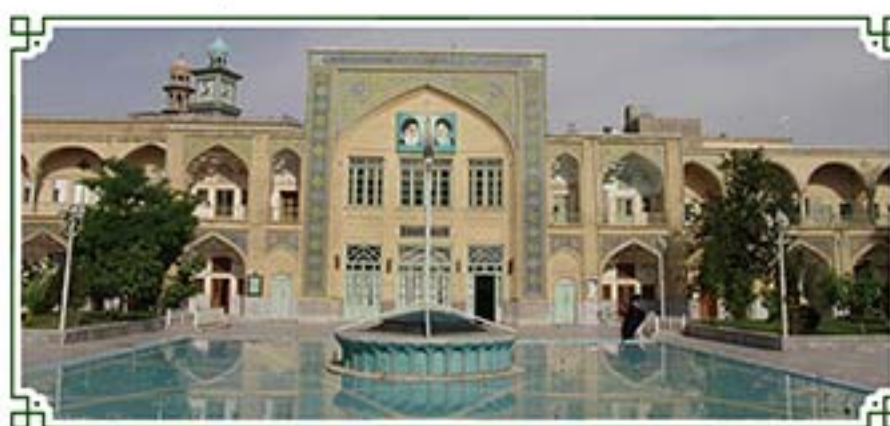
وی، در پایان سخنان خود، با اشاره به مفاهیم مندرج در بیانیه گام دوم انقلاب، اظهار داشت: محتوای بیانیه گام دوم انقلاب، به محورهای خود سازی، جامعه‌پردازی و تمدن سازی اشاره دارد. نقش حضرت ابوطالب علیه السلام نیز درباره جریان‌سازی و بازخوانی اهداف مقدس پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام بی‌بدیل است. در پایان این نشست، حجت‌الاسلام والمسلمین حکیم، در جمع‌بندی مباحث مطرح شده، ضمن تشکر از دست‌اندرکاران برگزاری این نشست، ابراز داشت: حضرت ابوطالب علیه السلام دارای شخصیت جهانی، بین‌المللی، فراجناحی و وحدت‌آفرین است و ضرورت دارد عالمان، پژوهشگران و متولیان نهادهای دینی و فرهنگی، به ابعاد گوناگون شخصیت ایشان و نقش حضرت ابوطالب علیه السلام در حمایت از پیامبر صلی الله علیه و آله و تثبیت مبانی اسلام توجه ویژه داشته باشند.

رئیس پژوهشکده ذریه نبوی، در پایان، ابراز امیدواری کرد جهان اسلام از ثبات، مقاومت، پایداری، برنامه‌ریزی و مدیریت جهان‌شمولی و آینده‌نگری حضرت ابوطالب علیه السلام به نحو شایسته‌ای الگوبرداری نماید.





سخنران: حجت‌الاسلام والمسلمین نائیجی استاد حوزه علمیه قم



این نشست علمی به صورت مجازی توسط بنیاد بین‌المللی علوم و حیانی اسراء و حوزه علمیه امام حسن عسکری علیه السلام در تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۰ با سخنرانی حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر نائیجی و دکتر حسینی نیشابوری و دکتر بهتاش برگزار شد. در این نشست حجت‌الاسلام والمسلمین نائیجی با اشاره به شخصیت علمی آیت‌الله الخرسان گفت: این عالم ربانی از علمای نجف و والدشان از شاگردان میرزای نائینی و اجدادشان هم از بزرگان نجف، عراق و دارای فعالیت‌های علمی فراوانی بوده و نکته مهم این که این خانواده اهتمام جدی به امر پژوهش داشتند.

این محقق با اشاره به پیشینه علمی آیت‌الله موسوی الخرسان اظهار داشت: بزرگ‌ترین استادشان والدشان، ابوالقاسم خویی و ... و در عین حال مشایخی برای نقل حدیث در بین اهل شیعه و سنت داشتند. علاقه خاصی به نوشتن و پژوهش داشته و بعضی کتاب‌ها را که از آثار شیخ مفید و ... بوده را تصحیح کردند و این کار بسیار مهمی بوده است. خود تصحیح هم از کارهای پژوهشی به شمار می‌رود؛ به خصوص اگر نویسنده در پاورقی و در انتهای کتاب بخواهد توضیحاتی داشته باشد و نظرات نویی را بیان کند.

وی بیان داشت: آن عالم ربانی ۲۳ اثر تألیفی دارد که در صدر آن موسوعه عبدالله بن عباس است که ۷۰ سال برای آن وقت گذاشته است. دلیل طولانی این مسئله برای این است که همه تلاشش این بود تا کار علمی خوبی منتشر کند و دلیل نوشتن این کتاب برای این است که در مورد شخصیت ابن‌عباس دوگانگی وجود داشت، بعضی او را مخالف حضرت علی علیه السلام و بعضی او را موافق می‌دانستند. برای همین مرحوم خرسان در صدد یافتن حقیقت برآمد و کتاب ۲۳ جلدی موسوعه را به رشته تحریر درآورد. خودش می‌گوید امیدوارم که روز قیامت ابن‌عباس مرا شفاعت کند و در پایان کتاب ثابت می‌کند که ابن‌عباس دوست‌دار حضرت علی علیه السلام بوده است.

این محقق افزود: این عالم معتقد است که بهترین مدرسه علمی، مجلس علمی است و ۱۳ سال این مجلس علمی در خاندان ما برقرار بود و دارای اثرات خوبی هم بوده است.

وی بیان داشت: یکی از کارهای مهم ایشان تمرکز بر پاسخ‌گویی به شبهات در موضوعات فقه، تاریخ، حدیث و در عین حال در پژوهش‌هایش توجه ویژه‌ای به منابع اصیل داشت و نکته مهم این که ذهن ایشان به عنوان کتاب‌خانه سیار به راحتی می‌توانست از این ذهن استفاده کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین نائیجی گفت: او عاشق تحقیق و پژوهش و دارای روش و برنامه در عرصه پژوهش بوده است. یکی از کارهای او نوشتن شرح حال و خاطرات است. این مسئله به نوشتن کمک زیادی می‌کند. این محقق با اشاره به معنای نظریه‌پردازی افزود: نظریه‌سازی نوعی نظریه‌پردازی هدفمند، ساختاری و سیستماتیک است ولی کار آقای خرسان کشف حقیقت بوده است.





این نشست علمی با عنوان «شخصیت‌های قرآن‌پژوه حوزه‌های علمیه قم و نجف» با سخنرانی دکتر محمد مهدی خواجه پور روز چهارشنبه ۲ تیر ۱۴۰۰ توسط دانشکده علوم قرآنی میبد در شهرستان میبد برگزار شد.



نهمین پیش نشست کنگره علمی امناء الرسل

## شخصیت‌های قرآن‌پژوه حوزه‌های قم و نجف



سخنران:

دکتر محمد مهدی خواجه پور

زمان: چهارشنبه ۲/۴/۱۴۰۰

مکان: دانشکده علوم قرآنی میبد





سخنران:

۱- حجت‌الاسلام والمسلمین رضا اسکندری

۲- حجت‌الاسلام والمسلمین محمدتقی ربانی



این نشست به صورت حضوری توسط معاونت پژوهشی حوزه‌های علمیه خواهران در روز شنبه ۵ تیرماه با موضوع «ضرورت حضور و فعالیت حوزویان در عرصه‌های بین‌المللی» در اردوگاه نرجس خاتون برگزار شد، در این نشست حجت‌الاسلام والمسلمین محمدتقی ربانی، دبیر کمیته علمی امناء الرسل و مدیرکل تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه خواهران، ضمن اشاره به اهمیت برگزاری این همایش اظهار داشت: با توجه به ضرورت حضور و فعالیت حوزویان در عرصه‌های بین‌المللی؛ نقش آفرینی‌های دانشی ایشان در فراتر از مرزهای ملی، مطالبه جدی از حوزه‌هاست.

وی نشر نورانیت اهل‌بیت علیهم‌السلام برای مخاطبان طالب حق را ضرورتی غیر قابل انکار توصیف نمود و اظهار داشت: دانش‌آموختگان حوزه‌های علمیه باید در فراتر از مرزهای ملی به ایفای نقش پرداخته، رسالت تبلیغ دین را به انجام برسانند؛ حضور در این مسیر نیازمند تمهیداتی است.

نماینده مرکز مدیریت خواهران در دبیرخانه کنگره بین‌المللی امناء الرسل با تأکید بر این که باید بتوانیم با حوزه‌های خارج از مرزها به ویژه حوزه نجف تعاملات و گفتگوهای هدفمندی را نسبت به ایفای رسالت جهان اسلام آغاز نماییم، تصریح کرد: در این هم‌اندیشی برآنیم تا بتوانیم، تعاملات حوزه قم و نجف و رسالت مرکز مدیریت حوزه خواهران را در قالب کنگره علمی امناء الرسل بررسی نماییم.

وی در بخش دیگری از سخنان خود ضمن اشاره به ظرفیت‌های حوزه علمیه قم و نجف، با بیان





این که کنگره علمی امناءالرسال زمینه‌های فراوانی را برای ارائه توان علمی حوزه‌های علمیه خواهران ایجاد نموده است، خاطر نشان کرد: تشویق و ترغیب بانوان پژوهشگر و توانمند از جمله انتظاراتی است که می‌تواند ارزش و اعتبار تلاش نظام مقدس اسلامی در تأسیس حوزه‌های علمیه خواهران را به منصفه ظهور برساند.

حجت‌الاسلام والمسلمین رضا اسکندری دبیر کنگره علمی امناءالرسال در این نشست گفت: کنگره علمی امناءالرسال با هدف تعامل حوزه علمیه قم و نجف اشرف در این دوره به بررسی شخصیت والای محقق گرانارج، حضرت آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی الخراسانی می‌پردازد.



دبیر کنگره علمی امناءالرسال اظهار داشت: برگزاری این نوع جلسات به منظور هم‌اندیشی و تعامل بیشتر بین حوزه‌های علمیه سراسر کشور، در قالب موضوعات مهم پژوهشی از اهمیت فراوانی برخوردار است.

وی با اشاره به این که بحث پژوهش و تولید علم از مباحث دقیقی است که باید بیش از پیش بدان اهتمام داشته باشیم، خاطر نشان کرد: ناظر به رشد و تعالی حوزه‌های علمیه به ویژه حوزه خواهران و ضرورت تعاملات علمی بین حوزه‌های علمیه در راستای تولید علم دینی و پاسخ‌گویی به نیازهای امروز جهانی؛ باید نقش کلیدی و محوری تبیین عمیق و علمی اندیشه‌های دینی در گستره جهانی بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد.

رییس مؤسسه پژوهشی فرهنگ و تمدن اسلامی مشکات حکمت با بیان این که تعاملات حوزوی پایه‌ای برای گسترش هم‌افزایی‌هاست، اذعان داشت: به برکت انقلاب اسلامی، حوزه‌های علمیه کشور رشد و بالندگی فراوانی داشته است و در حوزه‌های علمیه برادران و خواهران رویکرد علمی نسبت به گذشته تقویت شده و حوزه علمیه خواهران در بعد فعالیت‌های علمی تلاش‌های قابل





قبول و ارزشمندی از خود نشان داده است.

وی رشد رقابت علمی در فضاهای حوزوی را بسیار ارزشمند توصیف نمود و با بیان این که فرصت‌های علمی رقابت‌آفرین، انگیزه نوآوری و تولید علم در عرصه‌های مختلف علم دینی را تقویت می‌کند، خاطر نشان کرد: اگر تعاملات علمی را در میان حوزه‌های علمیه خارج از کشور از جمله؛ حوزه نجف، لبنان و افغانستان تقویت نماییم، قدرت پاسخ‌گویی بر اساس نیازهای جهانی افزایش پیدا خواهد نمود.



حجت‌الاسلام والمسلمین اسکندری، در ادامه با اشاره به پیشینه هزار ساله حوزه نجف، برکات این حوزه در تربیت فرزندان علمی برای گسترش عمق فهم دینی بشریت را مورد توجه قرار داد و ابراز داشت: حوزه قم نیز در حدود ۱۰۰ سال پیش با استقرار آیت‌الله حائری، جانی دوباره گرفت و به حوزه‌ای پویا تبدیل شده و خدمات علمی گسترده‌ای را در سراسر جهان ایجاد نموده است.

وی جامعه المصطفی را از برکات انقلاب و حوزه علمیه قم برشمرد و یادآور شد: به برکات اقدام آیت‌الله حائری و انقلاب اسلامی، دانش پژوهانی از ملیت‌های مختلف جهان تربیت و به نشر معارف ناب الهی در گستره گیتی مشغول هستند.

وی در ادامه ضمن اشاره به برخی از علما و اندیشمندان وارسته حوزه نجف، با تأکید بر این که حوزه علمیه قم نیز به خصوص بعد از پیروزی انقلاب اسلامی نقش جهانی فراگیری را پیش‌روی خود ترسیم نموده است، خاطر نشان کرد: حوزه علمیه نجف با استقبال از رویکرد کنگره علمی امناءالرسال، بسترهای ارزشمندی را برای گسترش تعاملات علمی حوزه قم و نجف فراهم کرده است. در این عرصه باید حوزه علمیه خواهران قم را در مسیر تعاملات علمی با حوزه علمیه خواهران نجف قرار دهیم، و توانمندی پژوهشی آنان زمینه‌های بسترآفرین گسترش تعاملات روزافزون علمی و دانشی را فراهم آورد.





دبیر کنگره علمی امناءالرسال در ادامه مهم‌ترین رسالت کنگره را ایجاد تعامل علمی بین علمای اسلام و شیعه در سطح جهانی دانست و ابراز داشت: رصد وضعیت علمی حوزه و بررسی شیوه‌ها، روش‌ها و سبک زندگی بزرگان و احصا تولیدات و نوآوری‌های علمی ایشان از مهم‌ترین الزامات این مسیر است.

وی با بیان این که کنگره علمی امناءالرسال در آغاز فعالیت خود شخصیت وارسته آیت‌الله خراسان را مورد توجه قرار داده است، ابراز داشت: ایشان در حیات علمی خود قریب به ۶۰ عنوان کتاب را منتشر کرده اند؛ این آثار ناظر به ابعاد مختلف، فقهی، کلامی، ادبی و اخلاقی به رشته تحریر درآمده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین اسکندری، بیان داشت: در این میان بررسی سیره عملی، اخلاقی و نیز زهد و تقوای علمای ربانی به ویژه آیت‌الله خراسان نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این عالم خودساخته، اهل تلاش علمی و خستگی‌ناپذیر، آثار ارزشمندی چون: موسوعه عبدالله بن عباس را با ۲۱ جلد تدوین نموده است.

وی افزود: همراهی و ارادت آیت‌الله خراسان به امام خمینی رحمه‌الله علیه از نکات برجسته حیات این عالم ربانی است و دبیرخانه کنگره برای تعمیق فعالیت علمی تمام آثار ایشان را در قالب موسوعه ای ۶۰ جلدی تنظیم کرده و بر آن است تا بتواند با بهره‌گیری از ظرفیت پژوهشی حوزه‌های علمیه، به ویژه حوزه علمیه خواهران مقالات ارزشمندی را برای ارائه به حوزه‌های علمیه خواهران عراق ترسیم نماید.

این پژوهشگر حوزوی گفت: دبیرخانه کنگره علمی امناءالرسال تاکنون قریب به ۹ پیش‌نشست علمی برگزار نموده است، و امیدواریم با همکاری حوزه خواهران، بتوانیم در برگزاری پیش‌نشست‌ها، ضمن توجه به بازخوانی افکار عالم وارسته آیت‌الله خراسان، ضرورت تعاملات علمی حوزه نجف و قم، به ویژه با رویکرد تعاملات حوزه‌های علمیه خواهران را بررسی و تقویت نماییم.

وی در بخش پایانی سخنان خود ضمن اشاره به موضوعات متعدد این کنگره، با بیان این که در کنار بررسی شخصیت وارسته آیت‌الله خراسان، موضوعاتی ناظر به چگونگی گسترش تعاملات حوزه قم و نجف نیز مورد توجه قرار گرفته است، خاطر نشان کرد: امیدواریم ناظر به رویکرد نهادینه‌سازی تعاملات علمی بین‌المللی بتوانیم از ظرفیت حوزه‌های علمیه جهان اسلام استفاده نموده، ضمن آشنایی با اندیشه‌های مختلف اسلامی، نشست‌های علمی را با همکاری حوزه‌های ایران و عراق برگزار نماییم.





این نشست علمی با عنوان «احیا و توسعه وقف ضرورت اساسی حوزه‌ها» روز شنبه ۱۲ تیر ۱۴۰۰ توسط دانشگاه علوم قرآنی مشهد در شهر مشهد با سخنرانی دکتر نوروزی، برگزار شد. گزارش این نشست هنوز آماده نشده است.



یازدهمین پیش نشست کنگره علمی امناء الرسل

## احیا و توسعه وقف، ضرورت اساسی حوزه‌ها



دکتر مجتبی نوروزی

استادیار دانشکده علوم قرآنی مشهد

زمان: شنبه ۱۲/۴/۱۴۰۰ ساعت ۱۷

مکان: دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم (دانشکده مشهد)



<http://82.99.217.99/mashhad>



این نشست علمی با عنوان «شخصیت‌شناسی آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی الخراسان با رویکرد مهدویت» روز دوشنبه ۱۴ تیر ۱۴۰۰ توسط مرکز تخصصی مهدویت حوزه علمیه قم در شهر قم، برگزار شد. گزارش این نشست هنوز آماده نشده است.



مجلس شورای اسلامی ایران



مرکز تخصصی مهدویت

دوازدهمین پیش نشست کنگره علمی امناء الرسل

شخصیت‌شناسی حضرت آیت‌الله خراسان  
با رویکرد مهدویت



زمان: دوشنبه ۱۴/۴/۱۴۰۰

مکان: مرکز تخصصی مهدویت حوزه علمیه قم



نشست‌ها

۱۲۱



سخنران:

- ۱- حجت الاسلام والمسلمین محمد الحسون
- ۲- حجت الاسلام والمسلمین رضا مختاری
- ۳- حجت الاسلام والمسلمین محمد تقی ربانی میانجی
- ۴- حجت الاسلام والمسلمین احمدی تبار



این نشست علمی با عنوان « نقش آیت الله سید محمد مهدی موسوی الخراسان در احیای تراث أهل بیت علیهم السلام » روز سه شنبه ۱۵ تیر ۱۴۰۰ از سوی کمیته علمی کنگره علمی امناء الرسل با همکاری مجمع جهانی أهل بیت علیهم السلام در سالن جلسات ساختمان این مجمع در شهر قم، برگزار شد.

حجت الاسلام والمسلمین ربانی مسئول کمیته علمی کنگره گفت: امروز در حالی شاهد تعامل حوزه علمیه با مراکز علمی جهان هستیم، که در این دو سده شاهد دو تحول عظیمی در جهان اسلام از نظر حضور استعمارگران برای چپاول جوامع اسلامی و ظهور انقلاب اسلامی به عنوان تمدن بزرگ بودیم که توانست جهان را در نوردد و مکتبها را به خود توجه دهد و در عین حال سبب ایجاد گفتمان خاص مبتنی بر حکومت اسلامی باشد.





در چنین شرایطی آنچه که لازم و ضروری است احیاء مبانی شیعه، احیاء تراث گذشتگان و احیاء مکتب اهل بیت علیهم السلام است که تنها با هم پیوستگی پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام حوزه‌های علمیه و عالمان جهان اسلام برای نقش‌آفرینی بیشتر در میان مکاتب و مراکز علمی دنیا به وجود می‌آید. وی بیان داشت: در کنار این امر نیازمند پیوست‌های علمی و بنیادین مرتبط و به‌روز و کارآمد و توحیدی نیز هستیم تا بیش از گذشته بتوانیم مکتب اهل بیت علیهم السلام و مکتب غنی شیعه را به دنیا بشناسانیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین ربانی گفت: اگر به عنوان پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام بخواهیم در دنیای امروز اثرگذار باشیم باید کارهای علمی و مدخل‌های علمی چنان غنی باشد که بتوانیم به دنیا عرضه و ارائه کنیم.



مسئول کمیته علمی کنگره آیت‌الله موسوی الخراسانی افزود: این انتظار زمانی محقق می‌شود که همه پیروان اهل بیت علیهم السلام و حوزه‌های علمیه جهان اسلام در کنار هم اقدام به تعامل و هم‌فکری کنند. وی بیان داشت: الان این حرکتی که تحت عنوان امناء الرسل تعریف و آغاز شده یکی از همین کارهایی است که برای معرفی و شناساندن منابع غنی اهل بیت علیهم السلام و مکتب شیعه صورت گرفته است.





حجت الاسلام والمسلمین ربانی گفت: ناگفته نماند که این کار هم آنقدر درست و صحیح انجام شده که مورد توجه مراکز و نهادها هم قرار گرفته است. نهایت این که با ایجاد و تعامل و هم فکری همه نهادهای دینی و حوزوی می‌توان کارهای بزرگی برای معرفی مکتب اهل بیت علیهم‌السلام در جهان اسلام انجام داد.

مسئول کمیته علمی کنگره علمی امناءالرساله گفت: یکی از عالمان دین که توانسته در احیاء تراث نقش بی‌بدیل و بی‌نظیری از خود به نمایش بگذارد، آیت‌الله خراسان و اساساً خاندان ایشان است.

وی بیان داشت: امروز هم باید این نقش‌آفرینی برای احیاء تراث و مقابله با انواع جریان‌های ضد دینی و شیعه با قوت بیشتری تداوم پیدا کند. حجت الاسلام والمسلمین رضا مختاری رئیس مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه و عضو کمیته علمی کنگره سپس به ایراد سخن پرداخت و گفت: یکی از فعالیت‌های شایان توجه علامه خراسان، احیای تراث است؛ این کار یک کار علمی سنگین و پردردسری می‌باشد.



رئیس مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه بیان داشت: اولین شرط احیای تراث، فهم درست و دقیق متن است؛ خاندان خراسان ید طولایی در این جهت داشته‌اند.

وی افزود: تصحیح ۹ جلد از ۱۰ مجلد بحارالانوار یکی از کارهای بزرگ علامه خراسان بوده است. حجت الاسلام والمسلمین مختاری خاطر نشان کرد: آیت‌الله موسوی الخراسان در ابتدای ۹ جلد بحارالانوار مشکلات و سختی‌های تصحیح این کتاب را بیان نموده‌اند.

حجت الاسلام والمسلمین احمدی تبار معاون علمی و فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام در این نشست ضمن تأکید بر لزوم احیای یاد علمای تشیع گفت: کنگره علامه خراسان که در جهت بازشناسی فعالیت‌های ایشان در راستای خدمت به مکتب اهل بیت علیهم‌السلام می‌باشد، مورد پی‌گیری در





حوزه‌های علمیه نجف و قم بوده است.

معاون علمی و فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام اظهار کرد: یکی از ابعاد تلاش‌های علامه خراسان، احیای تراث علمی اهل بیت علیهم‌السلام بوده است؛ این کار اگر بیشتر از کارهای تحقیقی و پژوهشی نبوده باشد کمتر از آنها هم نیست.

وی عنوان داشت: کسی که بخواهد تاریخ را بشناسد و ابعاد آن را روشن کند، باید مبانی خوبی را داشته باشد تا بتواند بر اساس آنها کار کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین احمدی تبار گفت: علامه خراسان همه چیز غیر از امور یقینی را زیر نگاه مبانی و نقد و بررسی مطرح کرده؛ در خیلی موارد توانسته است واقعیت‌ها را مطرح کند و برخی موارد ممکن بوده با نظر سایرین مغایرت داشته باشد؛ اما در مجموع همه این‌ها نشانگر تلاش‌های بسیار این عالم دینی است.







چهاردهمین پیش نشست کنگره علمی امنا، الرسل

## احیاء و توسعه وقف، ضرورت اساسی حوزه‌ها



دکتر مجتبی نوروزی

استادیار دانشکده علوم قرآنی مشهد

زمان: سه‌شنبه ۱۴۰۰/۵/۱۲ ساعت ۱۷

مکان: دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم (دانشکده مشهد)



<http://82.99.217.99/mashhad>



پانزدهمین پیش نشست کنگره علمی امنا، الرسل

## انتظارات تعاملی از مراکز پژوهشی قرآنی حوزه‌های قم و نجف



دکتر نصراله شاملی

استاد تمام دانشگاه اصفهان

زمان: شنبه ۱۴۰۰/۰۶/۰۶ ساعت ۱۰ تا ۱۲

با همکاری: دانشگاه علوم قرآنی زاهدان



لینک وبینار: [meet.quran.ac.ir/zahedan](http://meet.quran.ac.ir/zahedan)

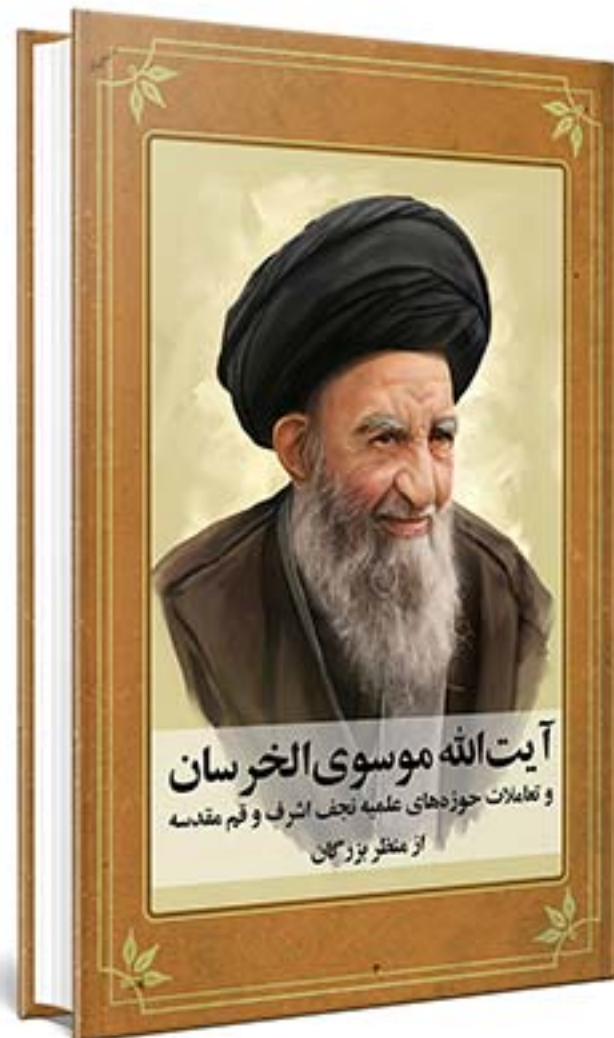


مصاحبہا



مصاحبه‌های انجام شده جهت تدوین کتاب

«آیت‌الله موسوی الخراسان و تعاملات حوزه‌های علمیه نجف اشرف و قم مقدسه از منظر بزرگان»



(۱) شناسایی مصاحبه‌شونده‌ها

مرحله اول: تمرکز بر شخصیت‌های علمی که اسامی آنان در جلسه شورای علمی به تصویب رسیده است.

مرحله دوم: بررسی و مشاوره درباره چگونگی انجام مصاحبه

اتخاذ تدابیر لازم جهت هماهنگی و پشتیبانی از نظر تصویربرداری و ضبط مصاحبه‌ها

اولویت‌بندی مصاحبه‌ها

اولویت‌بندی افراد مصوب بر اساس دسترسی به فرد، وضعیت مزاجی و فرصت‌های ممکن

(۲) هماهنگی با مصاحبه‌شونده‌ها

مطالعه و تحقیق رویکرد علمی و جایگاه تخصصی مصاحبه‌شونده‌ها تا بر اساس آن سئوالات مصاحبه

طراحی شود.

(۳) تدوین پرسش‌ها و محورهای مصاحبه

برای هر فرد مصاحبه‌شونده پرسش‌های خاص و محورهایی مرتبط با فرد تهیه شده است.

(۴) تشکیل کمیته مصاحبه

(۵) تشکیل تیم پشتیبان مصاحبه





حجت الاسلام والمسلمین رضا مختاری حفظه الله



آیت الله محمد جواد مروجی طبسی حفظه الله



حجت الاسلام والمسلمین محمد الحسون حفظه الله



آیت الله نجم الدین طبسی حفظه الله



آیت الله محسن اراکی حفظه الله







اواسط اسفند سال ۹۹ مصاحبه‌ای با حضرت استاد محمدجواد مروّجی طبسی پیرامون شخصیت حضرت آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی‌الخرسان انجام شد.

در این مصاحبه آیت‌الله طبسی به سابقه آشنایی بیش از ۵۰ ساله خود با آیت‌الله موسوی‌الخرسان و خاندان خراسان و نیز سابقه آشنایی پدر بزرگوارشان<sup>علیه السلام</sup> با مرحوم آیت‌الله سیدحسن خراسان پدر آیت‌الله سید محمد مهدی اشاره کرده و خاندان خراسان را از خانواده‌های مکرم و اهل علم و فضیلت دانستند و به برخی از خصوصیات مرحوم سیدحسن خراسان اشاره کردند، از جمله مواظبت ایشان بر تشرّف به زیارت کربلا در شب‌های جمعه، شهادت‌شان در برخورد با برخی مسئولان حکومتی در آن دوره، حمایت از امام خمینی<sup>علیه السلام</sup> در زمان تبعید ایشان به عراق، و اهتمام ایشان به احیای کتب اربعه و آثار شیخ طوسی<sup>علیه السلام</sup>. ایشان جریان احیای کتب را در نجف شروع کردند و اولین مشوق و الگوی آیت‌الله سید محمد مهدی خراسان برای ورود به حوزه تحقیق و احیای آثار قدما پدرشان بودند. در مورد آیت‌الله محمد مهدی خراسان نیز به خصوصیات بارز ایشان مانند تواضع، اخلاقی بودن، و ساده زیستی ایشان اشاره کردند و جریانی درباره احتیاط و امتناع ایشان از پذیرفتن وجوهات شرعی نقل نمودند. همچنین از اهتمام به انجام کارهای بر زمین مانده بجای پرداختن به مباحث کارشده و تقریرات فقهی و اصولی، و تلاش و زحمت







طاقت‌فرسای ایشان در تصحیح کتب قدما و ارتباطشان با مرحوم شیخ کاظم کتبی صاحب چاپ‌خانه حیدریه نجف گفتند و این‌که در حدود هفتاد سال پیش علمایی مانند مرحوم آیت الله سید عبدالهادی شیرازی و هبه‌الدین شهرستانی<sup>ع</sup> در مورد ایشان که در سن جوانی بوده‌اند تعابیر تحسین‌آمیز و بلندی داشته‌اند. یکی از نکات قابل توجه این‌که بسیاری از درس‌ها مانند درس مرحوم اصفهانی و نایینی و دیگران در نجف به زبان فارسی بوده است. استاد طبسی برای گسترش تعامل میان دو حوزه پیشنهاداتی ارائه دادند. از جمله دایرشدن درس‌های تابستانی در حوزه علمیه و سفر طلاب قم در تابستان به نجف و بالعکس، ایجاد نشریات و مجلات علمی مشترک میان دو حوزه نجف اشرف و قم، دیدار طلاب با شخصیت‌های علمی در دو حوزه، نشست‌های علمی بین دو حوزه، و برگزاری بزرگداشت علمای دو حوزه مانند همین کنگره بزرگداشت مربوط به حضرت آیت‌الله خراسان حفظه الله.





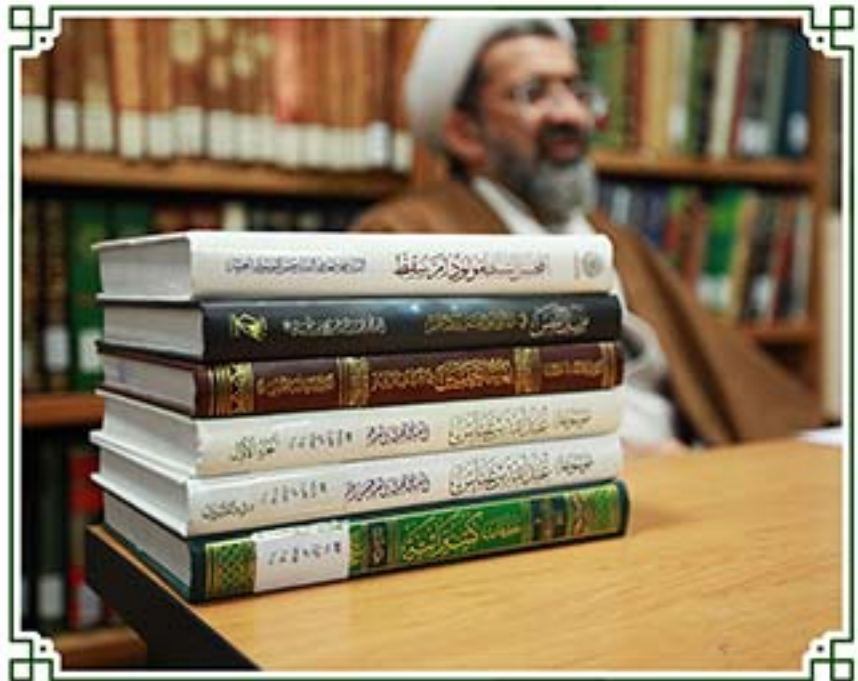
اواخر بهمن ماه سال ۹۹ مصاحبه‌ای با حجت‌الاسلام والمسلمین رضا مختاری پیرامون شخصیت حضرت آیت‌الله محمد مهدی موسوی الخراسان انجام شد. ایشان در این مصاحبه ابعاد و ابعادی از شخصیت و ویژگی‌های علمی و عملی آیت‌الله الخراسان را تشریح کردند.

معنویت، تقید به عبادات به نحوی که اقامه جماعت، نوافل و حتی روزه مستحبی ماه‌های رجب و شعبان از سوی معظم له در سن حدود نود سالگی و گرمای تابستان نجف اشرف ترک نشده است، زندگی ساده و بی‌آلایش و زهد، برخی از جنبه‌های علمی بود که در این مصاحبه به آن اشاره شد. همچنین دیدگاهها و بینش سیاسی و اجتماعی ایشان و تأکیدشان بر لزوم تقریب درون مذهبی و تقویت تفاهم و تعامل میان شیعیان و اتحاد و همکاری میان حوزه‌های علمیه مناطق مختلف علاوه بر تقریب مذاهب اسلامی از دیگر نکات مورد اشاره بود.

در مورد ابعاد علمی شخصیت آیت‌الله موسوی الخراسان نیز به آثار علمی فراوان ایشان اشاره شد که دارای دو بخش است: آثار علمی مستقل مانند موسوعه ابن عباس که منتخب کتاب سال جمهوری اسلامی بوده، و تصحیح آثار گذشتگان مانند موسوعه ابن ادریس رحمه الله. ایشان حواشی بسیاری بر کتاب‌های گوناگون هم نوشته اند که تدوین نشده و اکنون هم با وجود سن بالا سرگرم مطالعه، پژوهش و تألیف هستند که کتابی تحقیقی را در مورد زندگی امام حسن مجتبی علیه السلام در دست نگارش دارند. از اموری که ایشان بدان تأکید دارند جرأت نقد علمی بزرگان و پرهیز از تقدس دادن به آراء علمی و سخنان غیر معصومان، در عین رعایت نهایت احترام نسبت به ایشان است. همچنین ایشان با شخصیت‌های شیعه و اهل سنت تعاملات







علمی داشته و از فضای علمی امروز در جهان عرب و اهل سنت نیز مطلع بوده و مقالات انتقادی و علمی در پاسخ برخی از شخصیت‌های علمی اهل سنت معاصر نوشته‌اند. آشنایی با زبان فارسی و فضای علمی ایران، دقت و انصاف علمی و عدم عجله در نشر آثار به طوری که حدود هفتاد سال را صرف تکمیل موسوعه ابن عباس کرده اند و مقاومت در برابر فشارهای حکومت بعث در زمان صدام از دیگر نکاتی بود که در این مصاحبه پیرامون شخصیت حضرت آیت‌الله موسوی‌الخرسان به آن اشاره شد.



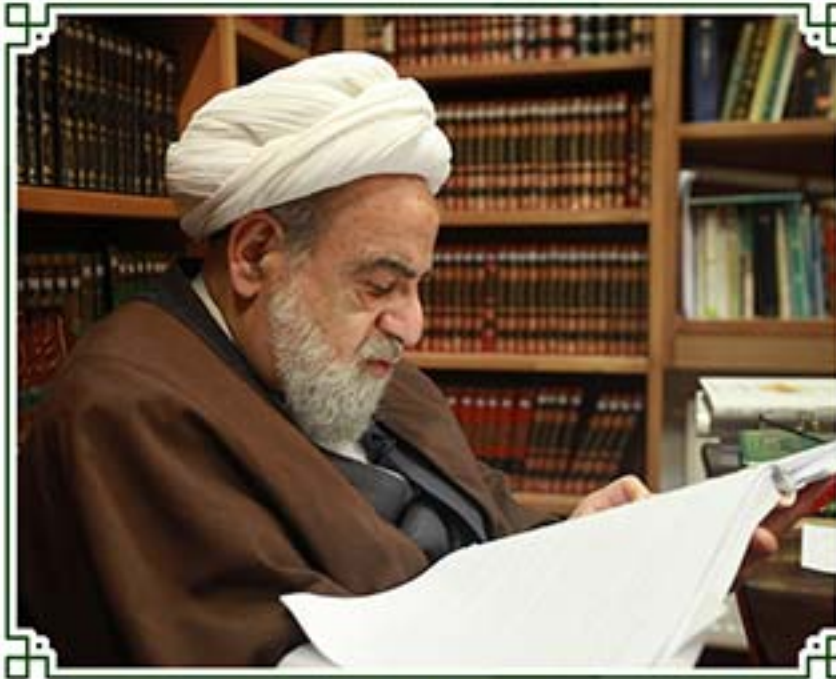




اوایل اسفند سال ۹۹ مصاحبه‌ای با آیت‌الله نجم‌الدین طبسی پیرامون شخصیت حضرت آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی‌الخرسان انجام شد. در این مصاحبه آیت‌الله طبسی با اشاره به آشنایی بیش از ۵۰ ساله با خاندان خراسان و نیز آشنایی پدرشان با پدر آیت‌الله سید محمد مهدی خراسان ایشان را از شخصیت‌های کم نظیر و مفاخر شیعه، ذخایر حوزه‌ها و محققان بزرگ مکتب اهل بیت علیهم‌السلام دانستند و توضیحاتی درباره آثار علمی و کتاب‌های تحقیقی ایشان ارائه نمودند. از جمله کتاب موسوعه ابن عباس و تلاش بی‌نظیر نویسنده برای تحقیق درباره زندگی ایشان و زدودن پیرایه‌هایی که درباره این صحابی مدافع امیرالمؤمنین علیه‌السلام وجود دارد، یا کتاب‌های دیگر آیت‌الله موسوی‌الخرسان درباره سجده بر تربت حسینی علیه‌السلام، یا مسأله فدک، یا شهادت حضرت محسن علیه‌السلام و مانند آن، که همگی به شیوهای تحقیقی و علمی و در راستای روشنگری درباره مسائل صدر اسلام و اثبات حقانیت مکتب اهل بیت علیهم‌السلام نگاشته شده، یا مقدمات ایشان بر کتاب‌های گوناگون از قبیل کتاب «البيان في اخبار صاحب الزمان علیه‌السلام» نوشته «گنجی شافعی» که از بهترین کتاب‌هایی است که در آن یکی از علمای اهل سنت در هشتصد سال قبل، ولادت و حیات امام زمان علیه‌السلام را ثابت می‌کند. ویژگی مقدمه‌های ایشان نیز خبرویت علمی و تسلط ایشان بر مصادر و مطالب است که موجب دفع شبهات مهم از کتاب و مؤلف و تذکر نکات علمی ارزشمند است. مانند مقدمه کتاب «مکارم الاخلاق» که در آن به دخل و تصرف در چاپ این کتاب در مصر اشاره کرده‌اند یا مقدمه‌های دیگری که بر حدود ۲۵ کتاب نوشته‌اند. استاد طبسی به ذکر خاطرات و نکاتی از ملاقات‌های خود با آیت‌الله موسوی‌الخرسان نیز پرداختند.







مانند انتقاد آیت‌الله موسوی الخرسانی از برخی تندروی‌های مذهبی که میان مسلمانان تفرقه انداخته و موجب سوءاستفاده دشمنان است، یا خاطراتی که ایشان از استادشان حضرت آیت‌الله خویی رحمته‌الله نقل کردند و ارتباط نزدیک ایشان با آیت‌الله خویی رحمته‌الله و این که تجهیز آیت‌الله خویی رحمته‌الله پس از رحلت به دست ایشان و با کفنی که برای خود آماده کرده بودند انجام گرفت. نکاتی هم درباره ارتباط علمای نجف با امام خمینی رحمته‌الله پس از تبعید ایشان به عراق ذکر نمودند و بر لزوم تبادل تجارب علمی و عملی میان بزرگان قم و نجف و گسترش آشنایی و ارتباط بیوت علما و فضایی دو حوزه و تقویت تعاملات میان دو حوزه تأکید کردند.







اردیبهشت سال ۱۴۰۰ مصاحب‌های با حجت‌الاسلا والمسلمین شیخ محمد حسون مدیر مرکز الأبحاث العقائدية پیرامون شخصیت حضرت آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی‌الخرسان انجام شد.

در این مصاحبه که به زبان عربی انجام گرفت، حجت‌الاسلا والمسلمین حسون حضرت آیت‌الله خراسان را عالمی بزرگ و فاضل، ادیب و شاعر، کریم و جواد و متواضع، و میراث‌دار علمای گذشته توصیف کردند که شخصیتشان دارای ابعاد مختلف است. ایشان به دو خصوصیت کم‌نظیر علامه خراسان اشاره کردند، اول وسعت اطلاعات و احاطه علمی ایشان نسبت به مباحث گوناگون و تخصص ویژه در کتاب‌شناسی است، به گونه‌ای که ایشان را می‌توان به یک کتاب‌خانه بزرگ تشبیه کرد و در مورد کتاب‌های گوناگون، چه چاپ‌شده و چه خطی که صحبت می‌شود ایشان اطلاعات زیادی در مورد آن کتاب و مولف و نسخه‌های آن در اختیار می‌گذارند. دومی گشاده‌دستی‌شان در بذل معلومات خود به دیگران و نیز در زمینه در اختیار گذاشتن کتاب‌های ارزشمندی که در کتاب‌خانه بزرگ خود دارند. همچنین در نقد علمی روش خاص خود را دارند که با مطالعه عمیق آثار به نقد آن‌ها می‌پردازند و هیچ‌کس و هیچ کتابی را به غیر از قرآن مجید و کلام معصومان علیهم‌السلام مقدس و مصون از خطا نمی‌دانند و عناوین بزرگان مانع از بررسی علمی و نقد نوشته‌های‌شان از سوی ایشان نیست. اما نقد را با روشی کاملاً علمی و محققانه و در محافل علمی ارائه می‌دهند نه در شبکه‌های ماهواره‌ای و محیط‌های غیرتخصصی. حجت‌الاسلا والمسلمین حسون همچنین به موسوعه ابن‌عباس اشاره کردند که آیت‌الله خراسان بیش از ۵۰ سال صرف تألیف آن کرده و انگیزه خود را زدودن تحریفات و پیرایه‌هایی که موجب مظلوم واقع شدن این صحابه جلیل‌القدر در تاریخ شده عنوان کردند. همچنین به برخی از کتاب‌های منحصر به فرد ایشان مثل کتاب‌شان در مورد حضرت محسن علیه‌السلام و یا کتاب خاطراتشان که در واقع بیانگر تاریخ یک قرن اخیر و بسیاری از امور مهم و اجتماعی و سیاسی است و نیز کتابی که در مورد







وقایع بعد از حکومت امیرالمؤمنین علیه السلام تا شهادت امام حسین علیه السلام در چندین جلد در حال تکمیل و آماده‌سازی برای چاپ است و نیز کتاب‌های فراوان چاپ یا تکمیل نشده و حاشیه‌های دست نویس زیادی که بر کتاب‌های گوناگون نوشته‌اند اشاره کرده و پیشنهاد کردند برای استفاده از این تحقیقات در زمان حیات این بزرگوار مرکز یا گروهی ایجاد شود که با اشراف خودشان به تنظیم و تکمیل و چاپ این آثار گران‌بها اهتمام نماید و کنگره‌هایی این‌چنین را موجب تقویت آشنایی متقابل و تعامل میان حوزه‌های علمیه به ویژه نجف اشرف و قم و موجب تقویت اسلام و مکتب اهل بیت علیهم السلام دانستند.







در اوایل مرداد ماه سال ۱۴۰۰ مصاحبه‌ای با آیت‌الله محسن اراکی در رابطه با شخصیت آیت‌الله موسوی الخرسان و تعاملات حوزه علمیه نجف اشرف و قم صورت گرفت که ایشان در این مصاحبه ضمن قدردانی از برگزارکنندگان کنگره علمی امناء الرسل با اشاره به روایت «الفقهاء امناء الرسل»، پرورش فقها و علمایی که در قله‌های علم و عمل قرار دارند در مکتب اهل بیت علیهم‌السلام را از معجزات اهل بیت دانستند، به طوری که این مکتب بعد از بیش از هزار سال که از زمان حضور ائمه علیهم‌السلام می‌گذرد هنوز علمایی تربیت می‌کند که در تراز اصحاب و شاگردان بی‌واسطه معصومین علیهم‌السلام هستند. این توفیق با وجود آن پدید آمده که حوزه‌های علمیه گرفتار فشارها و طوفان‌های سهمگین بوده و حکومت‌های طاغوتی در صدد اضمحلال حوزه‌ها بوده‌اند. ایشان با نقل قولی از پدرشان بیان داشتند که در زمان رضاشاه به طلاب در قم اجازه تلبس و درس و بحث داده نمی‌شد و ایشان مجبور بودند روزها برای درس و بحث به روستاهای اطراف قم بروند. حوزه علمیه نجف نیز در طول تاریخ با فشارهای زیادی مواجه بوده که یکی از سخت‌ترین دوران این حوزه، دوران چهل ساله حکومت حزب بعث بوده که رسماً شعار «الاشیعه بعد الیوم» را می‌داد و جمع زیادی از علمای طراز اول و وابستگان به بیوت علما در زمان حزب بعث به شهادت رسیدند که در تاریخ حوزه‌های علمیه بی‌سابقه بود و گونه‌ای از نسل‌کشی در این دوره اتفاق افتاده، اما حوزه علمیه نجف نه تنها از بین نرفته بلکه قوی‌تر نیز شده است. ایشان با نقل مطلبی از قول یکی از مقامات مذهبی مسیحی انگلستان که از نفوذ کلام علمای شیعه اظهار تعجب کرده بود، رمز این مطلب را اهتمام علمای شیعه به عمل به دانسته‌ها عنوان کرد.

آیت‌الله اراکی در ادامه با ذکر سابقه دیرینه آشنایی و ارتباط خانوادگی خود با بیت‌الله خرسان، از مرحوم سیدحسن خرسان پدر آیت‌الله سید محمد مهدی الخرسان به عنوان فقیهی مسلط و متبحر و اخلاقی یاد کردند که عمل به علم را بر تعلیم مقدم می‌داشت و علاوه بر آثار علمی مانند تحقیق کتاب من لایحضره الفقیه و







تعلیقات ارزشمند بر مشیخه فقیه، عالمی عامل، دائم الذکر، منقطع الی الله و مصداق بارز «من یدکرکم الله رویته»، متواضع و مبادی آداب اسلامی بود به گونه‌ای که مردم با دیدن رفتار عملی امثال ایشان می‌توانستند زندگی و آداب و سنن و مستحبات اسلامی در زمینه‌های مختلف را فرا بگیرند و ایشان و فرزندان ایشان، آیت‌الله سید محمد مهدی رحمته‌الله و سید محمد رضا رحمته‌الله و خاندان خرسان همگی دارای خصوصیتی مانند علم و تقوا و صفا و اخلاص و دوری از شهرت بوده‌اند. ایشان و علمایی مانند ایشان برای دوری از شهرت و شائبه منیت، گاهی از تألیفات مرسوم یا تدریس در سطوح عالی نیز اجتناب و به تدریس سطوح پایین‌تر حوزوی اکتفاء می‌کردند. آیت‌الله اراکی در بخش دیگری از مصاحبه در پاسخ به سوالی پیرامون توجه به جنبه‌های اجتماعی و سیاسی در حوزه‌ها، سیاست را به معنای قانون و فرمان برای اداره جامعه و فقه شیعه را قانون اداره جامعه دانستند و با توجه به این‌که شیعیان معتقدند معصوم و جانشینان معصوم باید حاکم جامعه باشند و حاکم شرع در زمان غیبت در نظر همه فقهای شیعه عبارت است از مجتهد جامع الشرایط، فقه شیعه را فقهی سیاسی دانستند. حوزه‌های علمیه نیز در تمام طول تاریخ دارای جهت‌گیری و مبارزات سیاسی بر علیه طواغیت بوده است. این مبارزه در حوزه نجف در زمان حزب بعث به صورت‌های مختلفی مانند قیام علنی و مبارزات مخفیانه در جریان بوده و ایشان شهادت بیشتر دوستان هم‌درس و هم‌دوره خود به دست صدام را شاهدی روشن بر این مبارزه سیاسی در حوزه نجف به شمار آوردند، و حفظ و بقاء حوزه علمیه و نهاد مرجعیت را نیز مرهون تدابیر علما دانستند، که در نتیجه آن اکنون با فتوای حضرت آیت‌الله العظمی سیستانی رحمته‌الله بساط داعش در عراق جمع می‌شود و امروز مرجعیت عامل اصلی ثبات سیاسی در عراق است.

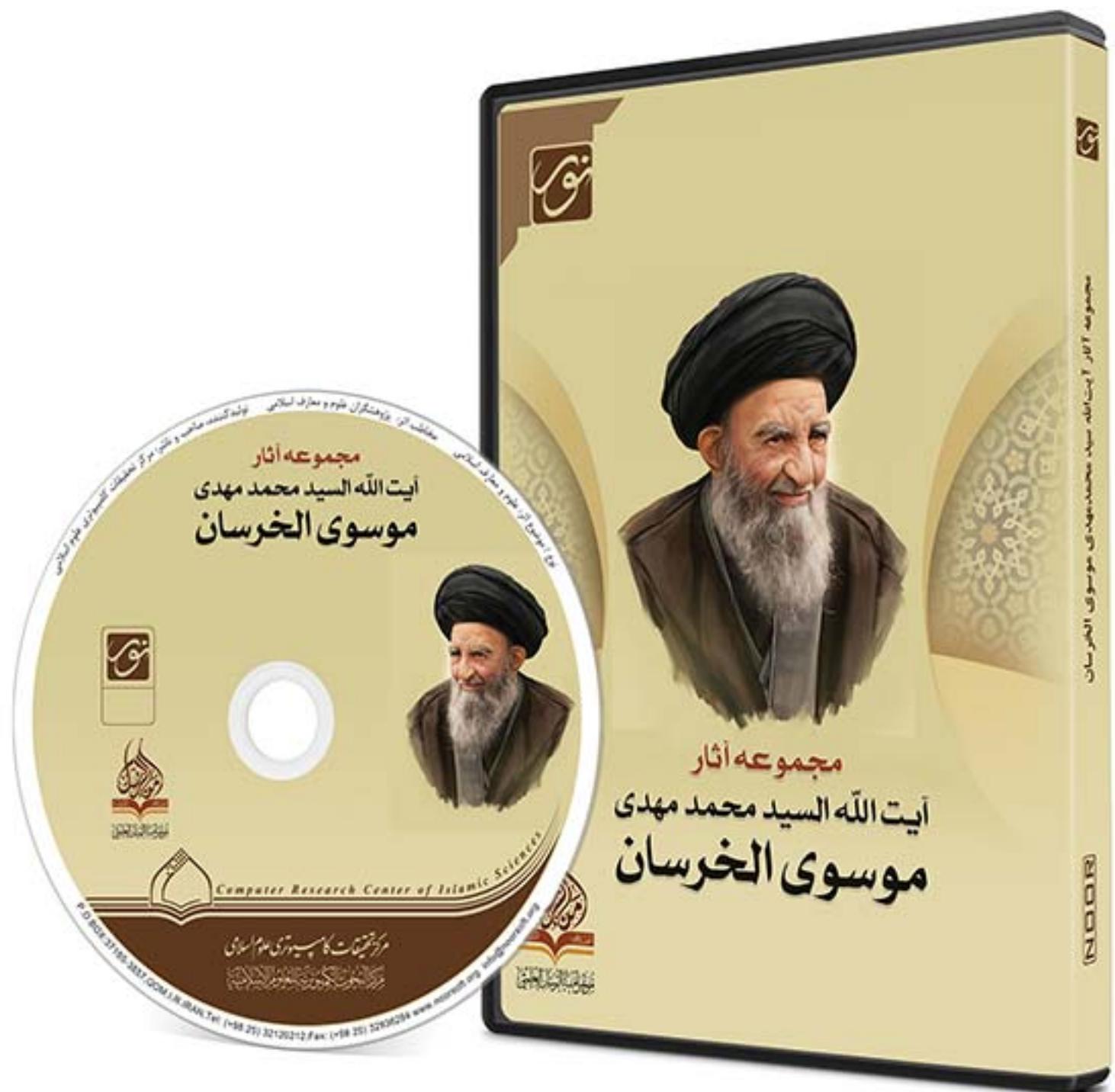


# امور اجرایی



تولید نرم افزار آثار آیت الله موسوی الخراسانی

برای تولید نرم افزار آثار آیت الله موسوی الخراسانی با مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور قراردادی منعقد شده است و آثاری که متن ورد آن‌ها موجود بوده در اختیار آن مرکز قرار داده شده است. تعداد ۸ اثر فاقد فایل ورد هستند که با پیگیری‌های انجام شده قرار شده که مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور این آثار را تایپ نماید و قرارداد آن نیز تنظیم شده است. امور گرافیکی نرم افزار به پایان رسیده است. و پس از تایپ این آثار باقیمانده؛ نرم افزار مجموع کتاب‌های آیت الله موسوی الخراسانی تحویل دبیرخانه خواهد شد.







برای چاپ و انتشار آثار آیت الله موسوی الخراسان تحت عنوان «موسوعه آیت الله سید محمد مهدی موسوی الخراسان» اقدامات زیر صورت پذیرفته است:

۱. تهیه لیست آثار منتشر شده آیت الله موسوی الخراسان؛
۲. تهیه آثار و فایل های ورد و pdf کتاب های منتشره؛
۳. شش جلد کتاب با موضوع امام امیر مومنان علی علیه السلام - یک جلد با موضوع امام حسن علیه السلام و دو جلد با موضوع امام حسین علیه السلام از سوی مؤسسه ابحاث العقائديه در حال آماده سازی برای نشر در کنگره می باشد.
۴. پی گیری برای دریافت سایر آثار منتشره نشده آیت الله موسوی الخراسان: در حال حاضر فقط دو اثر را ایشان موافقت و ارسال نموده اند. این دو اثر به مؤسسه کتاب شناسی شیعه تحویل داده شده است تا برای چاپ آماده شود.
۵. گفتگو با آقای دکتر جوادی معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جهت تامین کاغذ مورد نیاز و موافقت ایشان برای تامین کاغذ مورد نیاز؛
۶. گفتگو با سازمان اوقاف و امور خیریه برای نشر آثار کنگره در چاپخانه های در اختیار و درخواست اختصاص منابع مالی خاص برای نشر آثار دینی از رئیس سازمان و اعلام موافقت ایشان.
۷. گفتگو با مدیر مؤسسه انتشارات حوزه علمیه و بررسی های کارشناسی جهت برآورد هزینه های ویرایش، صفحه بندی، طرحی جلد، فیلم وزینک بر اساس قالب واحد مجموع منشورات کنگره علمی امناء الرسل و موسوعه آیت الله سید محمد مهدی موسوی الخراسان
۸. بررسی حجم کاغذ مورد نیاز و برآوردهای مالی توسط مدیر و کارشناسان مؤسسه انتشارات حوزه علمیه؛
۹. بررسی حجم موسوعه آیت الله موسوی الخراسان و مقالات کنگره، مصاحبه های انجام شده با شخصیت های علمی و سایر متن های لازم برای انتشار به عنوان خروجی های کنگره توسط کمیته علمی دبیرخانه





در این باره به جهت ضرورت حفظ اسناد و مدارک و مصوبات و صورت‌جلسات و کلیه متن‌ها و یادداشت‌های مربوط به کنگره در دبیرخانه اقداماتی به شرح ذیل برای تهیه بانک اطلاعات انجام شده‌است:

- ۱) گردآوری و تجمیع صورت جلسات شورای علمی؛
- ۲) گردآوری و تجمیع فایل صوتی جلسات علمی؛
- ۳) گردآوری و تجمیع صورت جلسات دبیرخانه؛
- ۴) گردآوری و تجمیع فایل صوتی جلسات دبیرخانه؛
- ۵) تهیه بانک اطلاعات مکاتبات انجام شده از سوی دبیرخانه؛
- ۶) تهیه بانک اطلاعات مکاتبات انجام شده از سوی مسئول کمیته علمی؛
- ۷) تهیه بانک اطلاعات نامه‌های رسیده به دبیرخانه.





گزارش سایت اطلاع رسانی کنگره آیت الله موسوی الخرسان

سایت اطلاع رسانی کنگره با هدف اطلاع رسانی از فعالیت های دبیرخانه و نیز ایجاد ارتباط مستمر و اثرگذار با محققین و پژوهش گران ارجمنند و ایجاد درگاهی جهت دریافت آثار ارزشمند ایشان در محورهای مصوبه کنگره راه اندازی شده است.

که تا به حال (مرداد ۱۴۰۰) ۸۲۳۶۴ تعداد بازدید از سایت صورت گرفته است.



بخش های اصلی این سایت عبارتند از:



۱. فرزندگان: در این بخش شرح حال، آثار و زندگی‌نامه عالمان و فرزندگان از حوزه علمیه قم و نجف با استناد به منابع معتبر و با هدف معرفی بزرگان به جامعه علمی کشور و نیز الگوسازی از شخصیت‌های فاخر شیعه ارائه می‌شود.

تاکنون شرح حال ۱۳ نفر از عالمان شیعه در این قسمت بارگذاری شده است که به ترتیب حروف الفبا عبارتند از:

آیت‌الله سید مهدی موسوی‌الخرسان دام‌ظله‌ه



۱

آیت‌الله العظمی بروجردی رحمته‌الله



۲

آیت‌الله عبدالله جوادی آملی دام‌ظله‌ه



۳

آیت‌الله العظمی شیخ عبدالکریم حایری یزدی رحمته‌الله



۴

آیت‌الله العظمی سیدعلی خامنه‌ای دام‌ظله‌ه



۵

آیت‌الله العظمی آخوند خراسانی رحمته‌الله



۶





آیت الله العظمی امام خمینی رحمته الله؛



۷

آیت الله العظمی خویی رحمته الله؛



۸

آیت الله العظمی سیستانی دام ظلته؛



۹

آیت الله العظمی میرزای شیرازی رحمته الله؛



۱۰

آیت الله علامه طباطبایی رحمته الله؛



۱۱

آیت الله العظمی شیخ جعفر کاشف الغطاء رحمته الله؛



۱۲

آیت الله العظمی میرزای نائینی رحمته الله؛



۱۳

و شخصیت‌های دیگری هم بر اساس رویکرد آینده‌کنگره که قرار است موضوع محور برگزار شود انتخاب شده‌اند که به تدریج شرح حال آنان به بخش فرزندانگان اضافه می‌شود.





۲. آثار: این بخش با هدف استفاده محققین و نویسندگان ارجمنند، فایل آثار حضرت آیت‌الله موسوی‌الخرسان به صورت pdf بارگذاری شده و قابل دانلود می‌باشد. با توجه به این‌که آثار ایشان در ایران با محدودیت چاپ و دسترسی مواجه است این بخش می‌تواند کمک شایانی به علاقه‌مندان به مطالعه در زمینه آثار این عالم ارجمنند و محقق والا مقام داشته باشد.



آثاری که در سایت به اشتراک گذاشته شده با دفعات دانلود به شرح ذیل میباشد:

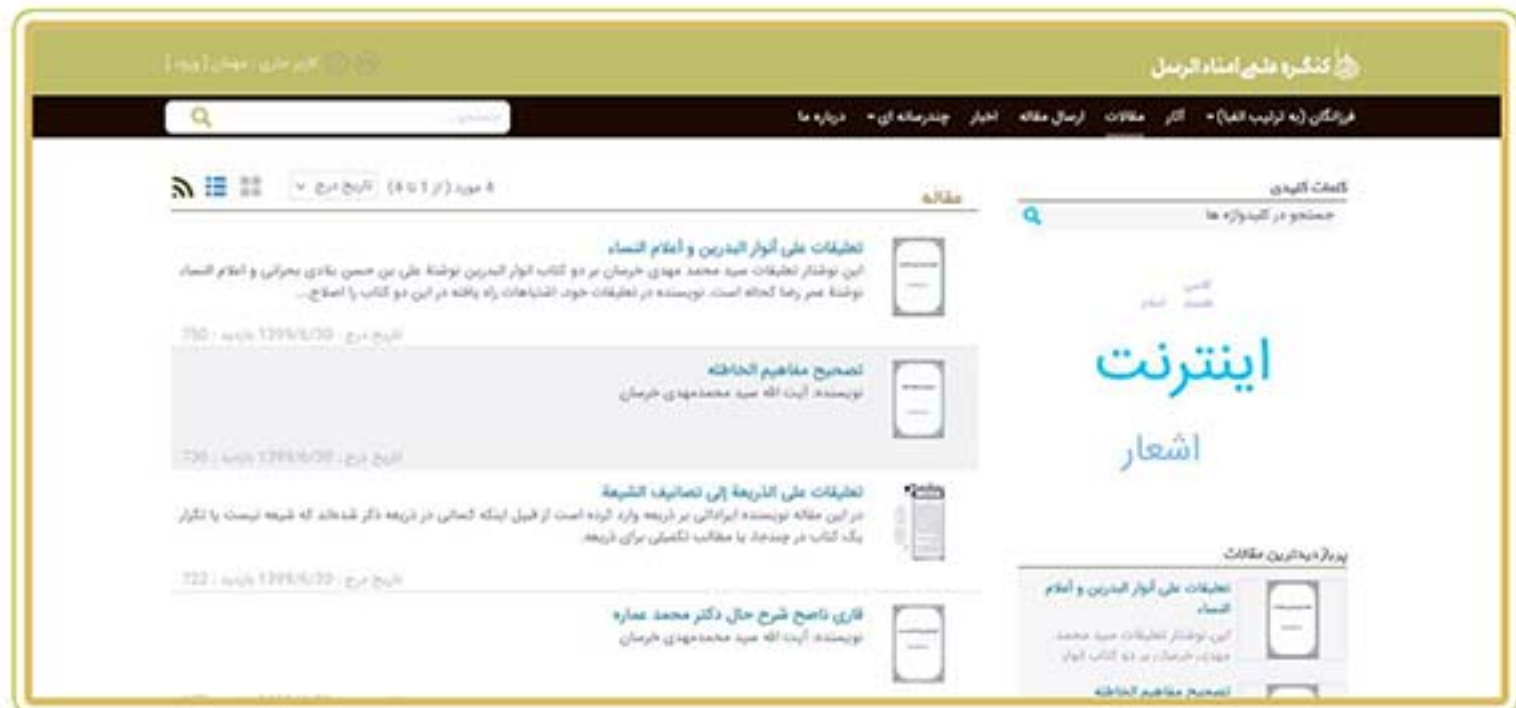
- |                                 |   |
|---------------------------------|---|
| ۴۴۶ مورد بازدید، ۲۹ بار دانلود. | ۱. حی علی خیر العمل                         |
| ۳۶۲ مورد بازدید، ۲۱ بار دانلود. | ۲. السجود علی التربة الحسينية               |
| ۴۵۶ مورد بازدید، ۱۷ بار دانلود. | ۳. موسوعة ابن ادریس حلی (در ۱۴ جلد)         |
| ۷۲۹ مورد بازدید، ۲۹ بار دانلود. | ۴. مقدمات کتب تراثیة (در ۲ جلد)             |
| ۷۲۵ مورد بازدید، ۲۱ بار دانلود. | ۵. علی امام البررة (در ۳ جلد)               |
| ۳۷۴ مورد بازدید، ۲۱ بار دانلود. | ۶. مزیل اللبس فی مسئلتی شق القمر و رد الشمس |
| ۲۶۸ مورد بازدید، ۲۴ بار دانلود. | ۷. نهاية التحقیق                            |
| ۳۴۸ مورد بازدید، ۲۲ بار دانلود. | ۸. المحسن السبط مولود أم سقط                |
| ۸۳۵ مورد بازدید، ۴۸ بار دانلود. | ۹. موسوعة عبدالله بن عباس (در ۲۱ جلد)       |
| ۶۴ مورد بازدید، ۱۶ بار دانلود.  | ۱۰. ذیل کشف الظنون                          |





۳. مقالات: این بخش با هدف اطلاع‌رسانی از مقالات علمی نگارش‌یافته در محورهای فراخوان شده کنگره راه‌اندازی شده است و در حال حاضر چهار مقاله از مقالات آیت‌الله موسوی‌الخراسان با عناوین ذیل در آن بارگذاری شده است:

۱. تعلیقات علی أنوار البدرین و أعلام النساء ۳۰ بار دانلود
۲. تعلیقات علی الذریعة إلی تصانیف الشیعة ۲۳ بار دانلود
۳. تصحیح مفاهیم الخاطئة ۲۰ بار دانلود
۴. قاری ناصح شرح حال دکتر محمد عمارة ۱۷ بار دانلود



۴. ارسال مقاله: این بخش جهت دریافت مقالات نویسندگان و پژوهش‌گران ارجمند در زمینه محورهای مرتبط با کنگره که از طریق سایت فراخوان شده است راه‌اندازی شده و قابلیت دریافت مقالات را دارد.





۵. اخبار: یکی از بخش‌های اصلی و مهم سایت کنگره، بخش اخبار است که به صورت روزانه رویدادهای مرتبط با کنگره اعم از برگزاری جلسات، کمیته‌ها، دیدار با عالمان و مدیران مراکز حوزوی نشست‌های علمی و تخصصی و سایر فعالیت‌های مربوط به دبیرخانه را پوشش داده و اطلاع‌رسانی می‌کند. تا کنون حدود بیست خبر از فعالیت‌های مرتبط با کنگره در سایت منتشر شده است که به طور مثال خبر فراخوان مقالات حدود ۱۰۰۰ مورد بازدید داشته است.



۶. چند رسانه‌ای: در این قسمت صداها، تصاویر و فیلم‌های مرتبط با کنگره و فعالیت‌های آن به اشتراک گذاشته است. که از میان آن‌ها می‌توان به صوت نشست‌های علمی، تصاویر نشست‌ها، دیدارها، جلسات و مصاحبه‌های علمی اشاره کرد.





۷. درباره ما: این بخش از سایت به معرفی اهداف و ساختار دبیرخانه کنگره اختصاص یافته است.

برخی از اهدافی که برای راه‌اندازی کنگره در این بخش آمده است عبارتند از:

- ۱) توجه به اصالت حوزه‌های علمیه؛ استواری؛ ریشه‌دار بودن و مرجعیت معارفی اهل بیت علیهم‌السلام در جهان اسلام (شیعه امامیه)؛
- ۲) معرفت‌یابی صحیح و اعتمادساز از رسالت حوزه و شناخت مأموریت‌های آن؛
- ۳) شناخت درست جایگاه علم‌آموزی تعلیم و تعلم در حوزه علمیه: اصول، مبانی و شیوه (سبک زندگی علمی حوزویان)؛
- ۴) بهره‌مندی از ظرفیت‌های اندیش‌های حوزه‌های علمیه نجف اشرف و قم مقدسه؛ در رشد و تعالی جوامع اسلامی؛
- ۵) بهره‌مندی از ظرفیت‌های و نقش حوزه‌های علمیه و عالمان دینی در هدایت‌گری‌های میدانی؛
- ۶) تکریم و قدرشناسی از رجال علم و فقاہت؛ تحقیق و تتبع و استقامت و پایداری.
- ۷) در بخشی از سایت لوگوی مراکز مشارکت‌کننده در کنگره درج شده اند که از طریق لوگو می‌توان به سایت‌های اطلاع‌رسانی مراکز دسترسی پیدا کرد. اسامی مراکز عبارتست از:

۱. مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

۲. مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

۳. جامعه المصطفی العالمیه

۴. مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام

۵. مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

۶. سازمان اوقاف و امور خیریه

۷. مرکز ابحاث العقائدیہ

۸. سازمان اوقاف و امور خیریه

۹. مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه

۱۰. مؤسسه فرهنگ و تمدن اسلامی مشکات حکمت





پیوستہا



مکاتبات انجام‌شده با شخصیت‌های علمی و محققان آیات و حجج اسلام آقایان:

- ۱) شیخ حسن جواهری
- ۲) شیخ محمد سند
- ۳) نجم‌الدین مروجی طبسی
- ۴) محمدجواد مروجی طبسی
- ۵) سید احمد مددی
- ۶) سید محمدرضا حسینی جلالی
- ۷) سید علی اکبر حائری
- ۸) السید علی نقی اردبیلی
- ۹) شب زنده‌دار
- ۱۰) محسن قمی
- ۱۱) علی اکبر رشاد
- ۱۲) شیخ هادی آل‌راضی
- ۱۳) سید عادل العلوی
- ۱۴) سید منذر حکیم
- ۱۵) سید مهدی رجایی
- ۱۶) سید محمد مهدی میرباقری
- ۱۷) بوالقاسم علیدوست
- ۱۸) شیخ محمدجعفر شمس‌الدین
- ۱۹) شیخ عبدالامیر شمس‌الدین
- ۲۰) احمد عابدی شاهرودی
- ۲۱) احمد عابدی نجف‌آبادی
- ۲۲) شیخ محمد هادی یوسفی غروی
- ۲۳) علامه شیخ محمود دریاب‌النجفی
- ۲۴) احمد مبلغی
- ۲۵) محمد محمدی ری‌شهری
- ۲۶) سید احمد صافی
- ۲۷) علی ربانی گلپایگانی
- ۲۸) سید ریاض حکیم

- ۲۹) شیخ محمد الحسون
- ۳۰) محمدرضا آشتیانی
- ۳۱) سید محمد ابن الرضا
- ۳۲) عبدالرحیم اباذری
- ۳۳) دکتر علی‌رضا اسعدی
- ۳۴) رضا اسلامی
- ۳۵) سیدصادق اشکوری آصف آگاه
- ۳۶) الشیخ حمید البغدادی
- ۳۷) الشیخ محمد البهادلی
- ۳۸) شیخ احسان الجواهری
- ۳۹) سید بهجت عبدالقادر الحسنی الالوسی
- ۴۰) سید علی حکیم
- ۴۱) فضیله الشیخ احمد الحلّی
- ۴۲) سید صادق الخرسان
- ۴۳) جناب آقای الأستاذ الحاج حامد الخفاف
- ۴۴) الشیخ احمد عبدالغفور السامرائی
- ۴۵) الشیخ طاهر السلامی
- ۴۶) جناب آقای کمال السید
- ۴۷) وحید الشوندی
- ۴۸) دکتر صلاح الفرطوسی
- ۴۹) الشیخ مهدی القرشی
- ۵۰) الشیخ جعفر المهاجر
- ۵۱) الدكتور محمد الوحید
- ۵۲) دکتر محسن الویری
- ۵۳) علی الهی
- ۵۴) مجتبی الهی
- ۵۵) محمد الهی
- ۵۶) ناصرالدین انصاری قمی







- (۸۷) لی اکبر ذاکری  
(۸۸) دکتر علی راد  
(۸۹) السید راضی الحسینی  
(۹۰) مهدی رستم نژاد  
(۹۱) عزالدین رضانژاد  
(۹۲) رضوانی  
(۹۳) سید عباس رضوی فدکی  
(۹۴) ناصر رفیعی  
(۹۵) جواد رفیعی  
(۹۶) دکتر احمد رهدار  
(۹۷) محمد حسن زمانی  
(۹۸) محمد تقی سبحانی  
(۹۹) میرزا عبادالله سرشار تهرانی  
(۱۰۰) حسین سوزنچی  
(۱۰۱) سید جواد شبیری زنجانی  
(۱۰۲) الشیخ امرالله شجاعی  
(۱۰۳) دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی  
(۱۰۴) سید رضا شیرازی  
(۱۰۵) سید هادی صالحی  
(۱۰۶) دکتر نعمت الله صفری فروشانی  
(۱۰۷) صلواتی گرگانی  
(۱۰۸) محمدرضا ضمیری  
(۱۰۹) سید کاظم طباطبایی  
(۱۱۰) دکتر حاج شیخ حسین طهماسبی  
(۱۱۱) دکتر عظیم عابدینی  
(۱۱۲) دکتر غلامعلی حداد عادل  
(۱۱۳) لی عباسی  
(۱۱۴) محمد جواد فاضل لنکرانی  
(۱۱۵) هادی فاضل مازندرانی  
(۱۱۶) رضا فاضل مازندرانی

- (۵۷) دکتر حبیب الله بابایی  
(۵۸) دکتر ناصر باقری بیدهندی  
(۵۹) سید محمدعلی بحر العلوم  
(۶۰) سید فاضل بحر العلوم  
(۶۱) رضا برنجکار  
(۶۲) الدكتور جواد بهادلی  
(۶۳) شیخ احمد بهادلی  
(۶۴) عبدالکریم بهبهانی آل نجف  
(۶۵) عبدالکریم بهجت پور  
(۶۶) روح الله بهشتی پور  
(۶۷) دکتر حمید پارسانیا  
(۶۸) دکتر تقی زاده داوری  
(۶۹) دکتر شرکت توسلی  
(۷۰) الدكتور سید هاشم ثامر العمیدی  
(۷۱) نوید جانباز  
(۷۲) دکتر محمدرضا جباری  
(۷۳) رسول جعفریان  
(۷۴) دکتر لطف الله جلالی  
(۷۵) السید مُهَنَّد جمال الدین  
(۷۶) الدكتور سعید أعلاء جوادی  
(۷۷) سعید جوادی آملی  
(۷۸) دکتر هادی حسینخانی  
(۷۹) سید علی رضا حسینی خراسانی  
(۸۰) حق شناس  
(۸۱) الشیخ خلیل ابراهیم حمد الکببسی  
(۸۲) الدكتور الأستاذ علی خُضَیْر حَجَّی  
(۸۳) الدكتور شیخ خالد عبدالوهاب الملا  
(۸۴) دکتر علی خراسانی  
(۸۵) عبدالحسین خاسروپناه  
(۸۶) حسین درکه الشامی





- (۱۳۳) دکتر حمیدرضا مطهری فر  
 (۱۳۴) یدالله مقدسی  
 (۱۳۵) حسن مولایی  
 (۱۳۶) محمدعلی مهدوی راد  
 (۱۳۷) اکبر مهدی پور  
 (۱۳۸) سید هاشم میلانی  
 (۱۳۹) الشیخ ابراهیم نصیرآوی  
 (۱۴۰) صادق نجاتی کاشانی  
 (۱۴۱) فتح الله نجارزادگان  
 (۱۴۲) الدكتور حسن عیسی الحکیم  
 (۱۴۳) شیخ محمد مهدی نجف  
 (۱۴۴) عبدالرزاق ندآوی  
 (۱۴۵) سعید واعظی  
 (۱۴۶) محسن وحید خراسانی  
 (۱۴۷) عبدالرسول هاجری  
 (۱۴۸) حسین علی یوسفزاده

- (۱۱۷) محمد فاکر میبدی  
 (۱۱۸) دکتر عبدالوهاب فراتی  
 (۱۱۹) السید محمد قبانچی  
 (۱۲۰) دکتر قهرمانی نژاد  
 (۱۲۱) دکتر الشیخ سعید کاشانی  
 (۱۲۲) دکتر الشیخ فؤاد کاظم البغدادی  
 (۱۲۳) مجتبی کلباسی  
 (۱۲۴) دکتر نجف لکزایی  
 (۱۲۵) دکتر شریف لکزایی  
 (۱۲۶) شیخ جواد محدثی  
 (۱۲۷) دکتر محمد محمدرضایی  
 (۱۲۸) رضا مختاری  
 (۱۲۹) سید محمود مدنی  
 (۱۳۰) سید ضیاء مرتضوی  
 (۱۳۱) دکتر مریجی  
 (۱۳۲) محمدصادق مزینانی

### مکاتبات انجام شده با خوهان عالمه محقق:

- (۱۳) سرکار خانم علی اکبری  
 (۱۴) سرکار خانم نفیسه فاضلیان  
 (۱۵) سرکار خانم دکتر نفیسه فقیهی مقدس  
 (۱۶) سرکار خانم دکتر قوجایی  
 (۱۷) سرکار خانم دکتر کبیری  
 (۱۸) سرکار خانم سمیه کیاهور  
 (۱۹) سرکار خانم دکتر طاهره ماهروزاده  
 (۲۰) سرکار خانم محمدیان  
 (۲۱) سرکار خانم دکتر محمودی  
 (۲۲) سرکار خانم مریدی  
 (۲۳) سرکار خانم ام علی مشکور  
 (۲۴) سرکار خانم نوحی  
 (۲۵) سرکار خانم هاشمی

- (۱) سرکار خانم جلالی  
 (۲) سرکار خانم دکتر مریم اسماعیلی  
 (۳) سرکار خانم دکتر معصومه اسماعیلی  
 (۴) سرکار خانم دکتر عالیہ آذرتوس  
 (۵) سرکار خانم زینب بهجت پور  
 (۶) سرکار خانم دکتر معصومه بهرامی  
 (۷) سرکار خانم فرهاد توسکی  
 (۸) سرکار خانم جمشیدی  
 (۹) سرکار خانم حوریه خدایی  
 (۱۰) سرکار خانم خطیب  
 (۱۱) سرکار خانم مریم رضایی  
 (۱۲) سرکار خانم دکتر طوبی شاکری



الف) آیت الله سید محمد مهدی خراسان

- ۱- اوضاع سیاسی اجتماعی دوره آیت الله موسوی الخراسان
- ۲- اوضاع حوزه های علمیه در دوره آیت الله موسوی الخراسان
- ۳- نقد و بررسی جامعه شناختی حوزه های علمیه در سده اخیر؛
- ۴- بزرگان و شخصیت های علمی دوران آیت الله موسوی الخراسان
  - بهره گیری و مصاحبت آیت الله موسوی الخراسان با آیت الله العظمی خویی و اثرات آن در آثار علمی معظم له؛
  - همراهی و تعامل علمی آیت الله موسوی الخراسان و آیت الله العظمی سیستانی
  - همراهی و تعامل آیت الله موسوی الخراسان با آیت الله العظمی امام خمینی
  - تعامل و همفکری های علمی آیت الله موسوی الخراسان با آیت الله سید مصطفی خمینی
  - رابطه علمی آیت الله موسوی الخراسان با سایر شخصیت های معاصر
- ۵- بزرگان و شخصیت های علمی مورد اهتمام آیت الله موسوی الخراسان
- ۶- ویژگی های علمی آیت الله موسوی الخراسان؛
  - تلاش و مجاهدت خستگی ناپذیر آیت الله موسوی الخراسان در تحقیق و تتبع
  - تقید و احترام آیت الله موسوی الخراسان به ارزش های حوزوی
  - علوم حدیث و رجال در آثار آیت الله موسوی الخراسان
  - ویژگی و دقت های ادبی آیت الله موسوی الخراسان
  - تلاش های علمی و تحقیقی آیت الله موسوی الخراسان در احیای آثار
  - مباحث کلامی و اختلافی در آثار آیت الله موسوی الخراسان
  - نظرات تقریبی آیت الله موسوی الخراسان (بین مذاهب اسلامی و بین اندیشمندان امامیه)
  - مباحث قرآنی در آثار آیت الله موسوی الخراسان





- نقش آثار و کتب آیت‌الله موسوی‌الخرسان در تعالی معارف دینی
- نقش آیت‌الله موسوی‌الخرسان در حفظ و استواری حوزه نجف در دوران معاصر
- معرفی، نقد و بررسی آثار علمی آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛

#### ۷- ویژگی‌های اخلاقی آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛

- زهد و ساده‌زیستی آیت‌الله موسوی‌الخرسان
- صبر و استقامت آیت‌الله موسوی‌الخرسان
- دعا، تعبد و تهجد در سیره آیت‌الله موسوی‌الخرسان
- توسل و احیاء امر اهل بیت علیهم‌السلام در سیره آیت‌الله موسوی‌الخرسان
- رسیدگی به محرومین در سیره آیت‌الله موسوی‌الخرسان

#### ۸- روش‌شناسی آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛

- روش‌شناسی آیت‌الله موسوی‌الخرسان در تحقیق و احیاء تراث
- روش‌شناسی آیت‌الله موسوی‌الخرسان در تألیف
- روش‌شناسی آیت‌الله موسوی‌الخرسان در نقد منابع و نقل‌های تاریخی
- روش‌شناسی آیت‌الله موسوی‌الخرسان در تدوین مقدمات برای منابع معتبر

#### ۹- اساتید آیت‌الله موسوی‌الخرسان

- آیت‌الله العظمی سید محسن حکیم
- آیت‌الله العظمی سید ابوالقاسم خوئی
- آیت‌الله آقابزرگ تهرانی
- آیت‌الله سید حسن بجنوردی
- آیت‌الله سید محمدصادق بحرالعلوم
- آیت‌الله العظمی سید علی بهبهانی
- آیت‌الله العظمی سید عبدالاعلی سبزواری
- آیت‌الله سید مرتضی خلخالی
- آیت‌الله سید علی بهشتی
- سایر اساتید





## ۱۰- آشنایی با خاندان آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛

- سرگذشت آیت‌الله سید حسن خراسان (پدر آیت‌الله سید محمد مهدی خراسان)
- نقش خاندان خراسان در عتبه علوی
- نقش خاندان خراسان در گسترش معارف اسلامی

## ۱۱- آیت‌الله موسوی‌الخرسان از منظر بزرگان و شخصیت‌های معاصر ایشان

### ب) جایگاه حوزه‌های علمیه

۱- ویژگی‌های حوزه علمیه در تربیت رجال علمی؛

۲- جایگاه تحقیق و پژوهش در حوزه‌های علمیه؛

• نقش حوزه‌های علمیه در تحقیق و احیاء تراث و تولید آثار علمی

۳- نقش حوزه‌های علمیه در صیانت از دین و باورها و جلوگیری از انحرافات در جوامع اسلامی در دوران غیبت؛

۴- نقش حوزه‌های علمیه در رد شبهات و برون‌رفت از حوادث و فتنه‌ها؛

• نقش حوزه‌های علمیه در مقابله با تهاجم‌های ضد دین و مدعیان باطل و چگونگی انجام آن؛

۵- خاندان‌های علمی ریشه‌دار و تأثیرگذار و معروف در حوزه‌های علمیه؛

۶- ضرورت تعامل و ارتباط حوزه‌های علمیه؛

۷- نقش امام مهدی منتظر علیه السلام در حفظ و پویایی حوزه‌های علمیه؛

۸- اصالت و پویایی حوزه‌های علمیه؛

۹- تطور و تکامل و همگرایی حوزه‌های علمیه؛





محاوّر مؤتمرات امناء الرسل  
(المؤتمر التكريمي الاول لآية الله السيد محمد مهدي الموسوي الخرساني)

١- السيرة و التاريخ

- الاوضاع الاجتماعية و السياسية في عصر السيد الخرساني
- اوضاع الحوزة العلمية في عصر السيد الخرساني
- الشخصيات العلمية المعاصرة للسيد الخرساني
- الشخصيات العلمية التي اهتم بها السيد الخرساني
- اساتذة السيد الخرساني
- السمات الاخلاقية للسيد الخرساني
- اسرة السيد الخرساني
- الفهرس الكامل لاعمال و آثار السيد الخرساني
- السيد الخرساني في عيون معاصريه

٢- الجانب العلمي

- علوم الحديث و الرجال في اعمال السيد الخرساني
- جهود السيد الخرساني في تحقيق التراث و منهجه
- الدراسات الكلامية و الخلافية في اعمال السيد الخرساني
- منهج السيد الخرساني في البحث و التأليف
- منهج السيد الخرساني في نقد كتب التراث و المريات التاريخية
- الدراسات القرآنية في اعمال السيد الخرساني
- منهج السيد الخرساني في كتابة مقدمات الكتب التراثية
- آراء السيد الخرساني و منهجه في التقريب بين المذاهب

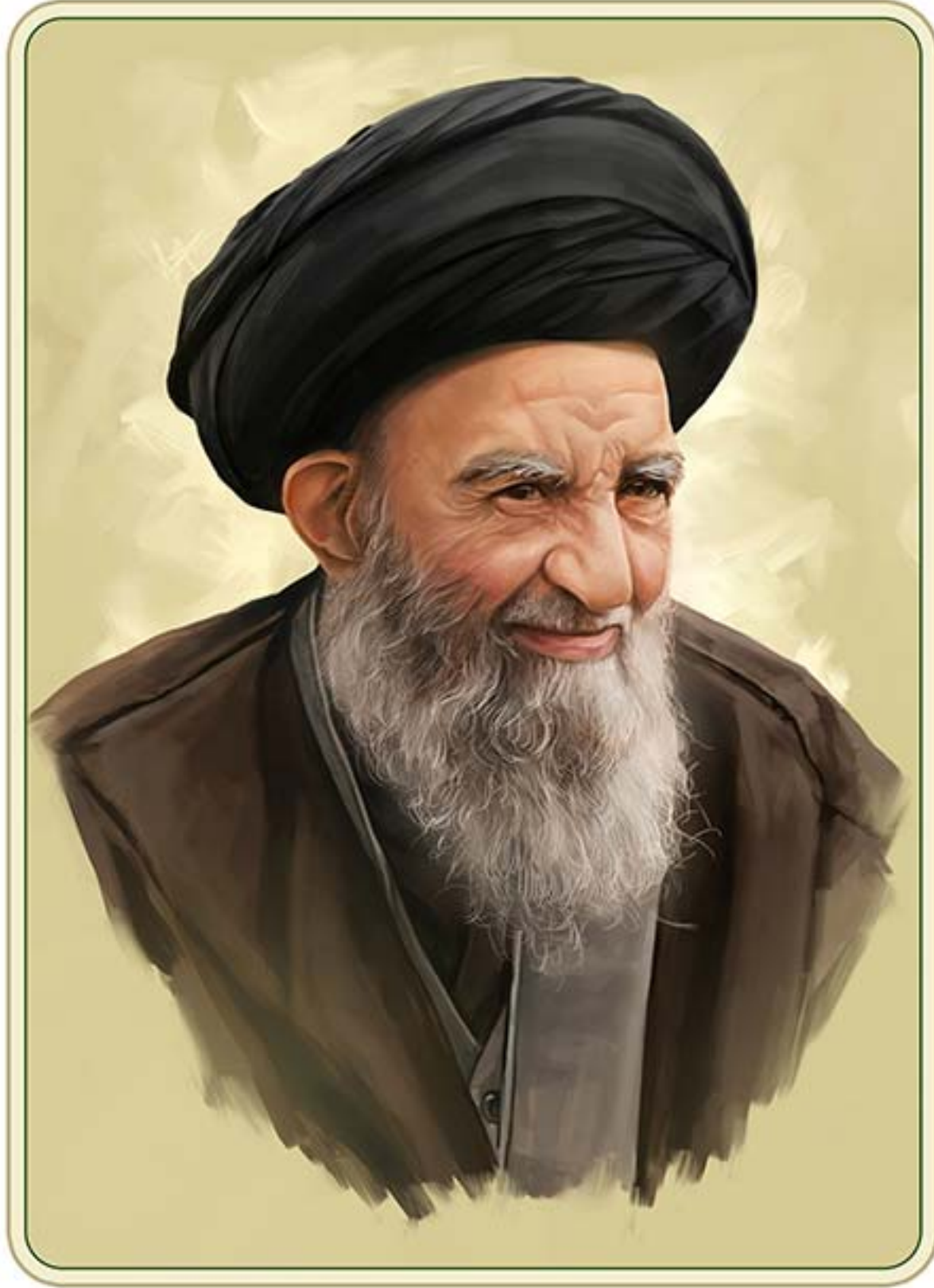
٣- موقع الحوزات العلمية و المدارس الدينية عند السيد محمد مهدي الخرساني

- السيد الخرساني و خصائص و ميزات الحوزة العلمية في مجال تربية العلماء و الفضلاء
- السيد الخرساني و جهود الحوزات العلمية في تحقيق التراث و إثارته العلمي
- السيد الخرساني و دور الحوزات العلمية في الخروج من الاحداث و الفتن و الاضطرابات و التغلب عليها
- السيد الخرساني و دور الحوزات العلمية في حماية الدين و المعتقدات و الدفاع عنها و منع الانحرافات في المجتمعات الاسلامية في زمن الغيبة





- السيدالخرسان و البيوتات و العوائل العلمية الاصيلة و المشهورة في الحوزات العلمية
- الحوزات العلمية في رعاية الامام المهدي المنتظر عليه السلام
- الحوزات العلمية بين الاصاله و المعاصرة
- تطور و تكامل و تعامل الحوزات العلمية فيما بينها
- دور الحوزات العلمية في رد الشبهات و الخروج من الفتن.





الف) شرایط کلی مقالات:

۱. ارتباط مستقیم با محورهای محتوایی کنگره؛
۲. دارای محتوای پژوهشی (مسئله‌محور و دارای نوآوری)؛
۳. حروف‌چینی شده در ۱۵ تا ۲۵ صفحه A۴ با فرمت Word.

ب) ساختار مقالات:

۱. عنوان مقاله (کوتاه و رسا)؛
۲. مشخصات نویسندگان: درج نام و نام خانوادگی نویسنده همراه با رتبه علمی (مربی، استادیار و ...) و سازمان وابسته. نشانی پستی، شماره تلفن، شماره دورنگار و نشانی رایانه‌ای در زیر عنوان مقاله؛
۳. چکیده: چکیده فارسی عربی انگلیسی، باید تا حداکثر ۳۰۰ کلمه به طور صریح، موضوع، روش و نتایج پژوهش را مطرح کند؛
۴. کلمات کلیدی: حداکثر پنج کلمه از موضوعات اصلی، فرعی مرتبط با مقاله انتخاب می‌شوند؛
۵. مقدمه: شامل بیان کلیات موضوع، خلاصه تاریخچه موضوع و کارهای انجام شده؛
۶. متن: مطالب شامل تعریف مفاهیم، طرح مسأله و راه حل و یافته‌ها است؛
۷. نتیجه: نتایج، کاربردهای پژوهش و نکات مبهم و قابل پژوهش و پیشنهاد گسترش موضوع به زمینه‌های دیگر ۱۰ الی ۱۵ سطر توضیح داده می‌شوند.

ج) ارجاع‌دهی:

روش ارجاع‌دهی APA (درون‌متنی) با شد. برگردان لاتین اسامی و مفاهیم مهم و توضیحات ضروری در پاورقی بیاید.

د) منابع:

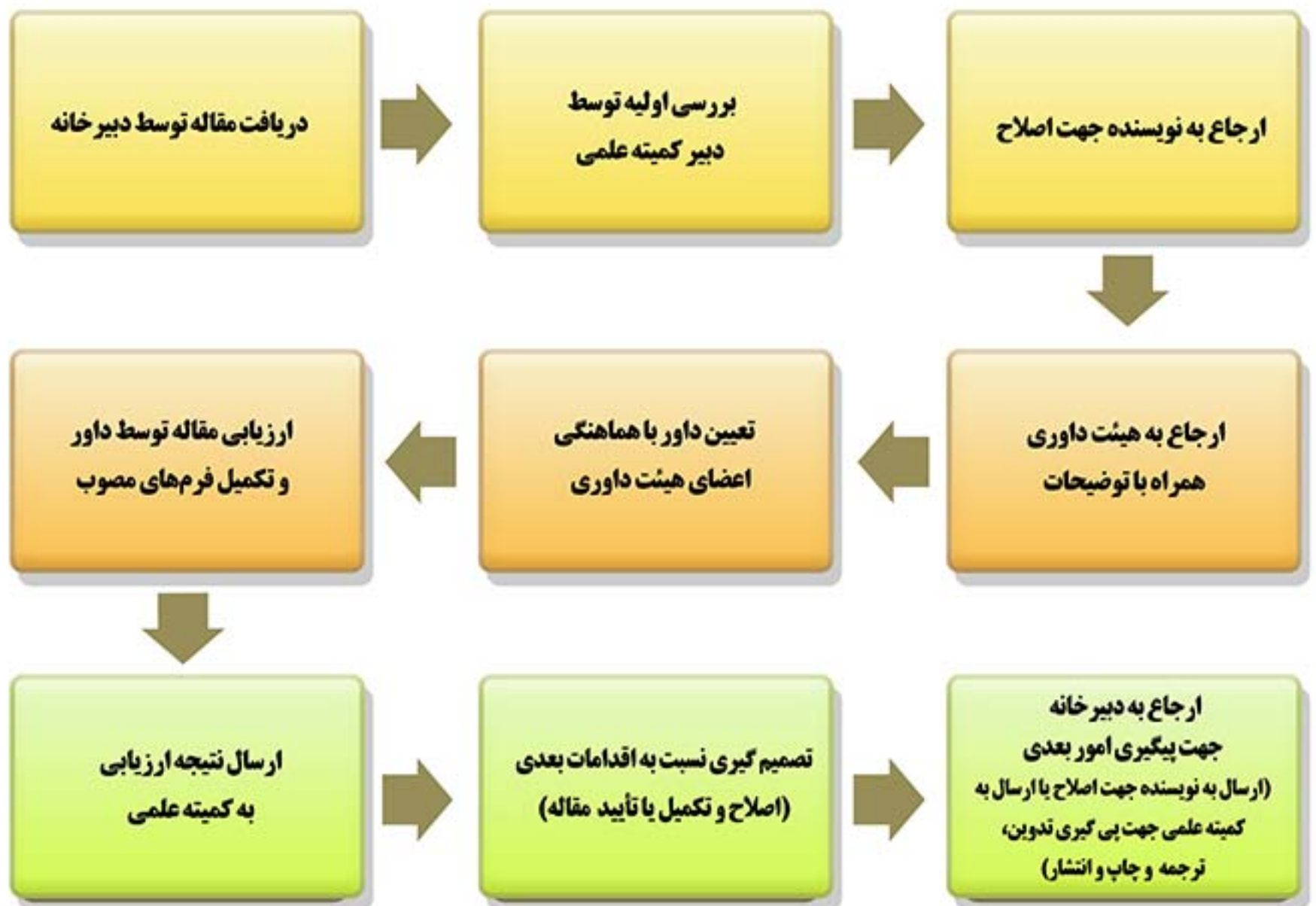
- منابع مرتب شده بر حسب حروف الفبا، ابتدا منابع فارسی، سپس منابع انگلیسی.
۱. کتاب: نام خانوادگی، نام، (سال نشر)، نام کتاب، محل نشر (شهر)، ناشر، نوبت چاپ؛
  ۲. مقاله: نام خانوادگی، نام، (سال نشر)، عنوان مقاله، نام نشریه، شماره نشریه، صفحات نشریه؛
  ۳. سایت: نام خانوادگی، نام، سال، عنوان محتوا، آدرس کامل صفحه سایت.

متن مقاله حداکثر تا تاریخ ۱۵ آبان ۱۴۰۰ منحصراً از طریق سایت کنگره به نشانی [alkhrrsan.ir](http://alkhrrsan.ir) ارسال شود. آقای سید حامد شاهرخی جهت ارتباط و پاسخگویی به شماره (۰۹۱۲۴۵۲۵۳۰۴) معرفی می‌گردد.





- دریافت مقاله توسط دبیرخانه
- بررسی اولیه توسط دبیر کمیته علمی
- ارجاع به نویسنده جهت اصلاح
- ارجاع به هیئت داوری همراه با توضیحات
- تعیین داور با هماهنگی اعضای هیئت داوری
- ارزیابی مقاله توسط داور و تکمیل فرم‌های مصوب
- ارسال نتیجه ارزیابی به کمیته علمی
- تصمیم‌گیری نسبت به اقدامات بعدی (اصلاح و تکمیل یا تأیید مقاله)
- ارجاع به دبیرخانه جهت پی‌گیری امور بعدی (ارسال به نویسنده جهت اصلاح)
- یا ارسال به کمیته علمی جهت پی‌گیری تدوین، ترجمه و چاپ و انتشار





هیئت داوری (ارزیابی) مقالات متشکل از افراد زیر است:

آیت‌الله محمدهادی یوسفی غروی



حجت‌الاسلام والمسلمین آقای سیدمنذر حکیم



حجت‌الاسلام والمسلمین آقای محمد الحسون



حجت‌الاسلام والمسلمین آقای محمدتقی ربانی میانجی



حجت‌الاسلام والمسلمین آقای محمدحسن زمانی



حجت‌الاسلام والمسلمین آقای ناصر باقری بیدهندی





نام و نام خانوادگی نویسنده:	عنوان مقاله:	شناسه همایش:
-----------------------------	--------------	--------------

معیارهای ارزیابی	گزینه‌ها	نتیجه
ارتباط مستقیم با محورهای محتوایی کنگره	<input type="checkbox"/> دارد	<input type="checkbox"/> ندارد
فرمت Word	<input type="checkbox"/> هست	<input type="checkbox"/> نیست
تعداد صفحه	بین ۱۵ تا ۲۵ صفحه است <input type="checkbox"/>	کمتر از ۱۵ یا بیشتر از ۲۵ صفحه است <input type="checkbox"/>
عنوان مقاله	کوتاه و رسا است <input type="checkbox"/>	کوتاه و رسا نیست <input type="checkbox"/>
مشخصات نویسنده/ نویسندگان	کامل است <input type="checkbox"/>	ناقص است <input type="checkbox"/>
چکیده	دارد <input type="checkbox"/>	ندارد <input type="checkbox"/>
کیفیت چکیده	موضوع، روش و نتایج پژوهش بیان شده <input type="checkbox"/>	موضوع، روش و نتایج پژوهش بیان نشده <input type="checkbox"/>
کلمات کلیدی	ذکر شده <input type="checkbox"/>	ذکر نشده <input type="checkbox"/>
مقدمه	دارد <input type="checkbox"/>	ندارد <input type="checkbox"/>
کلیات موضوع	در مقدمه آمده است <input type="checkbox"/>	در مقدمه نیامده است <input type="checkbox"/>
پیشینه موضوع و کارهای انجام شده	در مقدمه آمده است <input type="checkbox"/>	در مقدمه نیامده است <input type="checkbox"/>
تعریف مفاهیم	انجام شده است <input type="checkbox"/>	انجام نشده است <input type="checkbox"/>
بیان مسأله	مسأله بیان شده است <input type="checkbox"/>	مسأله بیان نشده است <input type="checkbox"/>
یافته‌های پژوهش	بیان شده <input type="checkbox"/>	بیان نشده <input type="checkbox"/>
راه‌های حل مسئله	بیان شده <input type="checkbox"/>	بیان نشده <input type="checkbox"/>
نتیجه‌گیری	دارد <input type="checkbox"/>	ندارد <input type="checkbox"/>
روش ارجاع دهی	درون متنی است <input type="checkbox"/>	درون متنی نیست <input type="checkbox"/>
اسامی و مفاهیم لاتین	در پاورقی آمده است <input type="checkbox"/>	در پاورقی نیامده است <input type="checkbox"/>
منابع	بر حسب حروف الفبا مرتب شده <input type="checkbox"/>	بر حسب حروف الفبا مرتب نشده <input type="checkbox"/>

نام و نام خانوادگی ارزیاب

تاریخ و امضا





باسمه تعالی

فرم ارزیابی مقالات

گنگره علمی أمناء الرسل

« نکوداشت احیاگر بصیر آیت الله سید محمد مهدی موسوی الخراسان (دامت برکاته) »

عنوان مقاله:

نویسنده مقاله:

تعداد صفحات:

شماره حساب:

شماره تماس ارزیاب:

ارزیاب ۱:

ش شناسه: ۰۰



لیوستها

ردیف	معیارهای ارزیابی	حداکثر امتیاز	امتیاز مقاله
۱.	ارتباط عنوان با موضوع گنگره	۶	
۲.	قوت استدلال و تحلیل	۸	
۳.	خلاقیت و نوآوری (چگونگی نگاه، ورود به پاسخ، بهره‌گیری خاص از مدارک و منابع و برداشت علمی خاص)	۱۴	
۴.	به کارگیری مفاهیم، اصطلاحات علمی و تخصصی در متن پژوهش	۱۴	
۵.	میزان دست یابی پژوهش به اهداف	۸	
۶.	ارتباط منطقی، انسجام و هماهنگی مطالب (تنیدگی و پیوستگی مطالب)	۸	
۷.	سازمان دهی و دسته بندی مناسب مطالب	۵	
۸.	توازن حجم بخش های مقاله (پرهیز از مطالب غیر ضروری)	۵	
۹.	رعایت ساختار و مراحل تحقیق (عنوان، چکیده، کلیدواژگان، مقدمه، متن، نتیجه گیری و منابع)	۶	
۱۰.	استفاده از منابع و مآخذ متعدد، معتبر و اصلی	۱۰	
۱۱.	رعایت اصول نگارش، پاورقی و ارجاعات	۸	
۱۲.	میزان شیوایی، زیبایی و روانی متن	۸	
جمع کل امتیاز:		۱۰۰	

معیار پذیرش و رد مقالات به شرح ذیل می باشد:

<p>نتیجه ارزیابی:</p> <p>امتیاز پایین تر از ۵۰ مردود <input type="checkbox"/></p> <p>امتیاز ۵۰ تا ۶۹ نیازمند به اصلاح و بازنگری <input type="checkbox"/></p> <p>امتیاز ۷۰ به بالا قبول <input type="checkbox"/></p> <p>امتیاز ۹۰ به بالا نیاز به غنی سازی ندارد <input type="checkbox"/></p>	<p>مناسب برای:</p> <p>ترجمه <input type="checkbox"/></p> <p>درج در سایت <input type="checkbox"/></p> <p>چاپ در مجموعه مقالات <input type="checkbox"/></p> <p>چاپ در نشریات ترویجی <input type="checkbox"/></p> <p>چاپ در نشریات علمی پژوهشی <input type="checkbox"/></p>
<p>توضیحات (نکات لازم در ارزیابی مقاله):</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>تاریخ و امضاء ارزیاب</p>	



## اشخاص مصوب و مورد تأیید شورای علمی برای مصاحبه

### شخصیت‌های علمی و محقق آیات و حجج اسلام آقایان:

- |    |                         |    |                         |
|----|-------------------------|----|-------------------------|
| ۳۳ | اسد قصیر لبنانی         | ۱  | سید موسی شبیری زنجانی   |
| ۳۴ | علی کرباسی              | ۲  | جعفر سبحانی             |
| ۳۵ | واعظ زاده               | ۳  | سید هاشم حسینی بوشهری   |
| ۳۶ | سید کاظم طباطبایی یزدی  | ۴  | رضا استادی              |
| ۳۷ | ترابی                   | ۵  | شیخ حسن جواهری          |
| ۳۸ | محفوظی                  | ۶  | شیخ باقر ایروانی        |
| ۳۹ | سعید جوادی آملی         | ۷  | محمد محمدی ری شهری      |
| ۴۰ | سید علی اکبر حائری      | ۸  | علی رضا اعرافی          |
| ۴۱ | جواد گلپایگانی          | ۹  | محمد جواد فاضل لنکرانی  |
| ۴۲ | طاهرزاده                | ۱۰ | سید عادل العلوی         |
| ۴۳ | محمد حسن زمانی          | ۱۱ | سید احمد مددی           |
| ۴۴ | دکتر سید حسن حکیم       | ۱۲ | نجم‌الدین مروجی طبسی    |
| ۴۵ | دکتر حداد عادل          | ۱۳ | محمد جواد مروجی طبسی    |
| ۴۶ | سید احمد صافی           | ۱۴ | محسن قمی                |
| ۴۷ | شیخ محمد سند،           | ۱۵ | علی اکبر رشاد           |
| ۴۸ | سید کاظم حائری،         | ۱۶ | احمد عابدی نجف آبادی    |
| ۴۹ | سید جواد شبیری زنجانی،  | ۱۷ | محمد هادی یوسفی غروی    |
| ۵۰ | سید صادق خرسان          | ۱۸ | سید محمدرضا حسینی جلالی |
| ۵۱ | سید صالح خرسان          | ۱۹ | سید احمد اشکوری         |
| ۵۲ | دکتر رضا برنجکار        | ۲۰ | محسن اراکی              |
| ۵۳ | شیخ احسان جواهری        | ۲۱ | مهدوی راد               |
| ۵۴ | شیخ محمد الحسون         | ۲۲ | سید ریاض حکیم           |
| ۵۵ | شیخ جعفر المهاجر        | ۲۳ | خلخالی                  |
| ۵۶ | سید محمد علی بحر العلوم | ۲۴ | رضا مختاری              |
| ۵۷ | عزت‌الله رضانژاد        | ۲۵ | سید محمد مهدی میرباقری  |
| ۵۸ | محمد فاکر میبدی         | ۲۶ | عبدالوهاب فراتی         |
| ۵۹ | محمد تقی سبحانی         | ۲۷ | محسن وحید               |
| ۶۰ | دکتر سید حسین حکیم      | ۲۸ | رسول جعفریان            |
| ۶۱ | سید راضی الحسینی        | ۲۹ | حسین انصاریان           |
| ۶۲ | محسن الویری             | ۳۰ | صادق لاریجانی           |
| ۶۳ | شیخ محمد زند            | ۳۱ | محمد مهدی نجف           |
|    |                         | ۳۲ | محمد سعید واعظی         |





- |                           |                             |
|---------------------------|-----------------------------|
| (۲۶) رضا برنجکار          | (۱) رضا استادی              |
| (۲۷) رضا مختاری           | (۲) جواد فاضل لنکرانی       |
| (۲۸) عزت‌الله رضائزاد     | (۳) سید هاشم حسینی بوشهری   |
| (۲۹) مجتبی کلباسی         | (۴) علی‌رضا اعرافی          |
| (۳۰) محسن وحید خراسانی    | (۵) محسن اراکی              |
| (۳۱) محمد فاکر میدی       | (۶) سید احمد مددی           |
| (۳۲) ناصر رفیعی           | (۷) طاهرزاده                |
| (۳۳) ابوالقاسم حاجی مقیمی | (۸) دکتر حداد عادل          |
| (۳۴) حسن آقانظری          | (۹) سید احمد صافی           |
| (۳۵) معلمی                | (۱۰) عبدالوهاب فراتی        |
| (۳۶) بستان                | (۱۱) احمد عابدی نجف‌آبادی   |
| (۳۷) جوان آراسته          | (۱۲) سید عادل علوی          |
| (۳۸) حسینیان مقدم         | (۱۳) سید ریاض حکیم          |
| (۳۹) شرف‌الدین            | (۱۴) سید محمد مهدی میرباقری |
| (۴۰) عبدالمحمدی           | (۱۵) سید علی‌اکبر حائری     |
| (۴۱) دکتر محمدرضا مطهری   | (۱۶) شب‌زنده‌داری           |
| (۴۲) دکتر تقی‌زاده        | (۱۷) شیخ محمد زند           |
| (۴۳) تاج‌زاده             | (۱۸) محمد هادی یوسفی غروی   |
| (۴۴) حسین‌خانی            | (۱۹) علی‌اکبر صادقی رشاد    |
| (۴۵) رسول جعفریان         | (۲۰) محسن قمی               |
| (۴۶) رضا اسلامی           | (۲۱) نجم‌الدین مروجی طبسی   |
| (۴۷) رمضان محمدی          | (۲۲) دکتر حبیب‌الله بابایی  |
| (۴۸) اشرفی شاهرودی        | (۲۳) حسین سوزنچی            |
| (۴۹) سعید جوادی آملی      | (۲۴) سید راضی الحسینی       |
| (۵۰) سعید ضیایی‌فر        | (۲۵) محسن الویری            |







- (۷۴) محمد اسعدی زنجانی  
(۷۵) شیخ محمد الحسون  
(۷۶) محمد جعفر طبسی  
(۷۷) اسکندرلو  
(۷۸) دکتر محمد جواد زارعان  
(۷۹) رضا رضانی گیلانی  
(۸۰) پور امینی  
(۸۱) قراملکی  
(۸۲) زیبایی نژاد  
(۸۳) حاجی ده آبادی  
(۸۴) محمد علی کوشا  
(۸۵) محمد فولادی وندا  
(۸۶) محمد تقی اسلامی  
(۸۷) دکتر ارسطا  
(۸۸) احمد مبلغی  
(۸۹) نوذری  
(۹۰) آذربایجانی  
(۹۱) فرمانیان  
(۹۲) جباری  
(۹۳) سید کاظم طباطبایی  
(۹۴) حمید پارسانیا  
(۹۵) محمد تقی سبحانی  
(۹۶) دکتر سید حسن حکیم

- (۵۰) سعید ضیایی فر  
(۵۱) سید جواد شبیری زنجانی  
(۵۲) سید صادق خرسان  
(۵۳) سید صالح خرسان  
(۵۴) سید عبدالکریم فضل الله  
(۵۵) سید محمد غروی  
(۵۶) سید منذر حکیم  
(۵۷) شیخ احسان جواهری  
(۵۸) شیخ جعفر المهاجر  
(۵۹) شیخ طاهر اسلامی  
(۶۰) سید محمد علی بحر العلوم  
(۶۱) محمد مهدی نجف  
(۶۲) شیخ هادی راضی  
(۶۳) عباس ایزدهی  
(۶۴) عباسی جامعه المصطفی  
(۶۵) عبدالحسین خسروپناه  
(۶۶) عبدالرحیم اباذری  
(۶۷) عبدالرسول عبودیت  
(۶۸) علی اکبر بابایی  
(۶۹) علی اکبر حصاری  
(۷۰) علی معصومی  
(۷۱) علی نصیری  
(۷۲) علی رضا امینی  
(۷۳) فتح الله نجارزادگان



- ماده ۱ -** دبیرخانه موظف است مقاله دریافتی را حداکثر ۳ روز پس از دریافت، به دبیر شورای علمی ارسال نماید.
- ماده ۲ -** دبیر شورای علمی موظف است حداکثر دو هفته بعد از دریافت مقاله، نتیجه ارزیابی اولیه را به نویسنده یا هیئت ارزیابی ارسال نماید.
- ماده ۳ -** در صورتی که موضوع مقاله با محورهای محتوایی کنگره ارتباط نداشته باشد، مقاله رد می‌شود.
- ماده ۴ -** چنانچه مقاله یک یا چند مورد از سایر معیارها را نداشته باشد، نتیجه ارزیابی نیاز به اصلاح و بازنگری خواهد بود و مقاله جهت اصلاح و تکمیل به نویسنده ارجاع می‌شود.
- ماده ۵ -** چنانچه مقاله واجد معیارهای مشخص شده در این فرم باشد، نتیجه ارزیابی پذیرفته‌شدن مقاله می‌باشد و جهت ارزیابی تفصیلی به ارزیاب ارجاع می‌شود.
- ماده ۶ -** مقالاتی که تعداد صفحه آنها ۱۰ تا ۴۰ صفحه باشد پذیرفته شود اما اگر کمتر و بیشتر شد، به محقق جهت رعایت استانداردها ارجاع شود.
- ماده ۷ -** اگر مقاله رد شد یا نیاز به اصلاح و بازنگری داشته باشد، نتیجه به نویسنده ارسال می‌شود.





**ماده ۱-** مقالاتی که از سوی دبیر شورای علمی به هیئت داوری ارجاع می‌شود، ارزیابی خواهند شد.

**ماده ۲-** هیئت داوری متشکل از ۶ نفر از اعضای شورای علمی است که با رأی شورا به عنوان هیئت داوری انتخاب شده‌اند. در این مرحله از کنگره افراد زیر به عنوان اعضای هیئت داوری انتخاب شده‌اند:

- ۱- حجت‌الاسلام والمسلمین آقای سید منذر حکیم
- ۲- حجت‌الاسلام والمسلمین آقای محمد تقی ربانی میانجی
- ۳- آیت‌الله محمد هادی یوسفی غروی
- ۴- حجت‌الاسلام والمسلمین آقای محمد الحسون
- ۵- حجت‌الاسلام والمسلمین آقای محمد حسن زمانی
- ۶- حجت‌الاسلام والمسلمین آقای باقری بیدهندی

**ماده ۳-** دبیر شورای علمی با هماهنگی اعضای هیئت داوری، ارزیاب هر مقاله را انتخاب خواهند کرد.

**ماده ۴-** حداکثر ۲ روز پس از ارجاع مقاله به هیئت داوری، ارزیاب مشخص خواهد شد.

**ماده ۵-** در صورت عدم پذیرش ارزیاب تعیین شده، دبیر شورا با هماهنگی هیئت داوری حداکثر دو روز پس از تعیین داور اول باید ارزیاب دیگری را تعیین نماید.

**ماده ۶-** معیارهای ارزیابی مقالات متناسب با نوع مقاله (علمی پژوهشی یا ترویجی) تغییر می‌کند و ضرایب و امتیاز معیارهای موجود متناسب با نوع مقاله توسط هیئت داوری تغییر خواهند کرد.

**ماده ۷-** ارزیاب ضمن مطالعه مقاله، آن را بر اساس معیارهای جدول شماره (۱) ارزیابی نموده و به هر معیار امتیازی تا سقف امتیاز مشخص شده می‌دهد.







معیارهای ارزیابی	سقف امتیاز
ارتباط عنوان با موضوع تحقیق	۶
به کارگیری مفاهیم، اصطلاحات علمی و تخصصی در متن پژوهش	۸
خلاقیت و نوآوری (چگونگی نگاه، ورود به پاسخ، بهره‌گیری خاص از مدارک و منابع و برداشت علمی خاص)	۱۴
قوت استدلال و تحلیل	۱۴
میزان دست‌یابی پژوهش به اهداف	۸
ارتباط منطقی، انسجام و هماهنگی مطالب (تنیدگی و پیوستگی مطالب)	۸
سازمان‌دهی و دسته‌بندی مناسب مطالب	۵
تناسب حجم مطالب (پرهیز از مطالب غیرضروری)	۵
رعایت ساختار و مراحل تحقیق (عنوان، چکیده، کلیدواژگان، مقدمه، متن، نتیجه‌گیری و منابع)	۶
استفاده از منابع و مأخذ متعدد، معتبر و اصلی	۱۰
رعایت اصول نگارش، پاورقی و ارجاعات	۸
میزان شیوایی، زیبایی و روانی متن	۸

**ماده ۸ -** حداکثر زمان ارزیابی هر مقاله ۵ روز می‌باشد.

**ماده ۹ -** در صورت عدم ارزیابی مقاله تا زمان تعیین‌شده، دبیر علمی مقاله را از ارزیاب تحویل می‌گیرند و با هماهنگی هیئت داورى به ارزیاب دیگری می‌سپارند.

**ماده ۱۰ -** در صورتی که مقاله ارزیابی شده، نیاز به اصلاح و بازنگری داشت، نظرات ارزیاب به نویسنده ارسال خواهد شد و نویسنده می‌تواند حداکثر تا ۵ روز پس از دریافت نظرات ارزیاب، مقاله اصلاح‌شده را به دبیرخانه ارسال نماید.

**ماده ۱۱ -** مقالات اصلاح‌شده، به همان ارزیاب مقاله ارجاع می‌شوند و مجدد از سوی ارزیاب طبق فرم ارزیابی مقالات کنگره انشاء الرسل ارزیابی می‌شود. در صورتی که مقاله نیاز به بازنگری و اصلاح داشته باشد (امتیاز کمتر از ۷۰ بدست آورد)، هیئت داورى درباره آن مقاله تصمیم خواهد گرفت.

**ماده ۱۲ -** مقالاتی که امتیاز کمتر از ۷۰ بدست آورند در مجموعه مقالات و نشریات چاپ نخواهند شد اما ممکن است هیئت داورى انتشار آن‌ها را در سایت و فضای مجازی تأیید کنند.

**ماده ۱۳ -** نحوه چاپ و نشر مقالاتی که امتیاز ۷۰ و بالاتر کسب کنند، توسط هیئت داورى تعیین می‌شود.

**ماده ۱۴ -** مقالاتی که امتیاز ۹۰ و بالاتر کسب کنند به عنوان مقاله برتر شناخته می‌شوند.



**ماده ۱۵-** مقالاتی که امتیاز ۸۰ تا ۸۹ کسب کنند، به عنوان مقاله قابل تقدیر شناخته می‌شوند.

**ماده ۱۶-** مقالات برتر در نشریات علمی - پژوهشی منتشر خواهد شد

**ماده ۱۷-** انتشار مقالات در نشریات پژوهشی باید با استانداردهای آن نشریات منطبق باشد. مواردی که برای چاپ در نشریات علمی پژوهشی استاندارد لازم را ندارد، در مجموعه مقالات چاپ شود.

**ماده ۱۸-** مقالات قابل تقدیر و مقالات برتر در مجموعه مقالات کنگره چاپ خواهد شد.

**ماده ۱۹-** هیئت داوری نسبت به چاپ مقالات با امتیاز ۷۰ تا ۸۰ در مجموعه مقالات کنگره تصمیم‌گیری خواهد کرد.

**ماده ۲۰-** اگر مقاله دریافتی واجد شرایط علمی به عنوان رساله علمی باشد، آن را تحت عنوان رساله می‌توانیم چاپ کنیم





به فضل الهی حرکت تکریم و تجلیل از خادمان معارف اهل بیت علیهم‌السلام و مرزبانان باور و اندیشه تحت عنوان کنگره علمی و بین‌المللی امناء الرسل با «تجلیل از تلاش‌گر نستوه و محقق بصیر حضرت آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی الخرسان» با زعامت حوزه‌های علمیه و مشارکت مراکز و نهادهای مرتبط با حوزه دین و معارف اهل بیت علیهم‌السلام آغاز گردید.

بحمدالله در سایه عنایت و توجه اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام این حرکت مورد اقبال محققان و مراکز علمی حوزه‌های علمیه به ویژه حوزه علمیه نجف اشرف و قم مقدس قرار گرفت. بر این اساس با هدف بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت مراکز علمی در سطح جهان؛ کمیته‌ی علمی کنگره با نگاهی به محورهای مصوب، جهت برگزاری نشست‌های علمی، فهرست عناوین نشست‌ها را تنظیم و به مراکز علمی ایران و عراق و دیگر کشورهای اسلامی ارائه می‌نماید. امید است شاهد شکوفایی و تعامل علمی افزون‌تر فی‌مابین مراکز علمی اسلامی باشیم.

### موضوعات نشست‌های علمی مراکز مشارکت‌کننده:

#### ۱. مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه:

- تطور و توسعه دانش دینی در یکصد سال اخیر در حوزه علمیه قم
- تعاملات و پشتیبانی‌های انسانی و علمی حوزه‌های نجف اشرف و قم مقدسه و راه‌های توسعه آن
- ظرفیت‌های جهانی حوزه‌های علمیه شیعه در راهبری جریان علم و دانش در عرصه‌های جهانی (بین‌الملل)
- برکات هزار ساله حوزه نجف
- برکات حوزه علمیه قم

#### ۲. جامعه المصطفی علیه‌السلام:

- بررسی روش پژوهشی آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی الخرسان به عنوان شخصیتی فرامنطقه‌ای با نگاهی به آثار وی در احیاء منابع،
- آثار وجودی حوزه‌های علمیه نجف و قم در بلاد





### ۳. مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام):

- آیت الله موسوی الخراسان و دفاع از حریم ولایت و پیروان اهل بیت (علیهم السلام)
- راهبردهای حوزه‌های علمیه در دفاع از حریم ولایت و امامت و معارف اهل بیت (علیهم السلام)
- نقش حوزه‌های علمیه در صیانت از باورها و جلوگیری از انحراف در جوامع شیعی و

پیروان مکتب اهل بیت (علیهم السلام)

- احیاء التراث اهل بیت

### ۴. مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی:

- نقش‌های تقریب علمی و فعالیت‌های انجام یافته در رفتار و سیره آیت الله سید محمد مهدی موسوی الخراسان

- تعاملات علمی و سیره علمای سلف در تعامل با عالمان مذاهب
- مبانی و ضوابط تقریب علمی مذاهب اسلامی

### ۵. مرکز ابحاث عقائديه:

- روش آیت الله موسوی الخراسان در احیاء آثار علما و مفاخر علمی
- اهمیت، ضرورت و شیوه‌های احیاء متون و مدارک علمی
- جایگاه احیاگران منابع و مصادر در دوران معاصر
- تصویر (شخصیت) امام علی، امام حسن یا امام حسین (علیهم السلام) از دیدگاه آیت الله موسوی الخراسان
- معیارهای عالمانه و قابل قبول صیانت از شعائر حسینی از دیدگاه آیت الله موسوی الخراسان

### ۶. مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران:

- سیره علمی آیت الله موسوی الخراسان به عنوان الگوی موفق پژوهشی حوزه‌های علمیه
- نقش زنان ولایی (یاران حضرت امیرالمومنین (علیهم السلام)) در آثار آیت الله خراسان
- بانوان عالم شیعه و انتظارات و توقعات در نقش آفرینی‌های دانشی

### ۷. سازمان اوقاف و امور خیریه:

- نقش وقف در حفظ آثار مفاخر حوزه
- احیاء و توسعه وقف، ضرورت اساسی حوزه‌ها
- این عباس از دیدگاه آیت الله موسوی الخراسان و مقایسه‌ای با نگاه‌های دیگر به ابن عباس
- پژوهش‌های قرآنی آیت الله موسوی الخراسان (تهیه فهرستی از پژوهش‌های قرآنی آیت الله موسوی الخراسان)





۸. مرکز تحقیقات علوم اسلامی کامپیوتر نور:

- شیوه‌های حفظ و توسعه آثار مفاخر علمی حوزه با ابزارهای نوین
- عرصه‌های سواد مجازی و ضرورت اشاعه و تجویز آن در حوزه‌های علمیه
- بررسی ظرفیت‌های مجازی مراکز حوزوی نجف و قم و راه‌های تعمیق و توسعه

۹. مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه:

- نقش آیت‌الله خراسان در حفظ و احیاء تراث شیعه
- بررسی ابعاد زندگانی شخصی - علمی آیت‌الله موسوی‌الخراسان
- جایگاه تراث شیعه و ضرورت بایسته‌های آن
- معرفی اجمالی آثار علمی آیت‌الله سیدمحمد مهدی موسوی‌الخراسان

۱۰. پژوهشکده الذریة النبویة:

- منتقلة الطالبية

۱۱. مرکز حوزوی پژوهش‌های تاریخ اسلام:

- نوآوری‌های آیت‌الله موسوی‌الخراسان در نقد تاریخ

۱۲. مؤسسه پژوهشی امام سجاده علیه السلام:

- بررسی پژوهش‌های آیت‌الله موسوی‌الخراسان در زمینه دعا و نیایش با تأکید بر صحیف سجادیه

## فهرست موضوعات نشست‌های علمی کنگره علمی امناءالرسول عبارت است از:

### الف) جایگاه حوزه‌های علمیه

- ۱) ویژگی‌های حوزه علمیه در تربیت رجال علمی؛
- ۲) جایگاه تحقیق و پژوهش در حوزه‌های علمیه؛
- ۳) نقش حوزه‌های علمیه در تحقیق و احیاء تراث و تولید آثار علمی؛
- ۴) جایگاه تراث شیعه، ضرورت و بایسته‌های آن؛
- ۵) اهمیت، ضرورت و شیوه‌های احیاء متون و مدارک علمی؛
- ۶) جایگاه احیاگران منابع و مصادر در دوران معاصر؛
- ۷) نقش حوزه‌های علمیه در صیانت از دین و باورها و جلوگیری از انحرافات در جوامع اسلامی در دوران غیبت؛
- ۸) نقش حوزه‌های علمیه در رد شبهات و برون‌رفت از حوادث و فتنه‌ها؛
- ۹) نقش حوزه‌های علمیه در مقابله با تهاجم‌های ضد دین و مدعیان باطل و چگونگی انجام آن؛







- (۱۰) راهبردهای حوزه‌های علمیه در دفاع از حریم ولایت و امامت و معارف اهل بیت (علیهم‌السلام)؛
- (۱۱) خاندان‌های علمی ریشه‌دار و تأثیرگذار و معروف در حوزه‌های علمیه؛
- (۱۲) اهمیت، ضرورت و مبانی تعامل و ارتباط حوزه‌های علمیه؛
- (۱۳) تعاملات و پشتیبانی‌های انسانی و علمی فی‌مابین حوزه‌های علمیه و راه‌های توسعه آن؛
- (۱۴) نقش امام مهدی منتظر (علیه‌السلام) در حفظ و پویایی حوزه‌های علمیه؛
- (۱۵) اصالت و پویایی حوزه‌های علمیه؛
- (۱۶) تطور و تکامل و همگرایی حوزه‌های علمیه؛
- (۱۷) تطور و توسعه دانش دینی در یکصد سال اخیر در حوزه علمیه قم؛
- (۱۸) آثار وجودی حوزه‌های علمیه نجف و قم در بلاد؛
- (۱۹) ظرفیت‌های حوزه‌های علمیه شیعه در راهبری جریان علم و دانش در عرصه‌های بین‌المللی؛
- (۲۰) بانوان عالم شیعه و انتظارات و توقعات در نقش آفرینی‌های دانشی؛
- (۲۱) تعاملات علمی و سیره علمای سلف در تعامل با عالمان مذاهب؛
- (۲۲) مبانی و اصول تقریب علمی مذاهب اسلامی؛
- (۲۳) شیوه‌های حفظ و توسعه آثار مفاخر علمی حوزه با ابزارهای نوین؛
- (۲۴) عرصه‌های سواد مجازی و ضرورت اشاعه و تجویز آن در حوزه‌های علمیه؛
- (۲۵) بررسی ظرفیت‌های مجازی مراکز حوزوی نجف و قم و راه‌های تعمیق و توسعه؛
- (۲۶) نقش وقف در حفظ آثار مفاخر حوزه؛
- (۲۷) احیاء و توسعه وقف، ضرورت اساسی حوزه‌ها؛

## ب) آیت‌الله سیدمحمد مهدی موسوی الخراسان

- (۱) اوضاع سیاسی اجتماعی نجف اشرف و تأثیرات آن بر فعالیت‌های آیت‌الله موسوی الخراسان؛
- (۲) تأثیر اوضاع حوزه علمیه نجف اشرف بر فعالیت‌های آیت‌الله موسوی الخراسان؛
- (۳) نقد و بررسی جامعه‌شناختی حوزه‌های علمیه در سده اخیر؛
- (۴) بزرگان و شخصیت‌های علمی مورد اهتمام آیت‌الله موسوی الخراسان؛





- ۵) ویژگی‌های علمی آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛
  - ۶) ویژگی و دقت‌های ادبی آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛
  - ۷) تلاش‌های علمی و تحقیقی آیت‌الله موسوی‌الخرسان در احیای آثار؛
  - ۸) آیت‌الله موسوی‌الخرسان و دفاع از حریم ولایت و پیروان اهل بیت علیهم‌السلام؛
  - ۹) نوآوری‌های آیت‌الله موسوی‌الخرسان در نقد تاریخ؛
  - ۱۰) سیره علمی آیت‌الله موسوی‌الخرسان به عنوان الگوی موفق پژوهشی حوزه‌های علمیه؛
  - ۱۱) نظرات تقریبی و فعالیت‌های انجام یافته در رفتار و سیره آیت‌الله سیدمحمد مهدی موسوی الخرسان (بین مذاهب اسلامی و بین اندیشمندان امامیه)؛
  - ۱۲) ابن عباس از دیدگاه آیت‌الله موسوی‌الخرسان و مقایسه‌ای با نگاه‌های دیگر به ابن عباس؛
  - ۱۳) تصویر (شخصیت) امام علی، امام حسن یا امام حسین علیهم‌السلام از دیدگاه آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛
  - ۱۴) معیارهای عالمانه و قابل قبول صیانت از شعائر حسینی از دیدگاه آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛
  - ۱۵) نقش آیت‌الله موسوی‌الخرسان در حفظ و احیاء تراث شیعه؛
  - ۱۶) علوم حدیث و رجال در آثار آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛
  - ۱۷) مباحث کلامی و اختلافی در آثار آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛
  - ۱۸) پژوهش‌های قرآنی، نوآوری‌های آیت‌الله موسوی‌الخرسان در برداشت از مفاهیم قرآنی؛
  - ۱۹) نقش زنان ولایی (یاران حضرت امیرالمومنین) در آثار آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛
  - ۲۰) نقش آثار و کتب آیت‌الله موسوی‌الخرسان در تعالی معارف دینی؛
  - ۲۱) بررسی میزان نفوذ علمی، آثار و کتب آیت‌الله موسوی‌الخرسان در جامعه علمی؛
  - ۲۲) نقش آیت‌الله موسوی‌الخرسان در حفظ و استواری حوزه نجف در دوران معاصر؛
  - ۲۳) معرفی، نقد و بررسی آثار علمی آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛
  - ۲۴) ویژگی‌های اخلاقی آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛
- زهد و ساده‌زیستی آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛
  - صبر و استقامت آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛
  - دعا، تعبد و تهجد در سیره آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛
  - توسل و احیاء امر اهل بیت علیهم‌السلام در سیره آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛



- رسیدگی به محرومین در سیره آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛
- تلاش و مجاهدت خستگی‌ناپذیر آیت‌الله موسوی‌الخرسان در تحقیق و تتبع؛
- تقید و احترام آیت‌الله موسوی‌الخرسان به ارزش‌های حوزوی.

#### (۲۵) روش‌شناسی آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛

- روش آیت‌الله موسوی‌الخرسان در احیاء آثار علما و مفاخر علمی؛
- روش‌شناسی آیت‌الله موسوی‌الخرسان در تحقیق و احیاء تراث؛
- روش‌شناسی آیت‌الله موسوی‌الخرسان در تألیف؛
- روش‌شناسی آیت‌الله موسوی‌الخرسان در نقد منابع و نقل‌های تاریخی؛
- روش‌شناسی آیت‌الله موسوی‌الخرسان در تدوین مقدمات برای منابع معتبر.

#### (۲۶) تأثیر اساتید آیت‌الله موسوی‌الخرسان بر شخصیت علمی و اخلاقی ایشان؛

- آیت‌الله العظمی سیدمحسن حکیم؛
- آیت‌الله العظمی سیدابوالقاسم خوئی؛
- آیت‌الله آقابزرگ تهرانی؛
- آیت‌الله سیدحسن بجنوردی؛
- سایر اساتید.

#### (۲۷) بزرگان و شخصیت‌های علمی دوران آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛

- بهره‌گیری و مصاحبت آیت‌الله موسوی‌الخرسان با آیت‌الله العظمی خویی و اثرات آن در آثار علمی معظم‌له؛
- همراهی و تعامل علمی آیت‌الله موسوی‌الخرسان و آیت‌الله العظمی سیستانی؛
- همراهی و تعامل آیت‌الله موسوی‌الخرسان با آیت‌الله العظمی امام خمینی؛
- تعامل و همفکری‌های علمی آیت‌الله موسوی‌الخرسان با آیت‌الله سیدمصطفی خمینی؛
- رابطه علمی آیت‌الله موسوی‌الخرسان با سایر شخصیت‌های حوزوی معاصر.

#### (۲۸) آشنایی با خاندان آیت‌الله موسوی‌الخرسان؛

- سرگذشت آیت‌الله سیدحسن خراسان (پدر آیت‌الله سیدمحمد مهدی خراسان)؛
- نقش خاندان خراسان در عتبه علوی؛
- نقش خاندان خراسان در گسترش معارف اسلامی؛

#### (۲۹) آیت‌الله موسوی‌الخرسان از منظر بزرگان و شخصیت‌های معاصر ایشان.





به لحاظ هماهنگی و پشتیبانی‌های رسانه‌ای - تبلیغی و تأثیر گذاری بیشتر نشست‌های علمی، توجه به نکات ذیل کارگشا خواهد بود:

۱. انتخاب موضوع از سوی مراکز و مجامع علمی از محورهای معین شده به گونه‌ای باشد که بتواند یکی از عناوین یا زیر عنوان‌های موضوعات اعلام شده قرار گیرد.

۲. انتظار می‌رود سطح علمی نشست‌ها به گونه‌ای باشد که خروجی نشست و مباحث مطروحه، قابلیت نشر و پخش در شبکه‌های مختلف صدا و سیما و نیز شبکه‌های اجتماعی را داشته باشد و مورد استفاده مؤلفان و محققان و فرهیختگان جوامع اسلامی و طلاب و فضایی حوزه‌های علمی و دانشگاهیان قرار گیرد.

۳. انتظار و تأکید بر حضور کارشناسان مطلع و نام‌آشنا از حوزه‌های علمی، دانشگاه‌ها و مراکز علمی به ویژه نجف اشرف و قم مقدسه می‌باشد.

۴. با توجه به این که زمان برگزاری کنگره ماه رجب ۱۴۴۳ هـ ق ( ۱۵ بهمن تا ۱۵ اسفند ماه ۱۴۰۰) خواهد بود، لذا نشست‌های علمی پیش از برگزاری کنگره برنامه‌ریزی و اجرا گردند.

۵. زمان برگزاری نشست‌ها به گونه‌ای تنظیم شود که مخاطبان بیشتری را به همراه داشته باشد.

۶. زمان برگزاری نشست حداقل ۱۰ روز قبل از برگزاری، به دبیرخانه کنگره جهت هماهنگی‌های لازم و اطلاع‌رسانی به مخاطبان به نشانی ([www.alkhersan.ir](http://www.alkhersan.ir)) اعلام گردد.

۷. مراکز داوطلب برگزاری نشست، با عناوین و آرم مرکز خود و دبیرخانه نسبت به برگزاری نشست‌ها اقدام نمایند.

۸. دبیرخانه کنگره جهت استفاده حداکثری از نشست‌ها، ایجاد ترافیک در فضای مجازی، اطلاع‌رسانی از سوی مراکز مشارکت‌کننده و پخش زنده «live» نشست‌ها و نیز در صورت ضرورت ضبط صوتی و تصویری نشست‌ها را تدبیر و اجرا می‌نماید.

۹. مراکز برگزارکننده نشست علمی، حداکثر ۱۴ روز بعد از برگزاری نشست، مطالب بیان‌شده را به صورت مکتوب تنظیم و به همراه تصاویر مرتبط، به دبیرخانه کنگره ارائه نمایند تا در سایت و سایر منشورات کنگره انتشار یابد.

۱۰. جهت دریافت اطلاعات بیشتر و چگونگی همکاری دبیرخانه در امور علمی و محتوایی جناب آقای علی خونچمن با شماره (۰۹۱۲۵۵۱۷۷۲۳) و در امور برگزاری، اطلاع‌رسانی، و انعکاس در فضای مجازی و سایر هماهنگی‌های اجرایی، جناب حجت‌الاسلام علی‌رضا فراهانی به شماره (۰۹۲۱۴۳۰۳۷۴۶) یا شماره واتساپ ۰۹۳۹۲۵۲۹۹۹۰ و آدرس الکترونیکی ([omana1399@gmail.com](mailto:omana1399@gmail.com)) پاسخگوی مسئولین برگزارکننده نشست علمی است.

دبیرخانه کنگره علمی امناءالرسال





مشخصات پاسخگو:

جنس: زن <input type="checkbox"/> مرد <input type="checkbox"/>	تاریخ تولد:	آخرین مدرک تحصیلات حوزوی:
عنوان شغل:		آخرین مدرک تحصیلات کلاسیک:

پاسخگوی گرامی، ضمن تشکر از حضور شما در این محفل علمی، مستدعی است با توجه به معیارهای جدول زیر، با گذاشتن علامت ضربدر این نشست را ارزیابی نمایید.

معیارهای ارزیابی					گزینه‌های ارزیابی					
کیفیت اطلاع‌رسانی نشست	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
زمان اطلاع‌رسانی نشست	خیلی کم	کم	ناحدودی	زیاد	خیلی زیاد	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب
ضرورت برگزاری این نشست	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
تناسب سخنران با موضوع نشست	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
تناسب محتوای ارائه شده با موضوع نشست	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
استفاده بهینه سخنران از زمان	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
تسلط سخنران بر موضوع	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
پاسخگویی سخنران به سؤالات	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
کیفیت اداره جلسه توسط سخنران	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
زمان برگزاری نشست	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
مدت زمان نشست	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
کیفیت صوت مکان برگزاری نشست	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
کیفیت نور مکان برگزاری نشست	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
کیفیت فیزیکی مکان برگزاری نشست	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب





بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب	شروع و خاتمه به موقع
خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	استقبال از نشست
خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	کیفیت پذیرایی
خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	کیفیت برنامه ریزی و مدیریت نشست
خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	میزان تأثیر نشست بر تعامل حوزه‌های علمیه قم و نجف
خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	کیفیت عملکرد دبیر علمی نشست
خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	ارزیابی عملکرد مجری نشست

نقاط ضعف و قوت این نشست:

.....

.....

.....

.....

پیشنهادات شما برای برگزاری بهتر این گونه نشست‌ها:

.....

.....

.....

.....

.....

پیشنهادات شما درباره راه‌کارهای گسترش تعامل حوزه‌های قم و نجف:

.....

.....

.....

.....

.....





تکریم احیاگر بصیر آیت‌الله سید محمد مهدی موسوی الخراسان (ویژه نشست‌های وینار)

مشخصات پاسخگو:

جنس: زن <input type="checkbox"/> مرد <input type="checkbox"/>	تاریخ تولد:	آخرین مدرک تحصیلات حوزوی:
عنوان شغل:		آخرین مدرک تحصیلات کلاسیک:

پاسخگوی گرامی، ضمن تشکر از حضور شما در این محفل علمی، مستدعی است با توجه به معیارهای جدول زیر، با گذاشتن علامت ضربدر این نشست را ارزیابی نمایید.

معیارهای ارزیابی					گزینه‌های ارزیابی						
کیفیت اطلاع‌رسانی نشست	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	زمان اطلاع‌رسانی نشست	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
ضرورت برگزاری این نشست	خیلی کم	کم	ناحدودی	زیاد	خیلی زیاد	تناسب سخنران با موضوع نشست	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب
تناسب محتوای ارائه شده با موضوع نشست	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	استفاده بهینه سخنران از زمان	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب
تسلط سخنران بر موضوع	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	پاسخگویی سخنران به سؤالات	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب
مفید و مناسب بودن مطالب ارائه شده	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	استقبال از نشست	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب
زمان برگزاری نشست	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب	مدت زمان نشست	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
کیفیت ارتباطات اینترنتی نشست	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب	شروع و خاتمه به موقع	بسیار نامناسب	نامناسب	متوسط	مناسب	بسیار مناسب
کیفیت برنامه‌ریزی و مدیریت نشست	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	میزان تأثیر نشست بر تعامل حوزه‌های علمیه قم و نجف	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب
ارزیابی عملکرد مجری نشست	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب	کیفیت عملکرد دبیر علمی نشست	خیلی ضعیف	ضعیف	متوسط	خوب	خیلی خوب

نقاط ضعف و قوت این نشست:

.....

پیشنهادات شما برای برگزاری بهتر این گونه نشست‌ها:

.....

پیشنهادات شما درباره راه‌کارهای گسترش تعامل حوزه‌های قم و نجف:

.....





عنوان نشست: .....

برگزارکننده: .....

زمان برگزاری: روز: ..... تاریخ: ..... ساعت: .....

نحوه برگزاری:  حضوری  وبینار

مکان برگزاری: .....

سخنران اول: .....

سخنران دوم: .....

دبیر علمی: .....

مجری: .....

ناظر علمی (نماینده علمی کنگره): .....

مخاطبان نشست: .....

تعداد شرکت کننده: .....





- ❖ موضوع یا شخصیت پیشنهادی، مورد پذیرش هر دو حوزه قم و نجف باشد.
- ❖ از مسائل اصلی و جدی حوزه‌ها باشد مثل نداشتن نظام اخلاقی در حوزه
- ❖ موضوع پیشنهادی، دارای آسیب و مخل اهداف کنگره نباشد.
- ❖ موضوع پیشنهادی، دغدغه و مورد اعتنا و توجه و انتظار زعما و حوزویان باشد.
- ❖ مرکز یا سازمانی متکفل برگزاری کنگره برای شخصیتی پیشنهادی نباشد.
- ❖ شخصیت‌هایی پیشنهاد شوند که در سال‌های اخیر برای آن‌ها کنگره برگزار نشده باشد، و اگر هم برگزار شده، ابعادی جدیدی از ایشان مد نظر باشد و مسائلی نو و جدید مطرح شود.
- ❖ تلفیقی از شخصیت‌های گذشته و حال باشد.
- ❖ کنگره موضوع محور باشد و شخصیت‌های از حوزه‌های قم، نجف، خراسان و اصفهان انتخاب شوند و از آن‌ها تجلیل شود.

### محورهای کنگره‌های آتی مصوب کمیته علمی ۲۷ بهمن ۹۹

#### ۱- محور قرآن

- |                                       |                               |
|---------------------------------------|-------------------------------|
| • آیت‌الله علامه طباطبایی             | • آیت‌الله عبدالاعلی سبزواری، |
| • آیت‌الله مکارم شیرازی               | • آیت‌الله جواد مغنیه         |
| • آیت‌الله معرفت                      | • آیت‌الله جواد آملی          |
| • آیت‌الله میرزا مجتبی قزوینی خراسانی | • آیت‌الله علامه بلاغی        |
| • حجت‌الاسلام والمسلمین قرائتی        | • آیت‌الله سبحانی             |

#### ۲- محور عترت، امامت و ولایت

- |  |                                     |
|--|-------------------------------------|
| • علامه سیدجعفر مرتضی عاملی              | • آیت‌الله سید محسن حکیم            |
| • آیت‌الله سید هادی میلانی               | • آیت‌الله سید عبدالعزیز طباطبایی   |
| • آیت‌الله علامه سید محسن امین جبل عاملی | • آیت‌الله شیخ محمدباقر قرشی        |
| • آیت‌الله علامه سید عبدالحسین شرف‌الدین | • آیت‌الله علامه میرحامد حسین موسوی |
| • آیت‌الله علامه عسکری                   | • آیت‌الله علامه عبدالحسین امینی    |





### ۳- محور اخلاق و تربیت

- آیت الله ملاحسینقلی همدانی رحمته
- آیت الله سید اسدالله مدنی رحمته
- آیت الله شب زنده دار رحمته
- آیت الله سید جمال الدین گلپایگانی رحمته
- آیت الله سید صدرالدین رحمته
- آیت الله مصباح یزدی رحمته
- آیت الله اعرافی
- آیت الله سید علی قاضی رحمته
- آیت الله میرزا جواد ملکی تبریزی
- آیت الله میرزا هاشم قزوینی خراسانی
- آیت الله سید محمد تقی تستری (شوشتری)
- آیت الله سید حسن خراسان رحمته
- آیت الله حسنعلی مروراید خراسانی رحمته
- آیت الله کشمیری رحمته

### ۴- محور تبلیغ و هجرت

- آیت الله محمدتقی فلسفی تنکابنی
- دکتر شیخ احمد حسون وائلی
- آیت الله راشد تربتی
- آیت الله عباسعلی اسلامی
- آیت الله محقق لاهیجی نماینده آیت الله بروجردی در آلمان
- آیت الله سید موسی صدر
- آیت الله محمدحسین جلالی - آمریکا-
- آیت الله بهبهانی رامهرمزی
- آیت الله غلامرضا یزدی
- آیت الله ملاعلی معصومی همدانی
- آیت الله محمدتقی بافقی
- سید ابوالحسن اصفهانی

### ۵- محور مجاهدت و ظلم ستیزی

- آیت الله میرزای شیرازی بزرگ
- آیت الله العظمی سید عبدالحسین لاری
- آیت الله سید حسن مدرس
- آیت الله شیخ فضل الله نوری
- آیت الله سید محمدسعید حبوبی،
- آیت الله شیخ محمد شریعت نمازی اصفهانی
- آیت الله سید محمد کاظم یزدی
- آیت الله میرزا محمدتقی شیرازی
- آیت الله شیخ بهاء الدین محلاتی
- سید حسن نصرالله
- شیخ العمری
- علامه سید عارف حسین حسینی
- آیت الله سید محمدتقی خوانساری
- آیت الله حاج آقا حسین قمی
- آیت الله شهید محمدباقر صدر
- آیت الله سید بهبه الدین شهرستانی
- آیت الله کاشف الغطاء
- آیت الله سید محمد سعید حکیم
- آیت الله شهید سعیدی
- آیت الله بافقی
- آیت الله اردبیلی مشهدی
- خانم علویه بنت الهدی
- آیت الله کاشانی
- سید محمد علی بحر العلوم





